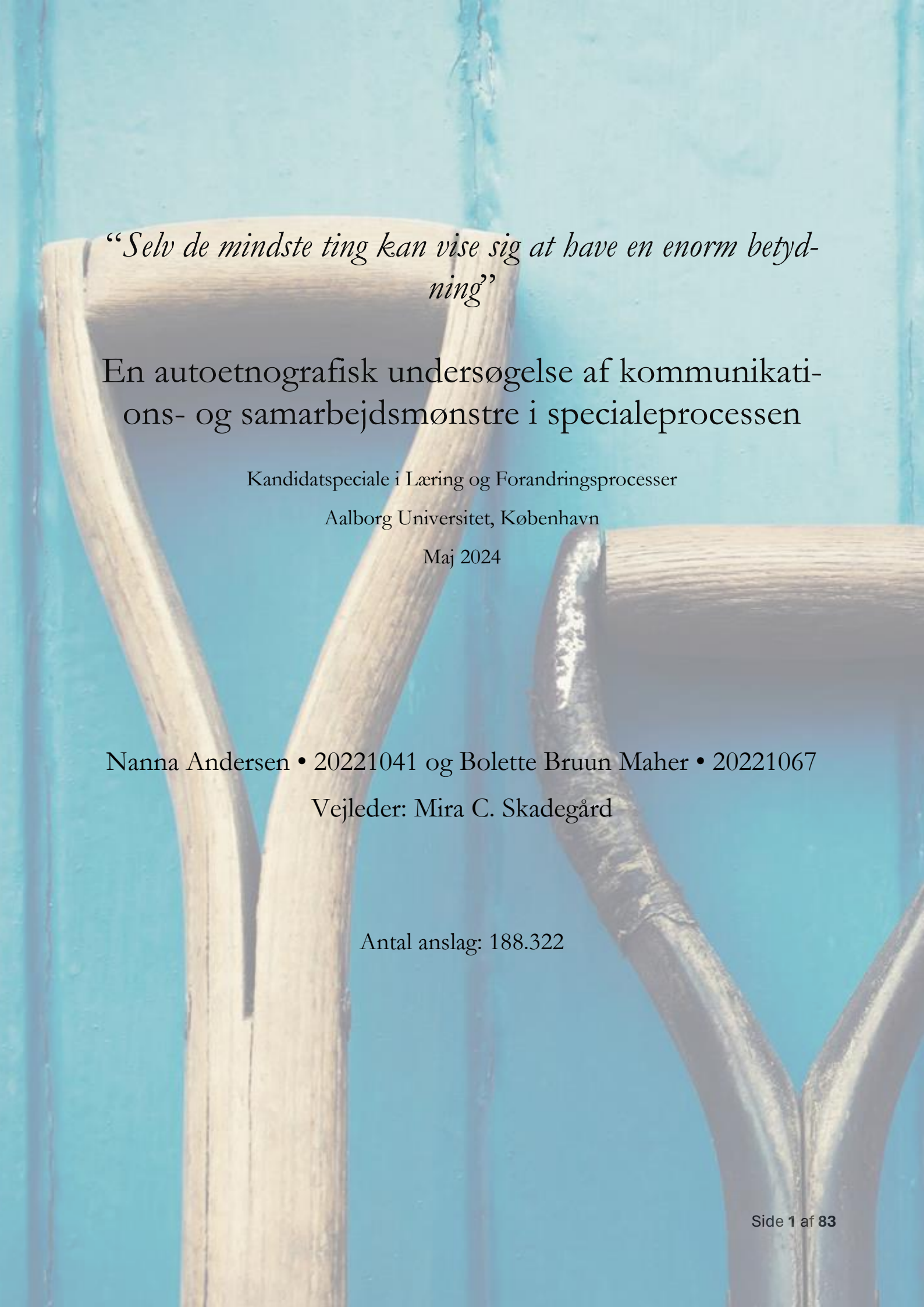

“Selv de mindste ting kan vise sig at have en enorm betydning”

En autoetnografisk undersøgelse af kommunikations- og samarbejds mønstre i specialeprocessen

Kandidatspeciale i Læring og Forandringsprocesser

Aalborg Universitet, København

Maj 2024

Nanna Andersen • 20221041 og Bolette Bruun Maher • 20221067

Vejleder: Mira C. Skadegård

Antal anslag: 188.322

Abstract

Communication and collaboration are key elements for achieving effective results in group work, regardless of whether it takes place within academic institutions or in business. Nevertheless, the road to these results is often filled with barriers, events, victories and crises, both externally in terms of practical and logistical obstacles and internally in terms of conflicts, subjective positions and emotional states.

By using our own experiences, autoethnographic reflections and descriptions of events concerning our thesis process in the period from the beginning of January to the end of March 2024, by zooming in on our own actions – both verbal and non-verbal – we have sought to identify underlying dynamics that have shaped our thesis process and teamwork, with the aim not only to reflect and map out our own process, but also to contribute to an understanding of how communication and bodily emotional states can affect project work. The thesis focuses on study environments similar to Aalborg University, where problem-based learning is a central part of the learning and teaching culture.

The mapping of our communication and collaboration patterns has been done by adopting a communication perspective and asking ourselves these questions; "what do we do with our communication?", "how do we do it?" and "how can we do it better?" in order to systematically explain which causal relationships of effect have taken place.

The communication perspective is a concept that belongs to the communication theory Coordinated Management of Meaning. Together with the domain theory, it has served as the theoretical framework for the study. We have also used affective theory as a theoretical perspective on the emotional aspects that have influenced communication and collaboration during the project.

By sharing our own insights and learning, we will particularly, but not exclusively, inspire other students to explore their own processes and create increased awareness of collaboration and potential challenges in group work. By examining communication and collaboration patterns in these environments, with ourselves as the study's focal point and object field, we aim to contribute to an effective and beneficial study practice, both for current and future students and members of project groups, based on an analysis of our retrospective autoethnographic reflections and thus we inspire a reflexive approach to scientific research.

The result of our study finds that there can be a lot of unspoken issues in group work. These unspoken issues between group members working in projects with a common goal and task, can risk being a hindrance to development and productivity in projects. As our study points out, unaddressed issues can pile up into frustrations that can ultimately hinder project completion.

Indholdsfortegnelse

Abstract	2
Indledning	7
Specialets placering i relation til eksisterende forskning	8
Problemformulering	10
Formål og relevans	11
Afgrænsning	11
Specialets forandringsperspektiv	12
Specialets læringsperspektiv	13
Begrebsafklaring	14
”Tatarrunde”	14
Kulturbegrebet	14
Begrebsafklaring af Content Responsible	16
Et skifte i projektet: ”Drømmen” vs. virkeligheden	16
Teori	17
Systemteori	18
Coordinated Management of Meaning	19
De fem <i>kontekstniveauer</i> i CMM-teorien	22
<i>Kultur (organisation)</i>	22
<i>Selvfortællinger</i>	22
<i>Relationer</i>	23
<i>Episoder</i>	24
<i>Talehandlinger</i>	25
<i>Kontekstuel kraft</i>	26
<i>Implikativ kraft</i>	26
Afrunding	26
Domæneteori	27
<i>Det personlige domæne</i>	28
<i>Produktionens (handlingens) domæne</i>	29
Samspil mellem <i>det personlige domæne</i> og <i>produktionens domæne</i>	30
<i>Refleksionens domæne</i>	30
Kontekst	31
Affektiv teori	32
Iram Khawaja	32

Sara Ahmed	33
Metodiske valg og refleksioner	34
Specialets videnskabsteoretiske afsæt	34
Autoetnografi	35
Auto, etno og grafi	36
Autoetnografiske tilgange	36
Den autoetnografiske tekst	37
Interviews foretaget til brug i tidligere undersøgelse	38
Gruppeinterview	38
Semistruktureret enkeltpersonsinterview	39
Metodekritik	40
Tema et: korte tidsfrister	40
Tema to: phishing	40
Tema tre: formulering af mail-invitation	41
Manglende tilknytning til organisationen	42
Metodiske refleksioner vedr. anvendelsen af autoetnografi	42
Specialets etiske overvejelser	43
Anonymisering og behandling af empiri	43
To analyserer på tre	43
Anvendelse af autoetnografi	45
Behandling og produktion af autoetnografiske refleksioner i gruppearbejde	46
Analysestrategi	48
Indledning til analysen	49
Personpræsentation	49
Kontekstbeskrivelse ift. gruppedannelsen	50
Analyse	51
Sekvens 1 og 2	51
Opsamling	53
Sekvens 3	54
Opsamling	59
Sekvens 4	59
Opsamling	63
Sekvens 5	63
Opsamling	67

Sekvens 6	67
Opsamling	71
Diskussion	71
Konklusion	74
Formidlingsartikel	76
Litteraturliste	79
Bilagsoversigt	83

Indledning

Kommunikation og samarbejde er centrale elementer for at opnå virkningsfulde resultater i gruppearbejde, uanset om de udfoldes inden for akademiske institutioner eller i erhvervslivet. Ikke desto mindre er vejen mod disse resultater ofte fyldt med barrierer, begivenheder, sejre og kriser, både eksternt i form af praktiske og logistiske hindringer og internt i form af interne konflikter, subjektive standpunkter og følelsesmæssige tilstande. Det er denne erkendelse, der danner grundlaget for nærværende speciale.

Som kandidatstuderende i Læring og Forandringsprocesser ved Aalborg Universitet, der arbejder med læringsmodellen problembaseret læring, har vi erfaret kompleksiteten af gruppearbejde. Gennem en reflektiv undersøgelse af vores egen projektproces, søger vi at afdække, hvordan kommunikation- og samarbejds mønstre kan forme og påvirke projektarbejde i grupper.

Metodologien i denne undersøgelse er forankret i autoetnografien, hvor vi anvender egne erfaringer, autoetnografiske refleksioner og beskrivelser af begivenheder omhandlende specialeprocessen i perioden fra start januar til slut marts 2024, med domænet teori og Coordinated Management of Meaning som teoretisk ramme for analysen. Vi anvender desuden affektiv teori som et teoretisk perspektiv på vores empiri. Ved at zoome ind på egne handlinger – både verbale og nonverbale – søger vi at identificere underliggende dynamikker, der har formet vores specialeproces og gruppearbejde, med det formål ikke kun at reflektere og kortlægge vores egen proces, men også at bidrage til en forståelse af, hvordan kommunikation og følelsesmæssige tilstande kan påvirke projektarbejde. Ved at dele egen indsigt og læring, vil vi med nærværende speciale inspirere særligt, men ikke udelukkende, andre studerende til at udforske deres egne processer og skabe øget opmærksomhed omkring samarbejde og potentielle udfordringer ved gruppearbejde. Med specialet retter vi fokus mod studiemiljøer, der ligner Aalborg Universitet, hvor problembaseret læring er en central del af lærings- og undervisningskulturen. Ved at undersøge kommunikations- og samarbejds mønstre i disse miljøer, med os selv som undersøgelsens omdrejningspunkt og genstandsfelt, håber vi at bidrage til en effektiv og gavnlig undersøgelses- og studiepraksis, både for nuværende og kommende studerende og medlemmer af projektgrupper, ved at pege på innovationspotentialer på baggrund af analyse af vores retrospektive autoetnografiske refleksioner og dermed inspirere til en reflektiv tilgang til videnskabelige undersøgelser.

Som læser af nærværende speciale, inviteres du ind i vores proces med at udarbejde specialet, hvor vi undersøger, lærer af og reflekterer over egne handlinger og erfaringer.

Specialets placering i relation til eksisterende forskning

Nærværende speciale skal ses som et bidrag til den eksisterende forskning omhandlende kommunikationsmønstres influering på gruppesamarbejde og gruppedynamikker, hvor sammenhængen mellem emotionel intelligens og gruppesocial sammenhængskraft i universitetsmiljøer, som arbejder under læringsmodellen problembaseret læring (PBL), anskues. Om end, det har været udfordrende for os som specialets forfattere at finde forskning, som taler direkte ind i et felt, der autoetnografisk undersøger kommunikations- og samarbejds mønstre i egen gruppen, mener vi, at vi ud fra den følgende beskrevet forskning, kan argumentere for, at vi taler ind i et felt, hvor der er tendenser til, at gruppesamarbejder påvirkes af kommunikations- og samarbejdsfærdigheder.

Vi skriver os dermed ind i et – ja måske flere eller færre – felter om gruppearbejde og kommunikation. Flere lærebøger beskriver og argumenterer for gruppearbejdet (Duch, 2023) og for læringsmodellen problembaseret læring (Olsen & Pedersen, 2018). Under vores research af eksisterende forskning på området, ser vi altså at forskningen spænder bredt.

Det følgende afsnit vil præsentere eksisterende forskning og viden vedr. kommunikations- og samarbejds mønstre i gruppearbejde.

Dabae Lee, Yeol Huh og Charles M. Reigeluth ved Indiana University undersøger i deres artikel *Collaboration, intragroup conflict, and social skills in project-based learning* (2015) hvordan sociale færdigheder influerer gruppesamarbejde og gruppedynamik. Undersøgelsen blev foretaget ved to gymnasieklasser (high schools) der benyttede sig af læringsmodellen projektbaseret læring (svarende til PBL). Lee, Huh og Reigeluth fandt, at opgaverelaterede konflikter kan tjene som læringsmuligheder og fremelske kritisk tænkning og i sidste ende skabe bedre resultater for projektarbejdet, når disse konflikter håndteres effektivt inden for den kollaborative ramme, der udgør gruppen.

Til undersøgelsen blev data indsamlet via online surveys og opfølgende interviews med studerende, og data blev analyseret ved at anvende *multi-level structural equation modeling*, der tillod forskerne at afdække interessante forhold mellem sociale færdigheder på gruppeniveau og samarbejde. Resultaterne antyder, at forskellige individuelle forskelsfaktorer (personlighed, sociale færdigheder, interesseområder, *social loafing*) triggede hver type konflikt, og at de fleste grupper oplevede mere end én type konflikt samtidig. Opgave- og procesrelaterede konflikter blev oftest transformeret til konflikter om relationer, når sociale færdigheder manglede. Et andet interessant fund i undersøgelsen var, at sociale færdigheder på

gruppeniveau havde større betydning for at reducere intragruppekonflikter og forbedre samarbejder, end individuelle gruppemedlemmers sociale færdigheder (Lee, Huh, & Reigeluth, 2015). Altså, det har en større betydning for gruppesamarbejdet og gruppeprocessen, at man som gruppe har en kollektiv forståelse for, hvordan man agerer overfor og sammen med hinanden, end at man som individuelt gruppemedlem kommer ind med veludviklede sociale færdigheder.

Ashlea C. Troth, Peter J. Jordan og Sandra A. Lawrence ved Griffith Business School undersøger forholdet mellem emotionel intelligens, kommunikationsfærdigheder og gruppesocial sammenhængskraft i universitetsmiljøer i artiklen *Emotional Intelligence, Communication Competence, and Student Perceptions of Team Social Cohesion* (2012). Ved en spørgeskemaundersøgelse af to omgange blandt 273 studerende i gruppekonstellationer á 3-8 medlemmer, fandt Troth, Jordan og Lawrence bl.a. at forholdet mellem emotionel intelligens (EQ) og gruppesocial sammenhængskraft blev medieret eller faciliteret af de studerendes kommunikationsfærdigheder. Undersøgelsen pegede særligt på, at evnen til og effekten af at håndtere andres følelser er medieret af effektiviteten i kommunikationen.

At ty til andre metoder, når der kæmpes med planlagte projekter, er ikke nyt. Shashidhar Belbase og Bal Chandra Luitel ved Kathmandu University og Peter Charles Taylor ved Curtin University of Technology beskriver i artiklen *Autoethnography: a Method of Research and Teaching for Transformative Education* (2008), hvordan autoetnografi som metode og værktøj kan bidrage forskeren med at undersøge egen forskningspraksis gennem hans eller hendes levede stemningsfulde oplevelser. Artiklen beskriver, hvordan autoetnografi blev anvendt som undersøgelsesmetode der katalyserede transformativ pædagogik i undervisningen. Belbase, Luitel og Taylor fandt, at autoetnografi kunne, ved refleksion over deres fortid og nutid, kunne bidrage forskerens undersøgelse med at forestille fremtidige muligheder gennem en personlig linse af erindringer og refleksioner (Belbase, Luitel, & Taylor, 2008, s. 94). Altså anvendtes autoetnografi som en metode til og med det formål at skabe en forandring. I dette tilfælde i undervisningen. Dermed taler nærværende speciale sig ind i et felt, hvor refleksive autoetnografiske tekster anvendes til at undersøge innovationspotentiale og med et forandringsperspektiv – i vores tilfælde for gruppearbejde og PBL – for øje.

Vi har identificeret disse undersøgelser som relevante inden for nærværende speciales problemfelt. Lee, Huh og Reigeluth (2015) undersøger, hvordan *social skills* påvirker gruppesamarbejde og gruppedynamik i projektbaseret læring (PBL). Deres forskning indikerer, at effektiv håndtering af opgaverelaterede konflikter kan fordre kritisk tænkning hos studerende og forbedre projektresultater. Troth, Jordan og Lawrence (2012) resultater indikerer desuden, at kommunikationsfærdigheder kan mediere eller facilitere

den positive effekt af emotionel intelligens på gruppesocial sammenhængskraft. Vores speciale placerer sig inden for den eksisterende forskning ved, gennem anvendelse af reflektiv analyse, at tilføje en intern, subjektiv dimension til forståelsen af gruppesamarbejde. Den autoetnografiske metode supplerer de anvendte kvalitative metoder i form af observationer, interviews og surveys i andre undersøgelser, der dominerer eksisterende litteratur på dette område.

I en dansk kontekst inddrager vi artiklen *“Er jeg akademiker nok” - Studenterkampe om legitim uddannelseskultur* (2015) af lektor, ph.d. Karin Højberg, og adjunkt, ph.d. Marie Martinussen ved Aalborg Universitet. Artiklen tager udgangspunkt i kandidatuddannelsen Læring og Forandringsprocesser, hvor otte studerende med forskellige uddannelsesbaggrunde er interviewet om, hvad de oplever, når de identificerer sig selv og deres medstuderende som akademikere. Der gives i artiklen indsigt i fire identificerede studiestrategier til, hvordan man som studerende forholder sig til “at arbejde akademisk” i gruppesammenhæng. I en analyse argumenteres for, hvad der for de studerende opleves som legitim og illegitim kulturel praksis, og der gives indblik i, hvordan de studerende navigerer i den kulturelle praksis, det er at studere under læringsmodellen PBL. Der bemærkes i artiklen, at den er skrevet på baggrund af et begrænset datagrundlag, og at der er behov for supplerende undersøgelser af netop disse forhold (Højberg & Martinussen, 2015).

Artiklen inddrager vi, da alle oprindelige gruppemedlemmer besidder en baggrund som forskellige professionsbacheloruddannelser i hhv. Offentlig Administration, Pædagogik og Ernæring & Sundhed. Desuden har artiklen et bourdieusk relationelt blik, hvor erfaringer og værditilskrivninger, som er underlagt den kropslige involvering i verden, har betydning for de studerendes handlinger. Vi beskæftiger os ikke med Bourdieu, men da vi i nærværende speciales metodik anvender autoetnografiske refleksioner omhandlende vores relationelle samarbejde i et PBL-perspektiv, argumenterer vi for, at det er en del af denne samtale, vi bidrager til.

I forlængelse af vores introduktion til specialet og dets placering i eksisterende forskning, der peger på vanskeligheder og opmærksomhedspunkter i gruppesamarbejde ved universiteter og andre uddannelsesinstitutioner, har vi formuleret følgende problemformulering, som vi i vores speciale vil undersøge:

Problemformulering

Hvordan kan analyse af egen projektproces bidrage til en dybere forståelse af kommunikations- og samarbejdsmonstre i projektarbejde, med udgangspunkt i læringsmodellen PBL, ved anvendelse af en reflektiv metode?

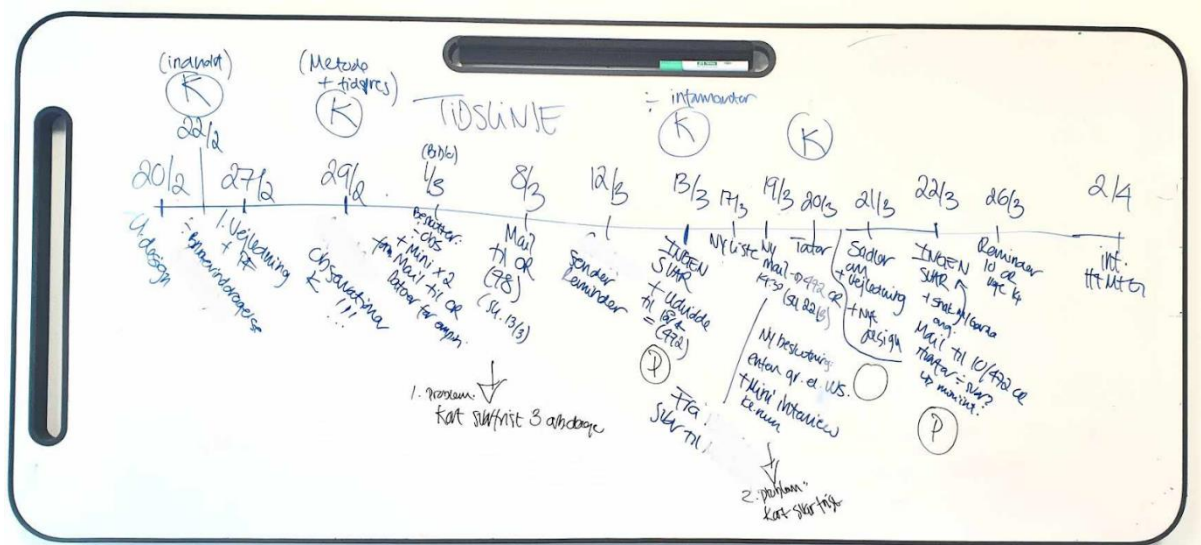
Formål og relevans

Formålet med nærværende speciale er, gennem reflektiv analyse af vores egen specialeproces at afdekke hvorledes kommunikation og internaliserede, subjektive følelser kan influere projekter. Idet undersøgelsen tager udgangspunkt i vores egen proces som studerende på kandidatuddannelsen i Læring og Forandringsprocesser ved Aalborg Universitet i København, er formålet dermed ligeledes at bidrage til at fremtidige studiegrupper – foruden projektgrupper i erhvervslivet – kan forholde sig til interne og eksterne udfordringer i projektarbejde. Specialet fokuserer på kommunikation medlemmerne imellem og forsøger dermed at skabe opmærksomhed omkring potentielle udfordringer i projektarbejde.

Dermed er formålet med nærværende speciale tillige at bidrage med mulige løsningsforslag til forbedring af samarbejde og kommunikation samt at inspirere forskere og studerende til at undersøge egen undersøgelsespraksis ved anvendelse af en reflektiv metode. Særligt med fokus på universiteter og andre uddannelsesinstitutioner hvor studerende, som på Aalborg Universitet, laver problemorienteret projektarbejde i grupper ud fra læringsmodellen problembaseret læring, eller PBL (Aalborg Universitet, 2024).

Afgrænsning

Undersøgelsen tager sit udgangspunkt i os, som specialegruppe og hele projektprocessen, som genstandsfelt. Vi har valgt at lægge en afgrænsning for nærværende speciale med start i januar 2024. Det er på dette tidspunkt vi i gruppen aftaler at undersøge træningspraksis for rollen som Content Responsibles i en større dansk medicinalvirksomhed, vi kalder for ”Medi Genics”, på baggrund af et gruppemedlems praksisforløb i afdelingen, der er medansvarlige for udviklingen og udførelsen af dette. Vi udarbejder en specialekontrakt på baggrund af dette. Projektets undersøgelse har sin afslutning d. 25. marts 2024. Det er den dag, vi i den oprindelige gruppe (med tre medlemmer) udarbejder nedenstående tidslinje, som er determinerende for, hvilke dage og begivenheder vores retrospektive autoetnografiske refleksioner tager deres afsæt i.

Specialets forandringsperspektiv

Nærværende speciales forandringsperspektiv er inspireret af professor i uddannelsesvidenskab Gregory Kelly ved Pennsylvania State University og professor i uddannelsesvidenskab og antropolog ved UC Santa Barbara's Gevirtz School Judith Greens bidrag til bogen *Perspectives on Conceptual Change* (1998).

Ifølge Greene og Kelly er *konceptuel forandring* en social proces. De refererer til Strike og Posner, der argumenterer for at *konceptuel forandring* opstår, når individer eller grupper oplever en tilstand af utilfredshed med eksisterende opfattelse, og når de præsenteres for nye ideer, der giver mening for dem (Kelly & Greene, 1998, s. 152). Dette er med til at understrege *konceptuel forandrings* sociale natur (Kelly & Greene, 1998, s. 146), som vi under udarbejdelse af dette speciale selv har erfaret. Kommunikations- og samarbejdsmønstre i den oprindelige specialegruppe med tre medlemmer, som nærværende speciale undersøger og tager sit afsæt i, nødede os til at revidere anvendte metoder og strategier for projektet, hvilket ledte til en ny og mere effektiv tilgang, men med en anden gruppekonstellation og emne til følge.

At indgå i dialoger og kommunikere er centralt, da viden skabes gennem forskellige kommunikationsformer som ord, skrift og billeder, og er med til at definere, hvordan grupper fungerer og hvordan udfordringer med kommunikation kan hindre effektivt samarbejde og være grobund for konflikter (Kelly & Greene, 1998, s. 146+175). Vi har valgt at anlægge et konceptuelt forandringsperspektiv på vores specialeproces, idet det understøtter specialets fokus på samarbejde og kommunikation, og bidrager med en forståelse af, de dynamikker der har indflydelse på dette. Det hjælper os yderligere til at forstå,

hvordan gruppemedlemmernes referencer fra tidligere projektarbejde med andre grupper, kan enten harmonisere eller konflikte med normer og praksisser i vores gruppe, altså at vores personlige viden påvirker og påvirkes af den viden, vi deler med andre i gruppesammenhænge. Derudover understøtter dette forandringsperspektiv, hvordan vores (tale-)handlinger er tilpasset den kontekst og gruppe vi indgår i, og om dette har været passende i den sociale sammenhæng. Når vi analyserer *forgreningspunkter* i interaktioner med hinanden, anskuer vi disse som værende forandringer baseret på vores kommunikative handlinger og det *efterliv* disse i et CMM-teoretisk perspektiv skaber.

Specialets læringsperspektiv

Læringsperspektivet i nærværende speciale er inspireret af John Deweys perspektiv på erfaring og tænkning relateret til læring (2006).

Ifølge Dewey må vi som mennesker forsøge, fejle og forsøge igen. Vi forsøger os med noget, indtil vi mislykkes, hvorefter vi prøver noget andet (Dewey, 2006, s. 167). Erfaringen skabes gennem kroppen, bevidstheden og tænkning. Kroppen ses hos Dewey som et forstyrrende element, men samtidig også et element af hvilket, vi kan erfare på ny.

Denne erfaring består i af et aktivt og et passivt element, som er kombineret på en særlig måde. Det aktive element er “forsøgende” og det passive element indebærer at vi gennemgår og efterfølgende underkaster os den levede erfaring og dennes konsekvenser. Det er, ifølge Dewey, sammenspillet mellem de to elementer, som skaber værdifulde erfaringer. Vi må have forbindelse til konsekvenserne af vores handlinger, førend erfaringer skabes, da en handling uden forbindelse til konsekvenserne ikke vil kunne kategoriseres som værende en erfaring. Det er gennem erfaringen, at læringen opstår. Vores handlinger bliver altså til eksperimenter med omverdenen, mens underkastelsen bliver læringen om, hvordan ting hænger sammen (Dewey, 2006, s. 157). Ved at reflektere over konsekvensen (her tænkningen) bliver det muligt at anvende erfaringen. Deweys erfaringsbegreb er altså både fremad- og bagudrettet: erfaringer giver afsæt for nye mulige erfaringer.

I arbejdet med at tænke eller reflektere over vores erfaringer, kan vi øge vores evne til at forudsige og kontrollere situationer mere præcist, og hvis vi forstår detaljerne af, hvad der påvirker resultatet, kan vi undersøge, hvilke betingelser der er, for at øge vores kontrol og effektivitet (Dewey, 2006, s. 162). Deweys perspektiv på læring ift. erfaring og tænkning gør sig gældende i nærværende speciale ved at undersøge, hvordan vores kommunikations- og samarbejds mønstre har haft indvirkning på vores projektproces, gennem vores autoetnografiske refleksioner (vores egne kropslige erfaringer over projektprocessen)

og underkaster os konsekvenserne (resultaterne af senere analyse), hvori en læring opstår, så vi kan forsøge kommunikere og samarbejde på en ny måde i en senere, lignende kontekst.

Derudover har vi skabt erfaringer gennem de to år, vi har studeret på Aalborg Universitet. Det er bl.a. disse erfaringer, som vi har anvendt, når vi har kommunikeret og samarbejdet i projektprocessen. Vi har forsøgt, fejlet og forsøgt igen, når vi i tidligere PBL-projekter i gruppekonstellationer, og dertilhørende samarbejde, har undersøgt andre problemstillinger, og det er den læring og erfaring, vi har bragt med ind i nærværende projektproces, og som vi gennem nye erfaringer udvikler.

Det skal nævnes, at Dewey er pragmatiker. For nærværende speciale præger dette ikke det videnskabsteoretiske afsæt, idet Deweys læringsperspektiv - som vi er inspireret af ift. egen læring - ikke er styrende for vores analyse, da specialets anvendte teorier placerer sig inden for socialkonstruktivismen, som er den position specialet og analysen antager.

Begrebsafklaring

Nedenfor præsenteres tatarrunde, kulturbegrebet og rollen som Content Responsabel idet disse refereres til i specialet.

”Tatarrunde”

For at skabe rum for, at vi kunne sige vores betænkeligheder højt, indførte vi en morgen-runde hvor vi på skift fortalte, hvordan vi havde det privat og fagligt. Det var en vigtig del af vores gruppekultur, og glemte vi det, mindede vi hinanden om, at det var vigtigt at få på dagsordenen. Vi sørgede for at være aktivt lyttende, og lade alle tale ud, inden vi kommenterede, hvad der blev sagt. Kaae omtaler denne praksis som ”Heart Circle” (Kaae, 2018, s. 232). I vores specialegruppe kaldte vi i stedet denne for tatarrunde, som en jokende reference til et tidligere projektarbejde to gruppemedlemmer havde indgået i.

Kulturbegrebet

For at skabe forståelse og kontekst til specialets genstandsfelt, og konteksten hvori vi undersøger, vil vi nu definere kulturbegrebet, og hvordan vi anvender dette til at beskrive specialegruppen som værende og havende en kultur. I nærværende speciale forholder vi os til begrebet *kultur* som værende en organisationskultur til forskel fra et beskrivende kulturbegreb som fx national overordnet beskrivelse som dansk, svensk, engelsk osv.

Begrebet organisation anvendes typisk som synonymt med virksomheder, arbejdspladser og institutioner. Professor i kulturanthropologi og læreprocesser Cathrine Hasse anvender begrebet *organisation* som betegnelse: “for organiserede, menneskelige relationer rettet mod fælles formål” (Hasse, 2012, s. 16). På trods af at vores specialegruppe kun består af to medlemmer - og i mestendelen af undersøgelsen; tre - er vi med Aalborg Universitet som organisatorisk og formel ramme og social kultur formelt en organiseret enhed. Vi lader os inspirere af Hasse og advokerer for, at vi kvalificeret kan anvende kulturteori i organisationer på den enhed, som udgør specialegruppen. Med vores fælles formål om at udarbejde et kandidat-speciale ved undersøgelse af et afgrænset, fagligt problem gennem en videnskabelig undersøgelse, vil vi netop undersøge gruppen som en “mikro-afdeling” organiseret under Aalborg Universitet. Denne “mikro-afdeling”, er dermed underlagt de regler og retningslinjer, universitetet sætter, og som organisationen selv er underlagt som en offentlig, politisk styret organisation.

Organisationer er universelt formet af en kulturel dynamik, der udøver forskellige grader af indflydelse og styrer deres funktioner. Organisationskulturen fungerer som en perceptorisk ramme, gennem hvilken medarbejdere og deres aktiviteter opfattes. Kulturteori opdeles i det organisatoriske teorifelt dikotomisk, altså i to hovedretninger; funktionalisme og symbolisme (Elting, 2019, s. 33). I specialet placeres vi under symbolismens kulturbegreb.

I 1990'erne og årene frem, opstod en mere *subjektiv* forståelse for kulturbegrebet: “i erkendelsen af, at mennesket ikke kunne træde ind i en kultur og undersøge den, uden at man selv påvirkede den og blev påvirket” (Rydén, 2019, s. 128). Denne udvikling i kulturteorien indfanger overgangen fra individuel fortolkning til det socialt samskabende, hvor symbolismen fremhæver, at kultur konstrueres gennem kommunikative og sociale (lære-)processer (Rydén, 2019, s. 129). Hvor funktionalismen beskriver kultur som noget man *har*, beskriver symbolismen kultur *noget, man er*. Ved at træde ind i kultur rammesat som en organisation, eller i vores tilfælde en specialgruppe, opnås medlemskab ved at skabe, bruge og fortolke symboler og lade sig påvirke af andre fortolkninger (Rydén, 2019, s. 133). Dermed antager symbolismen også, at kultur er løbende påvirkelige processer. Dermed er vi, som gruppe, aktivt med til at skabe en virkelighed og kultur gennem dannelse og udveksling af symboler og handlinger.

Ifølge Hasse, er kultur et kompliceret netværk af forbindelser, der inkluderer og ekskluderer mennesker, genstandsartefakter og ord i organisationer ved at definere sig selv og andre som henholdsvis de civiliserede og uciviliserede. Forbindelser og relationer i kultur fremtræder som fysiske manifestationer, som kan anskues som værende kulturelle vaner, symboler, ritualer, værdier osv., altså et netværk af relationer. Men kultur er meget mere end det vi kan se (Hasse, 2012, s. 17). I forlængelse af symbolismens

kulturperspektiv, som vi er inspireret af i definition af os selv som havende en kultur i vores “mikro-afdeling”, anvender Hasse en ‘støvbold’ som metafor for kultur; altså et netværk af sammenvævede enkeltfibre og kontekster, der fortsætter i det uendelige ud fra hvem og hvad der tilføres og indgår i den pågældende kultur (Hasse, 2012, s. 17). Dermed bidrager og former vi kulturen i specialegruppen både når vi interagerer med hinanden og ud fra de erfaringer og viden vi bringer med ind i denne konstellation.

Vores specialegruppe eller “mikro-afdeling” under Aalborg Universitet, er i afgrænsning af gruppens medlemmer fysisk manifesteret i denne konstellation. Heri eksisterer relationer i kraft af vores forbindelse til hinanden og gruppens ritualer som fx tatarrunde. Disse udvikles løbende og er påvirkelige af den kontekst og ramme, vi undersøger i og gennem interaktioner.

Begrebsafklaring af Content Responsible

Content Responsible er rolle en medarbejder tildeles. Denne rolle er ansvarlig for, at indholdet i specifikke SOP's i Medi Genics er opdateret. En SOP kan være en jobinstruktion, en proceduremanual eller lignende. Rollen som Content Responsible er en ekstra rolle, som medarbejderen påtager sig udover den stilling, vedkommende er ansat i. Det er en væsentlig lille del af medarbejderens ansvarsområde.

Et skifte i projektet: ”Drømmen” vs. virkeligheden

På baggrund af et af gruppemedlemmernes 9. semesters praksisforløb i Medi Genics, blev der identificeret et innovationspotentiale ift. organisationens træningspraksis til rollen som Content Responsible. Gruppemedlemmet havde med gatekeeper, Gitte, aftalt, at vi som specialegruppe, kunne fastholde samarbejdet og lave en dybere undersøgelse af denne problemstilling. Med den allerede eksisterende adgang til organisationen og adgang til empiri indsamlet under dette praksisforløb, så vi en stor fordel, idet vi da havde en allerede eksisterende indsigt i problemstillingen og en organisation vi kunne skrive speciale med. Vi havde gennem den eksisterende empiri udviklet en hypotese om, at Medi Genics havde en minimal anvendelse af brugerinddragelse, når det kommer til udvikling af deres træningspraksis.

Da det efter en samtale med gatekeeper, Gitte, i Medi Genics går op for nogle af gruppemedlemmerne, at organisationen har et stort fokus på brugerinddragelse ifm. udviklingen af deres træningspraksis, besluttes det at ændre fokus, så der var to spor i undersøgelsen: Et med et affektivt perspektiv, og et med et evalueringsperspektiv. Udgangspunktet blev derfor at undersøge, hvordan Medi Genicss træningspraksis, ”Training for Competence”, påvirker medarbejdernes oplevelse af deres egne kompetencer,

selvtillid og arbejdsmæssige meningsfuldhed samt hvordan organisationen kan bruge medarbejdernes feedback til at forbedre træningsprocessen.

Undervejs i denne proces opstår der uoverensstemmelser ift. specialets undersøgelsesemne, og på baggrund af et af gruppemedlemmernes påpegning af problematikker forbundet med specialeemnet, erkender gruppen, at der må reflekteres over en løsning herpå. Efter en brainstorm d. 21. marts 2024, initieret af førnævnte gruppemedlem, beslutter gruppen sig for, at specialet nu har to nye perspektiver. Første perspektiv er en metaundersøgelse med fokus på, hvad der sker, når man planlægger et projekt, laver research og har etableret kontakt til organisationen, men at manglende deltagelse fra informanterne gør, at man ikke kan få adgang til den empiri, man har brug for. Andet perspektiv bliver manglende deltagelse i gruppens egen undersøgelse, som kan relateres til Medi Genicss interne evalueringsproces og deres manglende deltagelse i evaluering fra medarbejderne. Perspektivet omhandlende metaundersøgelsen beslutter gruppen at behandle autoetnografisk, og det aftales d. 25. marts, at gruppen nedskriver deres refleksioner på baggrund af en fælles udarbejdet tidslinje (se afgrænsning), hvor vi har udført handlinger vedr. projektet samt kriser i relation til projektprocessen. Gruppen arbejder videre med dette nye spor frem til d. 23. april, hvor et gruppemedlem giver udtryk for ikke at kunne se sig selv i dette nye tosporet speciale, og vælger at forlade gruppen. Dette havde vi i gruppen alle tre en god og forløsende samtale om, hvor alle var enige om at dette var det bedste udfald for alle. Sideløbende med udarbejdelsen af nærværende speciale, har vi som specialets to forfattere haft en dialog med vedkommende.

På baggrund af denne redegørelse, omhandler nærværende speciale gruppearbejdet under projektprocessen vedr. samarbejdet med Medi Genics. Vi, som specialets forfattere, fortsætter dermed med ét af de to spor og som læser inviteres du ind i en metaundersøgelse af egen projektproces.

Teori

Nedenfor præsenteres specialets analytiske ramme. Vi indleder med at præsentere systemteori for at give en forståelsesramme for vores anvendte kommunikationsteorier Coordinated Management of Meaning samt domænet teori, da disse er placeret under og inspireret af systemteori. Dernæst præsenteres affektiv teori ved Iram Khawaja og Sara Ahmed. Den affektive teori anvender vi til at give en ekstra og vigtig dimension på de følelser der fremtræder i vores autoetnografiske refleksioner.

Vi har valgt at sætte anvendte begreber i *kursiv*. Ord som fx kultur, relation og selv der anvendes i andre vendinger eller med anden betydning, der ikke er relateret til de anvendte teorier, er ikke i kursiv.

Systemteori

Både Coordinated Management of Meaning-teorien og domæneteorien er inspirerede af Luhmanns systemteori, hvorfor vi i følgende afsnit vil udfolde systemteorien og dennes pointer. Vi tager udgangspunkt i funktionschef for uddannelsesudvikling ved Århus Universitet Tina Bering Keiding og professor og leder af gymnasieforskning Ane Qvortrups (2014) forståelse af Luhmanns systemteori, da et af formålene med nærværende speciale er at bidrage til forståelse af kommunikations- og samarbejds mønstre ifølge med problemorienteret projektarbejde i grupper (jf. formål og relevans-afsnittet). Keiding & Qvortrups forståelse af Luhmanns systemteori refererer til adskillige af hans værker.

Den tyske sociolog og systemteoretiker Niklas Luhmann er ophavsmand til systemteorien, som vi i dette afsnit beskæftiger os med. Udviklingen af Luhmanns systemteori begyndte, da han i 1970'erne indledte en diskussion med den tyske filosof og sociolog Jürgen Habermas, omhandlende Habermas' kritiske samfundsteori og hans dertilhørende begreber livsverden og systemverden, hvor livsverden skal forstås at den holdes sammen af kommunikative handlinger (Samfundsfag.dk, 2024).

Systemteoriens videnskabelige grundlag henviser til, at al viden er et produkt af den som iagttager. Det er en videnskabelig tradition, som er optaget af, hvordan man kan analysere komplicerede enheder. Begrebet system skal forstås som et abstrakt begreb, der omfavner de helheder og delheder, som systemteorien er optaget af. Teoriens analytiske udgangspunkt er at forstå, hvordan disse elementer har relation til hinanden, og at der i en given situation kan være flere valg. Dette gør, at der i systemer opstår en "organiseret kompleksitet", hvor *systemkompleksiteten* opstår i *omverdenskompleksiteten* (Keiding & Qvortrup, 2014, s. 50). Med reference til beskrivelsen af vores egen projektkonstellation, vil *systemkompleksiteten* bestå af vores omtalte "mikro-afdeling" og *omverdenskompleksiteten* består af de ydre påvirkninger såsom samarbejdet med Medi Genics, Aalborg Universitet og vores egne individuelle, private omverdenen, som alle influerer.

Når vi vælger noget, vil noget andet også kunne være valgt, og det kan skabe en usikkerhed, som betegnes som kontingens; altså at der er mulighed for ikke at ramme den mest fordelagtige udformning (Keiding & Qvortrup, 2014, s. 51). Systemteoriens udvikling har medført en kategorisering af hhv. første- og andengenerationssystemteori, hvor førstegenerationssystemteorien har fokus på styring af forudsigelige systemer som fx en beskrivelse af, hvordan en bil fungerer, har andengenerationssystemteorien fokus på mere uforudsigelige ikke-teknologiske systemer som levende, mentale og sociale systemer (Keiding & Qvortrup, 2014, s. 51-52). Begge systemer er cirkulært organiserede, hvilket betyder, at

resultatet af en operation giver afsæt for nye operationer (Keiding & Qvortrup, 2014, s. 53). I nærværende speciale beskæftiger vi os med andengenerationssystemteori, når vi undersøger, hvordan kommunikations- og samarbejds mønstre har haft indflydelse på vores projektproces ved anvendelsen af Coordinated Management of Meaning-teorien og domæneteorien som begge er systemiske teorier.

At der er tale om et cirkulært opererende system vil sige, at systemerne ikke kun refererer til sig selv, men også frembringer sig selv ud fra sig selv. Det er hvad chilenske biologer Humberto Maturana og Francisco Varela kalder for autopoietiske systemer: “... i hvilke alle ændringer bestemmes af deres struktur, hvad end den kan være, og i hvilke de strukturelle ændringer er resultatet af deres egen dynamik, eller udløst af deres egne interaktioner” (Maturana & Francisco, The Tree of Knowledge, 1987, s. 104). Autopoietiske systemer betragtes som operativt lukkede, men kognitivt åbne. De påvirkes altså af den omverden, som de befinder sig i (Keiding & Qvortrup, 2014, s. 55-57). Vi er som specialegruppe et autopoietisk system, som er bygget op af en bestemt struktur, og som har vores egen dynamik. Vores struktur og dynamik påvirkes, når vi interagerer med omverdenen, som når vi fx har haft interaktioner med Medi Genics og dennes medarbejdere, og også når vi har fået nye indsigter gennem fx læsning af teori, eller i specialevejledningen. Derudover er vi som individuelle mennesker autopoietiske; i en samtale mellem to mennesker, vil person A ikke direkte opfatte hvad person B siger, men forstå det på baggrund af sin egen autopoietiske forståelse, som er påvirket af de erfaringer og relationer, som person A har med i sin bagage (Dinesen & De Wit, Innovativ evaluering, 2010, s. 89-90).

Coordinated Management of Meaning

Når vi i nærværende speciale er interesserede i at få en dybere forståelse for kommunikations- og samarbejds mønstre i projektprocesser, er vi ikke interesserede i *hvad* der sker, men snarere *hvordan* det sker.

Da vi undersøger vores egne oplevelser af projektprocessen, er vi, som tidligere nævnt, opmærksomme på, at det kan være vanskeligt at undgå at vores subjektive holdninger vil influere i analysen af vores autoetnografiske refleksioner. I et forsøg på at eksternalisere og skabe distance til subjektiviteten er vi derfor inspirerede af kommunikationsteoretikere W. Barnett Pearce og Vernon Cronens teori Coordinated Management of Meaning (herefter omtalt som CMM). Vi vil anlægge det, som Pearce og Cronen kalder *kommunikationsperspektiv* på vores retrospektive autoetnografiske refleksioner, og på den måde forsøge at få en indsigt i, hvordan vores kommunikation i projektprocessen er foregået og hvilke mønstre, vi kan identificere ud fra vores *talehandlinger*.

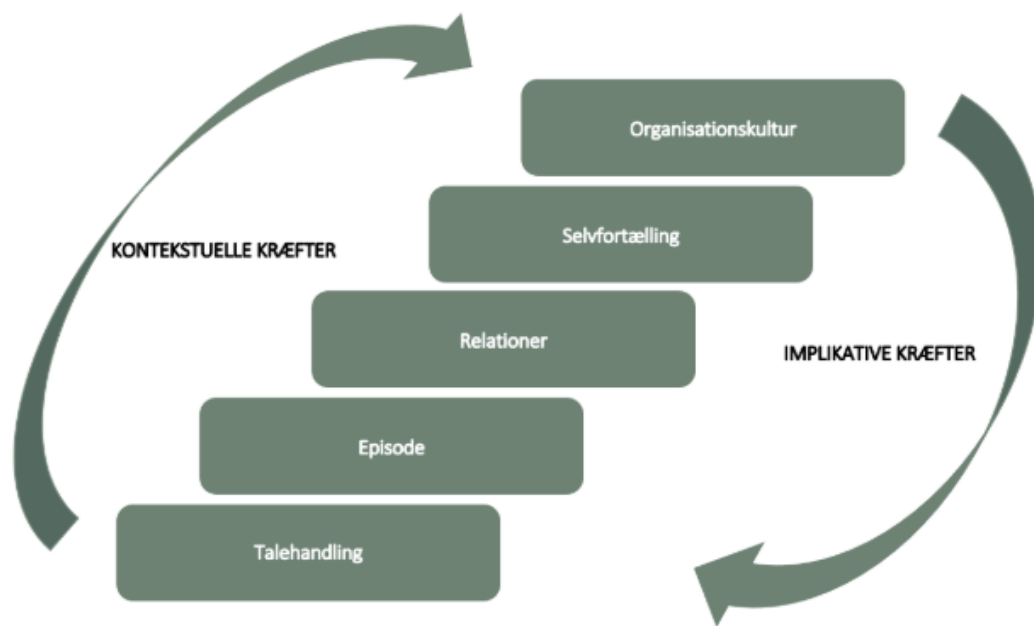
CMM er en teori som blev introduceret af Pearce og Cronen i 1970'erne. I 1980 udgav de bogen: *Communication, Action, and Meaning: The Creation of Social Realities* (1980), som markerede begyndelsen på teorien. Gennem årtier, er teorien blevet kontinuerligt forfinet og udvidet, med forskellige større bidrag fra Pearce og Cronen.

Vores forståelse af CMM tager udgangspunkt i bogen *Kommunikation og skabelsen af sociale verdener* (2014). Bogen er en dansk oversættelse fra Bernett Pearces bog i originalsprog fra 1994 (1994).

I forbindelse med oversættelsen af bogen, blev Pearce bedt om at foretage nogle revisioner af begreberne, så de bedre kunne udtrykkes på dansk. Dette gav Pearce anledning til at samle ufærdige tanker, og den danske oversættelse skal derfor ses som en videreudvikling og udvidelse af hans tænkning om CMM-teorien på baggrund af sine 20 års udvidede praktiske erfaringer fra 1994 til 2014 (Pearce, 2014, s. 14).

CMM er en kommunikationsteori og et værktøj, som kan anvendes til at se på en given situation eller handling, og forsøge at forstå, hvad det er der foregår.

Vi vil i nærværende speciale - sammen med domænet teori - anvende CMM som analyseredskab, når vi analyserer vores retrospektive autoetnografiske refleksioner. For at forstå de kommunikative udfordringer vi har mødt i forbindelse med vores specialeproces, kræver det, ifølge Pearce, at vi kan se ud over vores egne horisonter (Pearce, 2014, s. 14).

I CMM-teorien findes der et hierarki af *kontekstniveauer*, hvori handlinger og udsagn foregår. Hvert *kontekstniveau*, giver os en mulighed for at forstå, hvad vi kommunikerer og hvad det fører med sig. De fem niveauer er som afbilledet i ovenstående grafik; *kultur/organisation*, *selvfortælling*, *relationer*, *episoder* og *talehandlinger*. Udover disse *kontekstniveauer*, er der to kræfter, som arbejder imellem niveauerne, og som kan “skubbe” noget op eller ned; *kontekstuelle kræfter* og *implikative kræfter*. Disse niveauer og kræfter udfoldes senere i dette afsnit.

CMM-teorien kan anvendes til at skifte perspektiv på kommunikationsprocessen ved hjælp af *kommunikationsperspektivet*. *Kommunikationsperspektivet* skal i CMM opfattes som en dobbeltsidet proces, som består af *betydningsdannelse* og koordinering med andre mennesker (Pearce, 2014, s. 19). Når vi anvender *kommunikationsperspektivet*, vil vi være i stand til at se *på* kommunikationen i stedet for *gennem* den, og ved at anvende *kommunikationsperspektivet* bliver vi i stand til at udpege, hvornår et interaktionsforløb kunne have været ændret. Disse kaldes i CMM for *forgreningspunkter*. *Forgreningspunkter* er øjeblikke, som kan forandre den verden, man befinder sig i. De forekommer overalt, hvor mennesker danner betydninger og koordinerer deres handlinger. Det gælder i kantinen, til undervisningen, ved kaffemaskinen, i projektmøder osv. Ved at identificere disse *forgreningspunkter*, får vi muligheden for at handle anderledes (Pearce, 2014, s. 25). I nærværende speciale vil vi retrospektivt lokalisere disse *forgreningspunkter*. Når vi anlægger et *kommunikationsperspektiv*, stiller vi spørgsmålene: “Hvad gør vi ved vores kommunikation?”, “Hvordan gør vi det?” og “Hvordan kan vi gøre det bedre?”

De fem kontekstniveauer i CMM-teorien

Kultur (organisation)

Kulturniveauet i CMM-teorien refererer til den verden, som skabes og formes i organisationen. Vi skaber alle sociale verdener, som struktureres ift. hvordan vi “bør” gøre. Disse verdener har en begyndelse og en slutning, og formes og skabes af det vi gør med og ved hinanden, og forandres løbende. Det er ikke muligt at kontrollere, hvad der sker i disse verdener, men man påvirker kulturen ud fra de handlinger, man udfører (Pearce, 2014, s. 49).

Ifølge Pearce og Cronen, er kultur ikke statisk, men snarere en dynamisk proces, der skabes og oprettholdes gennem kommunikationen og samspillet mellem menneskene i organisationen. Kulturen skal betragtes som et resultat af koordineret handling og meningsskabelse mellem individerne. I CMM-teorien er kulturen derfor en del af den sociale virkelighed, der skabes gennem samspillet mellem os som gruppemedlemmer og vores fælles forståelser, normer og værdier.

Selvfortællinger

Vi kan som mennesker være optagede af at forstå, hvem vi er. Dette kan gælde såvel individuelt som kollektivt. Pearce refererer til sovejtisk psykolog Lev Vygotskys begreb *Zone for Nærmeste Udvikling*, når han forklarer, at der er grund til at antage, at mennesker udvikler *selvet*, og at vores evne til at lokalisere *forgreningspunkter*, og handle klogt i dem, er med til at vi uden anstrengelse bliver i stand til at forstå de situationer, som vi indgår i. Menneskers måde at gribe tingene an, mener Pearce ikke stammer fra uddannelse, intelligens eller alder. Tværtimod mener han, at det drejer sig om menneskets evne til at se ud over egne horisonter, og være i stand til at erkende, at der findes andet - ud over egne grænser og opfattelsesevne (Pearce, 2014, s. 156+164). *Selvet* skabes i kommunikationsprocesser, og når det først er skabt, bliver det en del af disse processer. *Selvet* vil dermed både præge og begrænse den måde, vi kommunikerer på (Pearce, 2014, s. 170). Ved at blive mere bevidste om os selv, og den måde vi kommunikerer på, vil det altså, ifølge Pearce, skabe bedre sociale verdener (Pearce, 2014, s. 172).

Hvordan vi har det i vores privatliv, vil ofte afspejle sig i den måde, vi har det, når vi er til stede i projektarbejdet. At vide, hvordan vi hver især har det i privatlivet, kan være medbestemmende for, hvilket perspektiv, vi har på hinanden. I kontekst af projektet, afholdt vi fx en tatarrunde. En samtale, hvor - hvis man havde noget på hjerte vedr. projektet eller ens personlige tilstand den givne dag - kunne italesætte dette over for gruppen. Dette blev ikke praktiseret dagligt, men efter behov, og prioriteret hvis et

gruppemedlem udtrykte behov for netop dette. Dette var bidragende til at skabe forståelse for hinanden og understøtte en gruppekultur, hvor vi som både privatpersoner og studerende undersøger kunne sameksistere og skabe en forståelse for den tilstand vi hver især var i, og som kunne præge vores kommunikation med de andre gruppemedlemmer. Denne indsigt i hinanden kunne tilbyde en forståelse for den kontekst eller tilstand, der blev kommunikeret ud fra.

Relationer

På samme måde som med *selvet*, opstår eller udvikler *relationer* sig også i sociale interaktionsmønstre. Men i modsætning til *selvet*, er *relationer* ikke begrænset til et specifikt biologisk væsen, muliggjort eller styret af dens evner og begrænsninger. Alligevel deler *relationer* og *selvet* ligheder, ved at *relationer* har emergente karakteristika indeholdende kræfter som ikke er præsentet hos de enkelte komponenter, de er sammensat af (Pearce, 2014, s. 180). Altså, at ligesom *selvet* udvikler sig, så udvikler *relationer* sig også. I modsætning til *selvet*, er *relationer* ikke bundet til én person, men er socialt betinget. Fælles for *selvet* og *relationer* er dog, at begge har egenskaber, der ikke kan findes i de enkelte dele, de består af, altså at de ikke er noget i sig selv.

Som mennesker fødes vi ind i allerede eksisterende relationsmønstre, som vi ikke selv har valgt, og som er definerende for vores liv i vigtige henseender (Pearce, 2014, s. 179). Pearces term *relation* anvendes om alle slags fænomener, der typisk behandles separat. Dette inkluderer venskab, ægteskab og familie, men også de mindre personlige relationer såsom organisationer, religioner og sportsklubber. Dermed antager vi Pearces term om *relation* på vores egen specialegruppe; vores relation er, at vi er medstuderende, nogen har et venskab, andre har ikke kendt hinanden så godt før projektet. Vi er kandidatstuderende på Læring og Forandringsprocesser og har en relation til organisationen Aalborg Universitet. Vi har fælles træk, som binder os sammen, således at vi er forbundne; vi har emotionelle og kognitive erfaringer (Pearce, 2014, s. 181), som foreligger hos alle tre gruppemedlemmer, bl.a. fra tidligere projektprocesser. Vi har desuden et fælles sprog (Pearce, 2014, s. 181), som er konstrueret ud fra vores studie på Aalborg Universitet, men samtidig er vi formet af det sprog, som vi har erfaret gennem vores separate liv, hvilket er styrende for den måde, hvorpå vi kommunikerer og interagerer med hinanden (Pearce, 2014, s. 181). *Relationer* kan udvikles på en måde, så vores handlinger påvirker *relationen* gnidningsløst eller kolliderer (Pearce, 2014, s. 182). Ligesom *selvet*, vil *relationer*, når de først er dannet, være styrende for den måde, vi kommunikerer på, og *relationen* kan altså være kontekst for fortolkning af hinandens *talehandlinger* (Pearce, 2014, s. 184). Der forekommer en spænding mellem vores levede historier og vores fortalte historier, hvilket kan virke stærkt dynamisk for udvikling af *relationerne* mellem os. Vi

fortæller de historier, som er meningsfulde for os, og der kan derfor opstå uoverensstemmelser mellem vores levede og fortalte historier (Pearce, 2014, s. 191). Det kan dermed være muligt at forsøge at forstå vores samarbejde i projektprocessen, ved hjælp af fortællinger, som strukturerer vores *relationer* (Pearce, 2014, s. 190). I nærværende speciales tilfælde, vil disse fortællinger tage afsæt i vores autoetnografiske refleksioner.

Episoder

Episoder er vores egen subjektive fortolkning af, hvad det er som sker lige nu. En *episode* er i CMM-teorien de næstmindste enheder, og kan beskrives som en sekvens af *talehandlinger*, hvor der er en begyndelse og en slutning, som er sammenhængende som en historie. Det kan fx være et besøg på en restaurant, et tavlemøde i en organisation, en undervisningssekvens, et gruppesamarbejde mv. *Episoder* er altså med til at påvirke, hvilken kontekst vi er i. Alle *episoder* har en struktur, og vores evne til at forstå, hvad der sker, og vores evne til at deltage i *episoden* øges, hvis vi genkender strukturen. Selvom vi har kendskab til strukturen, er det ikke altid, at vi formår eller har lyst til at passe ind, og gennemføre *episoden*, som den ellers var tænkt. Nogle gange vil - og bør - vi arbejde imod gennemførelsen af en bestemt *episode*, for at forandre den og fx forvandle stridigheder til et samarbejdende teamwork (Pearce, 2014, s. 123-124). "Det menneskelige liv" udgøres af og kan analyseres som *episoder* og er: "*en hvilken som helst sekvens af begivenheder, hvor mennesker er involveret, og som har et eller andet enhedsskabende princip*" (Harré & Secord, 1973, s. 154-155). Ved at bruge kommunikationsprocessens to sider, kan vi ifølge Pearce besvare spørgsmålet om, hvordan vi skaber *episoder*, som er til vores eget bedste. *Episodedannelsen* har med *betydningsdannelsen* at gøre, og er bestemmende for, hvordan vi opfatter, hvilken *episode*, som udspiller sig. Den anden del af *episodedannelsen* beskæftiger sig med handlingskoordinater, og handler om, hvordan vi formår at fremkalde ønskværdige *episoder* eller modsætte os uønskede *episoders* fremkomst (Pearce, 2014, s. 125). Et hvilket som helst moment i sociale verdener kan kategoriseres som klynger af *episoder*, hvor ikke én definition er rigtig og andre dermed forkerte. Alting har mangfoldige betydninger og det afhænger af, hvilket blik, man vælger at anlægge på *episoderne*.

For at forstå, hvordan vi kan give mening til de sociale verdener som vi indgår i, foreslår Pearce fire begreber: *rammesætning*, *punktuation*, *plotdannelse* og *kontekstualisering*.

Når vi *rammesætter*, er det et forsøg på at gøre et meningsløst aspekt ved situationen meningsfuldt, hvilket man gør ved at sætte det ind i en struktur, som giver mening. Det gør det muligt, at vi kan opfatte og identificere nogle ellers tilsyneladende uafgrænsede *episoder*, og dermed får vi en grundramme, som gør det muligt for os at finde frem til, hvad der er gået forud, hvilket kan give os nogle forventninger til,

hvad der vil komme efterfølgende. Det, som i *Kommunikation og skabelsen af sociale verdener* (2014) kaldes *efterliv*. Vi må derfor fokusere på noget, og fravælge noget andet og betragte nogle sekventielle mønstre frem for andre. Vi kan derfor aldrig opfatte vores sociale verdener fuldstændigt som de er (Pearce, 2014, s. 127).

Punctuation sker, når vi opdeler og afgrænser interaktioner i meningsfulde mønstre, og beslutter, hvornår en *episode* har en begyndelse og en slutning. Det er her, vi kan få øje på *forgreningspunkterne*. Vi påtager os et ansvar, når vi punkterer *episoder* og skaber på baggrund heraf muligheder for produktive diskussioner, hvor man kan være enige om handlingssekvensen, men samtidig være uenige om, hvilken handling der kom først (Pearce, 2014, s. 128). Når vi i den senere analyse anvender *punctuation* er vi derfor også bevidste om, at vi tager til- og fravalg.

Plotdannelsen er historien, som foregår imellem den *punktuerede* begyndelse og slutning; der skabes en kæde af begivenheder, som leder til en meningsfuld fortælling. Man ændrer dermed en given sekvens og beslutter, hvad der skal med, og hvad der ikke skal med. Fortællingen er dermed én historie, som er sandheden for den, som frembringer den (Pearce, 2014, s. 129-130). Dette er vi samtidig også bevidste om, når vi i senere analyse anvender *kommunikationsperspektivet* på sekvenser, vi behandler i analysen.

Når Pearce taler om *kontekstualisering*, beror det på et forsøg på at skabe en forståelse for *episodens* kontekst. Her er Pearce inspireret af begrebet *metakommunikation* fra engelsk-amerikansk antropolog Gregory Bateson, hvor der kommunikeres på et mere abstrakt niveau end dér, hvor *episoden* foregår. Kommunikationen sker altså på flere planer, hvor der forekommer historier i historier, hvilket kan gøre det sværere at afkode hinandens budskaber (Pearce, 2014, s. 130+136).

Talehandlinger

Når vi kommunikerer, handler vi. Begrebet *talehandlinger* henviser til sproglige ytringer som spekulationer, gætterier, løfter, trusler, fornærmelser og komplimenter. Det gør fx en stor forskel, om en ven vil opfatte din sproglige ytring som et kompliment eller en fornærmelse, om man i en kompleks relation kommer med et løfte eller en trussel, om man gætter eller om man kalkulerer. Vores evne til at udføre *talehandlinger* og samtidig genkende dem, har derfor stor betydning for vores livskvalitet. For at skabe bedre sociale verdener må man derfor tænke over, hvilke *talehandlinger*, man anvender i en kommunikationsproces. Livskvaliteten kan forringes, hvis man af den ene eller anden grund ikke har mulighed for at deltage i *talehandlinger*, der involverer beslutninger, som vedrører én selv. Der er mulighed for at øge evnen til at realisere egne mål ved, at man på den ene eller anden måde kan få "modstanderen" over på

sin egen side, ved at modificere sine *talehandlinger* (Pearce, 2014, s. 101). Alle situationer i vores sociale verdener udgøres af kausale relationer mellem forskellige *talehandlinger*, som kan være ordnet i bestemte sekvenser. Når vi betragter en organisation, er det muligt at få øje på, hvilke *talehandlinger*, som forekommer og under hvilke forhold. *Talehandlinger* kan desuden karakteriseres ved at udøves nonverbalt. Pearce og Cronen skelner derfor ikke mellem tale og handling. Alle *talehandlinger*, som vi udøver over for andre, vil automatisk vække en reaktion i os selv. Vi vil føle en drift til at handle på den ene eller den anden måde (Pearce, 2014, s. 102-104).

Kontekstuel kraft

Den kontekstuelle kraft influerer oppefra og ned i modellens *kontekstniveauer*. Det vil sige, at kulturen vil have indflydelse på vores respektive *selvfortællinger*, hvilket påvirker vores *relationer*, som vil have indvirkning på *episoden*, som igen vil influere på den måde, vi kommunikerer via *talehandlinger*. Den kontekstuelle kraft er afgørende for, hvordan vi agerer og taler i bestemte situationer.

Implikativ kraft

Her er det os mennesker, som påvirker *kontekstniveauerne*. Måden, hvorpå vi via *talehandlinger* kommunikerer, påvirker *episoden*, som kan influere på vores *relation*, som derefter kan have betydning for vores *selvfortælling* og *kulturen* i organisationen.

Afrunding

Pearces og Cronens intention med CMM-teorien er at hjælpe mennesker til udvikling af de sociale verdener, de befinder sig i, ved at analysere kommunikationsprocesser og dermed forsøge at forstå og handle anderledes (Pearce, 2014, s. 200). Når vi i den senere analyse anlægger et *kommunikationsperspektiv* på udvalgte sekvenser, kan vi se *på* kommunikationen frem for *gennem* dem, og det er muligt at sætte spørgsmålstegn ved, hvordan vi har kommunikeret, som vi har gjort i vores specialeproces. Vi kan styrke vores evne til at besvare det spørgsmål ved at forstå kommunikationsprocessen.

I nærværende speciale, kommer *talehandlinger* til udtryk i vores autoetnografiske refleksioner, når disse er fremskrevet, og der tages desuden udgangspunkt i transskribering af interviews med gatekeeper i Medi Genics.

Domæneteori

Vi anvender domæneteorien til at fremanalysere, hvordan vores kommunikation undervejs i specialeprocessen har skabt problemstillinger, som vi har fundet udfordrende. Vi er interesserede i at udforske, hvordan gruppens kommunikation har påvirket projektprocessen.

Domæneteorien er en teori om kommunikation og kontekst, der fungerer som et begrebssæt, der kan anvendes til at forstå hvilke kontekster, der har været fremherskende i bestemte situationer, og dertil, hvilke positioner og domæner, der kommunikeres ud fra.

Teorien har sit udspring fra Oxford Conversations, en konference arrangeret i samarbejde mellem KCC i London, The Family Institute i Cardiff og The Charles Burnes i Birmingham (Moltke & Molly, 2021, s. 253), hvor Humberto Maturana i 1985 introducerede sin metafor om domænerne, der skal anses som en hjælp til at kategorisere den sproglige meningsskabelse. Det er altså en afgren af hans kommunikationsforståelse, hvori al kommunikation er handling, og disse handlinger i sproget er samskabende i meningssammenhængen, som vi som mennesker opererer inden for (Moltke & Molly, 2021, s. 227). I Peter Lang, Vernon Cronen og Martin Littles artikel fra 1990 *The Systemic Professional - Domains of Action and the Question of Neutrality* (1990) introduceres Maturanas teori om tre eksisterende domæner i al kommunikation mellem mennesker: *æstetikens domæne*, *forklaringens domæne* og *produktionens domæne*. Vi tager udgangspunkt i den danske oversættelse: *Den systemisk professionelle - Handlingsdomæner og spørgsmål om neutralitet* oversat af Tom Bøgeskov i 2005. Disse domæner udfoldes nedenfor.

De tre domæner kan anses for værende en ramme for menneskers samvær, og som de positioner, vi kan indtage og kommunikere ud fra. Konteksten skabes i samspil og er afhængig af faktorer som personer, relationer, tid og sted. Det er her der opstår en menings- og forståelsesramme, som er bestemmende for de spilleregler, der bestemmer, hvad er muligt at sige, og hvad der er muligt at høre. Teorien giver et sprog som er behjælpeligt til at kunne navigere i de forskellige kontekster i processer (Molly & Olsen, 2007, s. 1).

“Enhver menneskelig handling finder sted i sproget. Enhver sproglig handling frembringer en verden, der er skabt sammen med andre i sameksistens, hvilket skaber det menneskelige. Enhver menneskelig handling har således en etisk betydning, fordi den er konstituerende for den menneskelige verden” (Maturana & Francisco, 1987, s. 222).

Citatet understreger, at alle menneskelige handlinger ageres inden for sproget - alt det sagte, altså at enhver kommunikativ handling er vigtig at undersøge, i det afspejler individets handlinger og

interaktioner. Dermed er også vores specialegruppes kommunikative handlinger i projektprocessen relevante at undersøge, når vi gennem sproget konstruerer en fælles konstruktion af virkeligheden. Gennem analyser af sproglige handlinger og kommunikationsmønstre kan vi tilbyde en indsigt i, hvordan disse handlinger konstruerer gruppens fælles virkelighed og påvirker samarbejdet.

Med de tre domæner skitserer Maturana, hvordan vi skelner mellem menneskelige handlinger i sproget, afhængigt af, hvilket domæne, vi bevæger os i. Samtidig er det hans postulat, at vi på én og samme tid er i alle tre domæner. Mennesker træder konstant ind og ud af de tre domæner, og i diskussion eller konflikt med andre, kan man skifte ud fra den logik, det enkelte domæne besidder. Behandles alle tre domæner i en diskussion, bliver alle typisk tilfredse (Lang, Cronen, & Little, 2005, s. 38).

Domæneteorien er blevet videreudviklet siden Lang, Cronen og Littles artikel, og vi tager udgangspunkt i Asbjørn Molly og Thorkild Olsen artikel *De tre domæner - En guide for kontekstnavigatører* (2007) samt bogen *Systemisk Coaching – En grundbog* af Molly og Moltke (2021).

Det personlige domæne

Det æstetiske domæne er af Molly og Olsen oversat til *det personlige domæne*. Det er her, vi vurderer, om vi kan lide det, vi er en del af. Heraf, *det æstetiske domæne*.

Ifølge Molly og Olsen har alle mennesker dannet værdier, holdninger og præferencer på baggrund af levede erfaringer. De er en del af egen personlige fortælling og identitet. *Det personlige domæne* skal forstås som ens "eget" domæne, hvor den personlige historie og smag er den fremtrædende. Det er herigenem, at vi som mennesker oplever og erfarer organisationen/processen og sætter os i forhold til denne. Når vi kommunikerer ud fra *det personlige domæne*, vil vi have en subjektiv vinkel på processen. Det er her vi anvender en uformel tone og kommer med følelsesmæssige og til tider impulsive udsagn som: "Jeg synes..." "Det kan da virkelig ikke passe..." "Ej, hvor er det bare godt". Det er samtidig også her, at modtageren af udsagnet vil reagere på det, der siges og gøres og forstås herudfra. Med andre ord: Er der resonans? (Molly & Olsen, 2007, s. 2). Derfor er *det personlige domæne* også en kilde til sårbarhed, da man bringer sit eget "jeg" i spil i en professionel sammenhæng. Det kan fx handle om en frygt for at ens agtelse falder i kollegers øjne, og det at handle eller kommunikere fra et personligt perspektiv, kan bedømmes som værende illegitimt eller irrelevant i en videnskabelig professionel sammenhæng. Omvendt kan det være en styrke at bringe sit "jeg" i spil, hvis egne udtalelser vurderes positivt af kollegaer. Succes er derfor ikke nødvendigvis at nå til enighed, men at alle deltagende har mulighed for at blive både set, hørt og forstået (Molly & Olsen, 2007, s. 3). Noget er kun et problem, hvis det udspringer af

det personlige domæne. Det sker, når vi ikke oplever resonans mellem det der sker og de værdier og holdninger, vi har med os i bagagen (Moltke & Molly, 2021, s. 230). I organisationer er det *det personlige domæne*, der er i spil, når vi oplever at vores trivsel og engagement påvirkes, hvad end det er i en positiv eller negativ retning. Det kan ofte være et udtryk for, at den værdimålestok, vi som mennesker er i besiddelse af, men som varierer ift. til egen historie, kultur, uddannelsesbaggrund m.v., ikke stemmer overens med organisationens. På sin vis, er *det personlige domæne* overordnet de to andre domæner, da dette domæne ses som en ramme, hvorfra de andre domæner må forstås ud fra. Vi har altid vores værdier og holdninger med i rygsækken, men indholdet ændrer sig hele tiden. Især, når vores *personlige domæne* bringes i spil i forhold til de to øvrige domæner (Moltke & Molly, 2021, s. 231). Dette kan ses, når vi i vores projektproces har oplevet udfordringer i forbindelse med fx at gruppens individuelle interesser og motivation for specialets oprindelige emne, har været genstand for uro og uoverensstemmelser medlemmerne imellem. Manglende kompatibilitet i menneskers personlige udgangspunkt for kommunikation, eller domæne, kan skabe barrierer for samarbejde og smidig kommunikation. Her er det bestemt, at vi opfører os i henhold til vores egen fastslåede sandhed, også det som Maturana vil kalde *univers* (Lang, Cronen, & Little, 2005, s. 38). *Univers* skal forstås som lukkede meningssystemer, med multiple perspektiver i spil.

Produktionens (handlingens) domæne

Produktionens domæne kan anskues som den ramme, hvori mennesker opfatter verdenen i objektive termer. I dette domæne finder vi regler, procedurer, grundlag og rammer for, hvordan vores arbejde og eksistens i organisationen rammesættes. Det kan være visioner, målsætninger, politikker eller arbejdsgange, som gør sig gældende, uanset om de er skrevne eller uskrevne. Det er en objektiv sandhed, eller virkelighed, som er medbestemmende for, hvornår man gør hvad, hvornår og hvordan. Det kan i nærværende speciale og projekts tilfælde handle om de rammer Aalborg Universitet sætter af formelle krav til indhold, formalia og opfyldning af studieordningens læringsmål. Det kan også gælde i specialegruppens "mikro-afdeling": vi agerer i den virkelighed vi i fællesskab har konstrueret, hvori skrevne og uskrevne regler om, hvornår vi ikke handler i overensstemmelse med vores kultur inden for den større, sociale ramme, der er Aalborg Universitet. Det er også derfor, det kaldes for *handlingens domæne*.

Kommunikationen inden for dette domæne har til formål at konkludere, beslutte og handle. Der er begrænset med kreativitet, udover valg af løsninger og metoder til at nå målet. Når vi kommunikerer ud fra *produktionens domæne*, er der tendens til, at vi fremstår som eksperter; "Dét her er problemet!" "Dét her er løsningen på problemet" Fx "Medi Genics arbejder ikke med brugerinddragelse i deres udvikling

af træning!” “Vi må undersøge manglende brugerinddragelse!” Som mennesker regulerer vi vores adfærd ud fra de regler og rammer som er stillet op, og det er dem, der fortæller os, hvad vi må og ikke må. I organisationen skal *produktionens domæne* ses som en slags *færdselsregler*, som er nogenlunde forudsigelige og som alle har mulighed for at få indsigt i og nem adgang til. Det er her, det kan tydeliggøres, hvordan automatiserede arbejdsgange, rutiner og vaner, som medlemmer af organisationen udfører, uden at skulle bruge mentalt energi på at reflektere og forhandle om dem. Når vi indgår i en organisation, er det i dette domæne, vi opholder os i 95% af tiden, og det er her, der bliver handlet. Her er skilte, der viser os retningen, og det er her, vi finder afklaring og svar (Moltke & Molly, 2021, s. 231). De opstillede skilte, dvs. regler, kan lette arbejdet i organisationen, da der ikke skal bruges for meget tankevirksomhed, men der kan være en risiko for, at vaner og rutiner bliver for indgroede, og reglerne følges, selvom man ikke længere kan huske, hvorfor reglerne var opstillet (Moltke & Molly, 2021, s. 232).

Samspil mellem *det personlige domæne* og *produktionens domæne*

Der kan let opstå konflikter, når der skal ske et samspil af *det personlige domæne* og *produktionens domæne*. Som mennesker har vi en naturlig trang til at skabe mening i udfordringer ved at anvende vores fornuft, men den enes personlige fornuft er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med den andens. I disse situationer kan der opstå risiko for, at uoverensstemmelser gøres personlige, fordi objektiviteten udfordres, da der ikke er opstillet nogle regler herfor endnu. Er man uenige, kan det derfor opleves som et angreb på egen personlig dømmekraft. Det gælder altså her om at finde balancen mellem ønsket om at skabe handling og at gøre plads til at *det personlige domæne* samtidig har indflydelse. Derfor kan det være hensigtsmæssigt at bevæge sig ind i *refleksionens domæne* (Molly & Olsen, 2007, s. 4). I relation til nærværende speciale forsøges gruppesamarbejdet at gøres til en fælles disciplin, at søge balancen mellem det personlige og det produktive ved at antage et mere objektivi blik på en situation, hvor kommunikative handlinger medlemmerne imellem kan føre til stagnation eller uudtalte konflikter, der kan have en negativ effekt på samarbejds miljøet og følelsen af at blive hørt, forstået og set.

Refleksionens domæne

Forklaringens domæne er af Molly og Olsen oversat til *refleksionens domæne*. Her finder vi spørgsmål og undersøgelser.

I *det reflektive domæne* er objektiviteten sat i parentes, for at vi kan undersøge, hvilke andre *multiverser*, altså andre versioner af virkeligheden, der kan forefindes. Et multivers skabes gennem handlinger sammen

med andre iagttagere, hvorpå alle virkeligheder og perspektiver derfor er gyldige, selvom de ikke nødvendigvis er lige ønskværdige (Lang, Cronen, & Little, 2005, s. 38).

Der reflekteres også i de andre domæner, men i dette domæne, anvender man et helikopterperspektiv for at undersøge *det personlige domæne* og *produktionens domæne*. *Multiverset* dominerer her, og det accepteres, at der eksisterer andre og ligeværdige fortolkninger og versioner af virkeligheden. Intet er i dette domæne rigtigt eller forkert, og man undersøger med nysgerrighed andre perspektiver, der ikke udelukker hinanden, men har til formål at finde mønstre og forbindelser. Endemålet er ikke at blive enige, men at udforske og forstå problemet fra nye perspektiver. Vi kommunikerer fra dette domæne for at lære og skabe nye indsigter. Vi må forsøge at forholde os neutrale og indtage en ærbødig position ift. de regler, synspunkter, antagelser og hypoteser, som vi tidligere har opstillet, for på den måde at få nye indsigter omkring de udfordringer, som vi står i (Moltke & Molly, 2021, s. 232-233).

De tre domæner skal forstås som tre typer af grundkontekster, som vi kommunikerer ud fra. De er alle til stede samtidigt og i skiftende konstellationer, hvor det nogle gange er *det personlige domæne*, der er styrende for den måde, vi kommunikerer på, men som man fx nedtoner, når der er en beslutning, der skal tages i *produktionens domæne*. Det vil altid være indlysende for den der taler, hvilket domæne vedkommende bevæger sig i, og oftest vil det også blive opfattet af de andre, hvilket domæne, der er tale om. Konflikterne kan opstå, når det er uklart, hvilket domæne, der kommunikerer ud fra. Det kan være vanskeligt at tale ud fra *det personlige domæne*, hvis der er en forventning om, at vi hurtigt skal bevæge os ind i *produktionens domæne*, og dette kan opfattes negativt (Molly & Olsen, 2007, s. 6).

Kontekst

Mange misforståelser kan ifølge domæneteorien undgås, hvis konteksten tydeliggøres. Når domæneteorien beskæftiger sig med kontekster, bygges der videre på Gregory Batesons idé om kontekst som en menings- og forståelsesramme. Konteksten er de udtalte regler for, hvordan man agerer i forhold til, hvad der er passende at sige og hvordan handlinger og udtalelser fortolkes af andre. Konteksten er dynamisk og bliver bestemt af de involverede, men den er afgørende for, hvilken betydning vi tillægger den adfærd, udtale eller handling, som sker. Konteksten er ikke noget, men bliver skabt løbende, og for at afværge konflikter kan det være en fordel at italesætte den kontekst, som er rammen for kommunikationen udgør (Moltke & Molly, 2021, s. 233).

Ifølge Moltke og Molly kan vi med hjælp fra domænerne tydeliggøre, hvordan vi bevæger os rundt i konteksten. Er der på baggrund af dagsordenen behov for, at vi udveksler værdier og holdninger til

emnet (*det personlige domæne*) eller skal der træffes en beslutning, hvor der ikke er et valg *om* vi skal gå den ene eller den anden vej, men kun *hvordan* vi går den vej (*produktionens domæne*), eller er vi ved en skillevej, hvor vi har behov for at gå i *refleksionens domæne* og i et samspil mellem *det personlige domæne* og *produktionens domæne* finde nye perspektiver og vinkler på emnet? Ved at man i mødet tydeligt markerer, hvilket domæne, man befinder sig i, kan man tage en effektiv styring på beslutningsprocesserne (Moltke & Molly, 2021, s. 233-234).

Vi anvender derfor Maturanas domæneteorien til at analysere vores specialeproces med fokus på helheden af processen og vores kommunikative handlinger frem for isolerede elementer. Ved at anvende domæneteorien i specialets afgrænsede kontekst, kigger vi derfor ikke kun på faglige aspekter af specialet, men i høj grad også på gruppens kulturelle, sociale og strukturelle rammer.

Affektiv teori

I tillæg til Maturanas domæneteorien og kommunikationsteorien CMM, som i specialet anvendes til hhv. at analysere vores kommunikative rum og konkrete (tale-)handling, vil vi anvende affektiv teori til analyse af følelsesmæssige aspekter med det formål at få dybere indsigt i, hvordan disse kan eller har påvirket kommunikationen og samarbejdet under projektet.

Iram Khawaja

Lektor i pædagogisk psykologi og ph.d. i socialpsykologi Iram Khawaja fremhæver i sin artikel *Memory Work as Engaged Critical Pedagogy - Creating Collaborative Spaces for Reflections on Racialisation, Privilege and Whiteness* (2022) hvordan inkludering af affektive elementer i klasseledelse og undervisning om racialisering, hvidhed og privilegier spiller en central rolle i at forstå og håndtere personlige oplevelser og følelser relateret til disse temaer (Khawaja, 2022, s. 97). Gennem anvendelse af den autoetnografiske metodologi og *memory work* – en forskningsmetode baseret på en engageret kritisk pædagogisk tilgang (Khawaja, 2022, s. 95) – kan egne personlige erfaringer og perspektiver føres ind i et lærings- og undervisningsperspektiv. Khawaja anvender denne metode og sin forskning til at undersøge identitetsdannelse og affektive processer involveret i marginalisering og inklusion i undervisning om racialisering, hvidhed og privilegier, og hvordan følelser påvirker positionering i sociale felter. Denne indsigt kan være bidragende til at forstå komplekse dynamikker i tilhørsforhold. Ved at etablere et rum for refleksioner over egne – og andres – oplevelser og forforståelse, kan den refleksive proces tilbyde en metode til en kritisk og nuanceret tilgang til et givent emne. Ved deling af personlige erindringer og fortællinger genkaldt og tilvejebragt gennem *memory work*, kan der åbnes for en dialog og samarbejde mellem undervisere og elever,

som Khawaja beskriver i sin artikel. Dette kan bidrage til et inkluderende læringsmiljø, hvor forskellige perspektiver værdsættes. I det nærværende speciale vil vi i vores anvendelse af autoetnografi, være inspireret af *memory work*. Når vi anvender denne metode, skaber vi refleksion over vores personlige erfaring, og ved analyse og senere diskussion advokerer vi for, at vi dermed føres disse ind i et lærings- og undervisningsperspektiv.

Sara Ahmed

På samme måde fremhæver feministisk forfatter og uafhængig forsker Sara Ahmed i sin bog *The Cultural Politics of Emotion* (2014), hvordan følelser ikke blot er personlige erfaringer, men er dybt integreret i samfundets strukturer og er influerende for, hvordan vi som individer navigerer og deltager i samfundet og verden omkring os:

“Indeed, attending to emotions might show us how all actions are reactions, in the sense that what we do is shaped by the contact we have with others. In Spinoza’s terms, emotions shape what bodies can do, as ‘the modifications of the body by which the power of action on the body is increased or diminished’. So rather than asking ‘What are emotions?’, I will ask, ‘What do emotions do?’. In asking this question, I will not offer a singular theory of emotion, or one account of the work that emotions do. Rather, I will track how emotions circulate between bodies, examining how they ‘stick’ as well as move”
(Ahmed, 2014, s. 4).

Ahmed fremhæver, hvordan følelser former selve kroppen gennem repeterede handlinger og interaktioner med hinanden, og influerer, hvad kroppe er i stand til at gøre. Når følelser cirkulerer mellem kroppe, er det med til at forme sociale relationer og subjekter, ligesom følelser ikke blot er indre, private tilstande, men at de konstrueres gennem sociale og kulturelle interaktioner. Ahmed begrebsliggør denne “bevægelse” som *affective economies* eller affektive økonomier (Ahmed, 2014, s. 8). Dermed antyder Ahmed, at følelser kan fungere som en form for kapital. At være opmærksom på følelser sandsynliggør en undersøgelse af, hvordan mennesker engageres i specifikke strukturer (Ahmed, 2014, s. 12).

Ahmed kritiserer i sin forskning privatisering af følelser og argumenterer for nødvendigheden af at forstå følelser for at kunne begribe, hvordan individer bliver investeret i samfundsmæssige strukturer. Dermed spiller følelser en afgørende rolle for, hvordan mennesker afstemmer eller tilpasser med sociale normer og magtdynamikker. Ahmed henviser til amerikansk filosof og sociolog Judith Butler, og argumenterer videre, hvordan sociale normer og koder er: *“effects of repetition”* (Ahmed, 2014, s. 12), og at følelser spiller en afgørende rolle i materialisering af disse normer. Følelser afslører, hvordan magt ikke kun former kroppe, men former verdener (Ahmed, 2014, s. 12).

Når vi som tidligere nævnt anvender tatarrunde, er det gjort i et forsøg på at skabe rum for, at vi som gruppe kunne tage os af de følelser, som opstod i os selv og mellem os i løbet af projektprocessen. Som Ahmed nævner, vil følelser "*stikk*" og bevæge sig mellem de kroppe, som er i kontakt, og dermed influere, hvordan vi som individer agerer med hinanden. Det har derfor været en metode, hvormed vi kunne italesætte disse følelser for på den måde at forsøge at undgå svære følelsers negative påvirkning af projektprocessen.

Ved at forholde os til de følelsesmæssige eller affektive aspekter af specialegruppens autoetnografiske refleksioner, som vi identificerer når disse kan aflæses direkte; fx når der læses at et gruppemedlem føler sig "irriteret", "frustreret", "nervøs", "opløftet", "glad" osv., anvender vi affektiv teori til at identificere og forstå den affektive tilstand i vores kommunikation. Vi undersøger hvordan vores indre liv blev formet af og udspillede sig (eller ikke udspillede sig) under udarbejdelsen af nærværende speciale og imens projektet pågik, gennem en affektiv linse som supplement til de anvendte kommunikationsteorier.

Metodiske valg og refleksioner

Specialets videnskabsteoretiske afsæt

Vi vil i følgende afsnit præsentere specialets videnskabsteoretiske afsæt, som er baseret på to teorier; Coordinated Management of Meaning (CMM) og Domæneteori.

Til at analysere vores egne – som projekt- og specialegruppes – (tale-)handlinger, anvender vi Humberto Maturanas domæneteori og W. Barnett Pearce og Vernon Cronens CMM-teori. Begge teorier er placeret inden for den systemiske tænkning og teori, og deres videnskabsteoretiske afsæt findes i socialkonstruktivismen og i socialkonstruktionismen. Socialkonstruktivismen og socialkonstruktionismen er to parallelle udviklingslinjer, men socialkonstruktionismen adskiller sig fra socialkonstruktivismen ved at betragte, at den mening vi som mennesker tillægger verdenen alene, er eksisterende i kraft af kommunikationen (leksikon.dk, 2011). Ifølge socialkonstruktivismen er entiteter, som ting og fænomener, der traditionelt anses for at være uafhængige eller "naturligt" eksisterende, i virkeligheden kun frembragt og opretholdt gennem varierende samfundsmæssige praksisser. Disse fænomener vil således ikke eksistere autonomt, men er snarere integreret i og afhængige af en bred social aktivitet (Collin, 2015, s. 325). Vi finder det altså fyldestgørende at henlede opmærksomheden på, at begge videnskabsteoretiske retninger tager udgangspunkt i, at virkeligheden er socialt konstrueret, og specialet tager dermed sit afsæt i socialkonstruktivismen.

Den danske filosof Finn Collin, hvis beskrivelse af socialkonstruktivismen, som projektet tager sit afsæt i, sonderer mellem to forskellige varianter af socialkonstruktivisme; hhv. en erkendelsesteoretisk (epistemologisk) og en ontologisk konstruktivisme. Mens den erkendelsesteoretiske konstruktivisme hævder, at det er vores erkendelse af verden, herunder den videnskabelige erkendelse, der er socialt konstrueret, hævder ontologisk konstruktivisme omvendt, at kendsgerninger først indtræder når mennesker kollektivt fastslår eller opnår konsensus om disse (Rasborg, 2018, s. 406), altså er selve virkeligheden en konstruktion (Collin, 2015, s. 326).

I den ontologiske variant af vores projekt indebærer det, at vi som undersøgere anerkender, at selve virkeligheden, hvori vores specifikke gruppe eksisterer, er socialt konstrueret. En ontologisk socialkonstruktivistisk betragtning er altså, der ikke findes én reel sandhed, men at denne konstrueres i den fysiske og sociale virkelighed ud fra forskellige perspektiver og kontekster.

Analysen vil dermed antage en socialkonstruktivistisk betragtning i behandlingen af det empiriske og etnografiske felt af projektet.

Autoetnografi

Det følgende afsnit er en redegørelse af vores metodiske tilgang med afsæt i lektor i sociologi, Charlotte Barts' kapitel 'Autoetnografi' i bogen *Kvalitative Metoder* (2015). Vi vil i afsnittet belyse, hvordan anvendelse af autoetnografi fungerer som specialets empiri og refleksionsgreb i vores undersøgelses- og skriveproces.

Afsnittet introducerer autoetnografi som metode til at undersøge kommunikations- og samarbejds mønstre i projektprocessen. Vi har valgt denne metode som et greb til - ud fra valgte teorier - at analysere interne begivenheder og *episoder*, der både hindrede og udviklede vores oprindelige undersøgelsesemne og gruppesamarbejde ved at anvende vores subjektive erfaringer som kilde til viden. Gennem autoetnografi søger vi at analysere og udforske vores egne oplevelser, holdninger og refleksioner med projektet og gruppearbejdet som etnografisk felt, for at opnå en dybdegående forståelse for de faktorer, der påvirkede vores projekt. Den autoetnografiske tilgang muliggør udforskning og analyse af vores egne erfaringer med udarbejdelsen af nærværende speciale, ved at søge at forstå de dynamikker, der har påvirket projektprocessen.

Autoetnografi som metode gør brug af personlige, sociale og kulturelle erfaringer og vekselvirker mellem introspektion, hvor forskeren gør sig selv til genstand for undersøgelse, og ekstrospektion, hvor forskeren undersøger de(t) studeredes adfærd (Baarts, 2015, s. 171). Metoden anvendes dermed til at

beskrive subjekters refleksioner og emotionelle aspekter af projektprocessen, der ellers forskningsmæssigt synes vanskelige at indfange.

Auto, etno og grafi

Begrebet 'autoetnografi' henviser til spektrummet fra det personlige til det kulturelle gennem et samspil mellem *auto*, *etno* og *grafi*. Ordet *auto* betyder selv og repræsenterer dermed introspektionen, hvor forskersubjektet gøres til genstand for observation, refleksion og undersøgelse (Baarts, 2015, s. 171). *Etno* betyder kultur og afspejler således forskerens undersøgelse af de studerede og den kontekst i hvilken deres handlinger og erfaringer bliver til, og i hvilken også forskeren selv formes (Baarts, 2015, s. 171). Sidst henviser ordet *grafi* til den videnskabelige proces eller bevægelse, i hvilken den kvalitative undersøgelse indeholdende personlige beretninger, erfaringer og observationer transformeres fra personlige indsigter til videnskabelige viden (Baarts, 2015, s. 171).

Til undersøgelse af os selv som gruppe i konteksten af specialet og undersøgelse af vores problemformulering, har vi anvendt et etno-orienteret studie. Ved at balancere nærmere *etno* frem for *auto* eller *grafi*, har vi undersøgt den kontekst og proces vi blev formet af, samtidig med inddragelse af vores egne erfaringer i beskrivelse og analyse af centrale begivenheder (Baarts, 2015, s. 171).

Autoetnografiske tilgange

Ifølge Charlotte Baarts er 'autoetnografi' et paraplybegreb, der dækker over en lang række etnografiske tilgange, lige fra personlige narrativer og førstepersonsbeskrivelser og over til radikal empiricisme, refleksive etnografier og etnografiske memoirer (Baarts, 2015, s. 172). Grænserne og variationer mellem de forskellige tilgange er flydende og/eller overlappende afhængigt af, hvad der undersøges, undersøgelsens målgruppe og forskerens eller etnografens subjektive tilgang. Der eksisterer dermed ikke en enkelt, entydig korrekthed og metode inden for autoetnografi (Baarts, 2015, s. 173). Baarts fokuserer på tre primære kategorier i autoetnografiske tilgange: "*den refleksive etnografi, etnografier baseret på fuldkomment medlemskab og litterære etnografier*" (Baarts, 2015, s. 172-174), hvoraf vi anvender *refleksiv etnografi*. Via inkorporering af forskerens egen erfaring og sine personlige standpunkter fortælles en historie, der sammen med disse erfaringer forbindes med forskningsemnet. På den vis anvender forskeren selvet til at lære om andre, og viden produceres og konstrueres i en intersubjektiv proces ved at forskeren forholder sig til sine sanser, følelser og tanker (Baarts, 2015, s. 173).

Kendetegnende for *refleksiv etnografi* er dens brug af personlige erfaringer, til at belyse kulturelle eller sociale fællesskaber. Dermed genereres en intersubjektiv viden om et fællesskab, der opstår gennem refleksion over personlige erfaringer og standpunkter.

Der er to overordnede metoder til at inkorporere disse erfaringer, og gøre forskerens fortælling og oplevelser til empirisk materiale; ved *etnografiske memoirer* og *narrativ etnografi* (Baarts, 2015, s. 173). Vi er inspireret af *etnografiske memoirer* - eller bekendelsesfortællinger – ved at vi fortæller vores personlige beretninger om projektprocessen, og hvad der skete ”backstage” (Baarts, 2015, s. 173).

Autoetnografien som en kvalitativ forskningsstrategi afspejler ikke virkeligheden gennem forskerens feltnoter, men derimod en konstruktion (Baarts, 2015, s. 170). Ved at analysere vores nedskrevne erfaringer, standpunkter og beskrivelse af emotionel tilstand gennem begivenheder og kriser, der har været med til at forme vores arbejdsproces og produkt, og som i konteksten af specialegruppen alt andet lige socialt har konstrueret vores ’selv’, er det med autoetnografi muligt at lære noget om det generelle gennem det partikulære (Baarts, 2015, s. 179). Metoden muliggjorde en undersøgelse af de kriser, der opstod undervejs.

Ved at beskrive og senere analysere reaktioner og oplevelser på disse kriser og begivenheder, forsøgte vi at identificere mønstre i vores kommunikation og samarbejde. Med teoretisk afsæt i domæneteori, CMM samt affektiv teori som perspektiv, anvendes disse til analyse af vores nedskrevne erfaringer, som vi huskede dem og til at identificere hvordan vores forskellige positioner påvirkede projektprocessen.

Den autoetnografiske tekst

Ved at tage afsæt i vores egne erfaringer og nedskrive dem, som vi huskede dem, blev disse erindringer og selvrefleksioner vigtigt empirisk materiale til at kaste lys på det sociale og kulturelle fællesskab, der var genstand for vores undersøgelse. Baarts beskriver, hvordan: ”*refleksiv etnografi er en balancegang mellem at fortælle og at vise, mellem selvet og de studerede og mellem at vælge, hvad der skal ind i teksten, og hvad der skal udelades*” (Baarts, 2015, s. 176). Det sidste – hvad der skal ind i teksten, og hvad der skal udelades – behandles uddybende nedenfor under vores etiske overvejelser i forbindelse med specialet og anvendelse af autoetnografi i studiet af vores egen proces.

Udviklingen (Se *Et skifte i projektet: ”Drømmen” vs. virkeligheden*) i vores projekt gjorde det nødvendigt, nogle måneder inde i processen at træffe et valg om en ny retning, der indebar et tilvalg af autoetnografi som metodisk undersøgelsesgreb. Derfor er vores erindringer og ”feltnoter” nedskrevet retrospektivt

ud fra en i fællesskab udarbejdet tidslinje (Se *Afgrænsning*), der illustrerede for os og for projektet signifikante begivenheder og kriser. Vores subjektive nedskrevne refleksioner er beskrevet på bedste vis, som vi erindrede dem, men er dermed præget af den tid der er gået og de nye erkendelser der er opstået længere nede ad tidslinjen. Vores autoetnografiske refleksioner er skrevet ud fra en bekendelsesstil, hvor vi hver især har skrevet ud fra en eksplicit personlig position med udgangspunkt i vores personlige fortællinger i mødet med Medi Genics – vores oprindelige, eneste genstandsfelt – og i mødet med hinanden om projektet, som det studerede (Alvesson, 2009, s. 161). Vi har også været inspireret af metoden *memory work* som beskrevet af Iram Khawaja i sin artikel *Memory Work as Engaged Critical Pedagogy Creating Collaborative Spaces for Reflections on Racialisation, Privilege and Whiteness* med henvisning til Frigga Haug og Bronwyn Davies som de oprindelige udviklere i hhv. 1987 og 2001 (Khawaja, 2022). Denne metode har vi brugt til, ved at beskrive vores erindringer i nutidsform og placere os selv i den situation vi beskriver, at gengive begivenheder som vi huskede dem, og uden at forsvare eller analysere på os selv eller de andre (Khawaja, 2022, s. 97). Dermed skal vores autoetnografiske refleksioner ikke fremstå som en objektiv virkelighed eller sandhed, men den skrevne tekst er konstruktioner og dermed fortællinger, der er formet af vores hukommelse (Khawaja, 2022, s. 97).

Interviews foretaget til brug i tidligere undersøgelse

Da vi gennem nærværende speciale anvender uddrag fra interviews foretaget på baggrund af tidligere undersøgelsesemne, beskriver vi kort, hvad formålet med de afholdte enkeltpersonsinterviews har været. Disse interviews anvender vi ikke til at undersøge nærværende speciales problemformulering, men de er inddraget idet, vi behandler enkelte citater i forbindelse med vores metodekritik vedr. de metodiske valg vi traf under den tidligere undersøgelse samt i specialets nedenstående analyse, for at skabe kontekst.

Gruppeinterview

Beslutningen om at lave et gruppeinterview med tre ledere i Medi Genics blev taget på baggrund af den tidligere beskrevet manglende tilmelding til vores oprindelige undersøgelsesdesign. Vi var stadig interesserede i at undersøge deres evalueringsprocesser, hvorfor vi udarbejdede en interviewguide, med evaluering som tema, da vi på baggrund af et af gruppemedlemmernes tidligere samarbejdspraksis, havde en hypotese om, at evalueringspraksissen i Medi Genics havde et innovationspotentiale. Det kvalitative interview muliggør at skabe en øget viden og forståelse for centrale fænomener i informanternes verden (Rasborg, 2021, s. 431).

I timerne inden interviewet skulle afholdes, blev et af gruppemedlemmerne i tvivl om, hvad formålet med det aftalte gruppeinterview var, og vedkommende havde en følelse af, at det lige så godt kunne være landbrug, vi havde til formål at undersøge (et emne som vedkommende ingen viden eller interesse havde i). Vi talte i gruppen om, at det var læringskulturen i Medi Genics, som vi gerne ville undersøge. Vi blev enige om at gå eksplorativt til værks, og ændrede derfor på vores interviewguide. Vi besluttede os for en tilgang, med færre, mere åbne spørgsmål for at benytte os af det potentiale metoden giver, ved at lade informanternes interaktion med hinanden, udtrykke tavse eller taget for givne repertoarer for *betydningsdannelse*, altså de selvfølgeligheder der konstrueres gennem levede, sociale erfaringer (Halkier, 2002, s. 12-13).

Selve interviewsituationen foregik online, hvor lederne sad samlet i et lokale på Medi Genics, imens vi sad i et lokale på Aalborg Universitet. Interviewet varede en time.

Interviewguiden indledte vi med spørgsmål om manglende deltagelse i vores oprindelige undersøgelse (bilag 9). Vi var interesserede i at få indsigt i, hvad de mente lå til grund for den manglende deltagelse fra medarbejdernes side i det oprindelige undersøgelsesdesign, hvor 472 medarbejder blev adspurgt om deltagelse i gruppeinterview og et fremtidsværksted. Vi ville på den måde undersøge egne hypoteser om, hvorfor ingen meldte sig. Vores indledende hypoteser vedrørte bl.a travlhed hos medarbejderne og for kort svarfrist. Vi så det også som en anledning til at fortælle dem om vores nye fokus for specialet. Vi fortalte dem, at vi var interesserede i at undersøge, hvordan man kan skabe en god evalueringskultur og samtidig formå at skabe rum for læring i en organisation, som er præget af en meget travl hverdag (bilag 8, s. 2).

Derefter flyttede vi ved hjælp af vores spørgsmål fokus over på informanternes indsigt og oplevelser af deres evalueringspraksis og det læringsudbytte, som kan følge med sådan en praksis. Som interviewet skred frem, skabte vores løse model rum for at informanterne reflekterede og diskuterede deres evaluerings- og læringspraksis, og på den måde fik vi indsigt i perspektiver herom.

Semistruktureret enkelpersonsinterview

I vores tre samtaler med gatekeeper Gitte, var vi interesserede i at få indblik i Medi Genicss organisationsstruktur med henblik på at identificere eventuelle fremtidige informanter. Samtidig var vi interesserede i at få indblik i, hvordan træningspraksissen anskues fra hendes perspektiv. Derfor har interviewsituationerne med Gitte været præget af uformalitet og vi har ikke anvendt en egentlig interviewguide, men forberedt nogle spørgsmål vi medbragte til møderne.

Vedrørende mangel på deltagelse i vores planlagte gruppeinterview og workshop, interviewede vi tre af de 472 inviterede informanter. Disse interviews foregik online via Teams, og varede 15 minutter. Formålet var at be- eller afkræfte vores hypoteser for, hvorfor de ikke havde mulighed for at deltage. Desuden var formålet at undersøge faldgruberne i den tilgang, vi havde anvendt i forbindelse med undersøgelsen af træningspraksissen hos Medi Genics. Til disse havde vi udarbejdet en kort interviewguide.

Metodekritik

I forbindelse med udarbejdelsen af dette speciale, er der blevet foretaget betragtninger af praktisk og metodologisk karakter vedrørende empiriindsamlingen under hele specialeprocessen. Altså, fra januar til marts 2024, som er den periode nærværende speciale tager sit afsæt i. Som beskrevet i afsnittet *Et skifte i projektet: "Drømmen" vs. virkeligheden*, blev projektets indledende fase påvirket af flere faktorer, derfor består nærværende speciales empiri af uformelle interviews/ samtaler med vores gatekeeper Gitte og gruppens autoetnografiske refleksioner.

Baseret på de praktiske aspekter af vores til- og fravalg fremkommer tre overordnede temaer.

Tema et: korte tidsfrister

Det første tema omhandler potentielle påvirkninger på antallet af informanter til projektet, primært relateret til korte tidsfrister. Vi udsendte den første henvendelse til 78 Content Responsibles den 8. marts, med en svarfrist den 13. marts og afholdelse af gruppeinterview den 18. marts samt et fremtidsværksted den 26. marts. Da den 9. og 10. marts var weekenddage, havde de pågældende medarbejdere kun fire arbejdsdage til at reagere. Vores indledende overvejelse var, baseret på et gruppemedlems erfaring med virksomheden, at en længere svarfrist kunne medføre en risiko for, at Medi Genicss medarbejdere ville udsætte besvarelsen og muligvis glemme det senere, mens en kortere deadline ville tvinge dem til at tage stilling inden for kort tid.

Tema to: phishing

Det andet tema vedrører anvendelsen af vores universitets-e-mail, som for Medi Genicss medarbejdere er en ekstern mail:

I1: "Nej den første den sendte vi fra vi fra Aalborg Universitet, så det var en fra en AAU-mail og den næste den var fra Gitte (red. fra en Medi Genics-mail)

M: Ja og allerede der allerede der, der skærer I os rimelig meget fra, kan man sige fordi vi har meget sådan noget med ikke svar på mails der kommer udefra og som ikke er Medi Genics-relateret fordi vi har jo meget sådan noget - hvad hedder sådan noget spam.” (Bilag 6, s. 7)

Efterfølgende blev vi opmærksomme på, at vores e-mail sandsynligvis blev mistænkt for at være en *phishing-e-mail*, dvs. en form for it-kriminalitet, der sigter mod at lokke fortrolige oplysninger ud af modtageren, såsom personlige oplysninger, adgangskoder, bankoplysninger osv. (Microsoft, 2024).

Tema tre: formulering af mail-invitation

Det tredje praktiske aspekt omhandler formuleringen af den påmindelse, som Gitte sendte den 12. marts på vores vegne (bilag 11). På baggrund af manglende positiv respons vedrørende deltagelse, reflekterede vi over omfanget af både gruppeinterviewet og fremtidsværkstedet for de medarbejdere, vi havde kontaktet. Disse aktiviteter krævede i alt fire timer fordelt over to uger. Som følge heraf besluttede vi at revidere e-mailen (bilag 11), så medarbejderne ikke længere blev forpligtet til at deltage begge dage, men blot den ene:

M: Så Det er derfor jeg ikke har meldt mig på heller anden gang, fordi jeg kunne sådan set godt den ene dag. Men jeg kunne ikke begge dage, og Det var ligesom det jeg havde i hovedet, da jeg ligesom bare lige så den anden mail også at jeg tænkte nå, det er stadigvæk samme setup.

I1: Og du tænker, at når vi sendte dem ud der anden gang, skulle måske også have gjort det mere tydeligt tidligere i mailen?

M: Det var først længere nede, jeg kunne se hvor der stod at bare man kunne en af dagene, så ville I værdsætte det kan man sige. Så jeg var allerede forudindtaget, kan man sige da jeg fik den anden mail, hvor jeg var sådan, jamen jeg kan stadig ikke to dage, det ændrede sig ikke kan man sige så det nytter ikke noget I spørger mig igen, fordi det har jeg Ikke tid til. Så det var derfor jeg ligesom tænkte, så reagerer heller ikke på det. (Bilag, s. 2)

Vi kunne derfor med fordel have tydeliggjort denne ændring i e-mailen, muligvis allerede i mailens emnefelt, da det netop var to-dages-arrangementet, der udgjorde en barriere for en af de pågældende Content Responsibles. Tilsammen har disse aspekter begrænset projektets praktiske gennemførlighed.

Manglende tilknytning til organisationen

I forlængelse heraf, har vi retrospektivt reflekteret over om den manglende deltagelse til projektets undersøgelse, skyldes vores manglende tilhørsforhold til organisationen, gennem manglende fysiske tilstedeværelse, og dermed ansigter og interaktioner på de navne der fremgik af den, for dem, anonyme og ”suspekter” mail de modtog. Vi kunne med fordel have opholdt os fysisk blandt medarbejderne og afholdt uformelle samtaler. Idet vores indledende emne og problemfelt vedrørte Medi Genicss træningspraksis, som medarbejderne primært gennemgår via e-learning og læsning af træningsmateriale, var observationer ikke en del af vores metodiske overvejelser. De pågældende medarbejdere vi ville undersøge, er fysisk placeret over et enormt areal, og observationer af disse ville derfor af logistiske årsager desuden være udfordrende at gennemføre med det tilsigtede formål.

Ved at afholde gruppeinterviewet med lederne G, H og M online via Teams var det vigtigt at sikre klar kommunikation mellem interviewere og informanter, samt mellem informanterne indbyrdes. Ved efterfølgende gennemlytning og transskribering af interviewet, blev det tydeligt for os, at der havde været udfordringer med at facilitere interviewet og konsekvensen af dette var overlappende tale samt mindre taletid til særligt én af informanterne. Havde vi afholdt interviewet fysiske, kunne vi som interviewere nemmere nonverbalt kommunikere gennem øjenkontakt og vendte kroppe have signaleret, hvem et spørgsmål er henvendt til, eller hvilke af de overlappende stemmer, vi lytter aktivt på for at sikre bedre tydelighed til senere analyse, da den overlappende tale og missede udsagn deraf, kan have en påvirkning af fortolkning af data. Disse udfordringer med facilitering af gruppeinterviewet kan desuden tillægges manglende erfaring fra vores side i netop at afholde gruppeinterviews gennem Teams - eller anden onlinevideokommunikation - som medie.

Metodiske refleksioner vedr. anvendelsen af autoetnografi

Som beskrevet tidligere, er vores autoetnografiske refleksioner skrevet retrospektivt og nogle noter vedr. kriser og begivenheder er nedskrevet flere måneder senere ift. projektets start. Afledte konsekvenser heraf er bl.a. hukommelsesfejl eller forvrængning, da detaljer og udsagn kan blive uklare over tid, som kan påvirke nøjagtigheden og validiteten af vores subjektive beskrevne oplevelser og begivenheder. Den refleksive afstand mellem begivenheder og tidspunkter, hvor disse blev beskrevet samt vores og projektets udvikling, kan have medført perspektivændringer, der igen kan påvirke validiteten af disse refleksioner. Vi har derfor været opmærksomme på, hvordan dette kunne påvirke vores analyse. Ifølge Baarts er autoetnografi netop genstand for kritik med hensyn til metodens validitet, idet kun få

autoetnografiske tekster redegør: ”for, om dialoger og begivenheder er konstrueret på baggrund af båndoptagelser, feltnoter eller forskerens genkaldelser af dialoger og begivenheder samt tidspunktet for disse erindringer” (Baarts, 2020, s. 206). Den sidste del af kritikken vedrører som beskrevet, vores anvendelse af autoetnografi og dennes tekster.

I forbindelse med nærværende speciale, blev der altså foretaget praktiske og metodologiske valg og overvejelser der angik og påvirkede empiriindsamlingen. Disse refleksioner understreger vigtigheden af at være bevidst om de praktiske og metodologiske overvejelser, der kan præge en kvalitativ undersøgelse.

Specialets etiske overvejelser

I dette afsnit vil vi beskrive vores etiske refleksioner og handlinger i forbindelse med udarbejdelsen af nærværende speciale. Afsnittet er delt op i fire underafsnit, der hver behandler forskellige etiske aspekter af projektet der vedrører behandling af empiri, etiske overvejelser i forbindelse med et gruppemedlems forlod gruppen undervejs i projektet, overvejelser vedr. valg af metode for specialet og til slut behandling og produktion af empirisk materiale.

Anonymisering og behandling af empiri

Ved behandling af informanternes udsagn til gruppeinterviewet med tre ledere i Medi Genics, der blev afholdt i forbindelse med det oprindelige projekt, samt ved samtaler med vores gatekeeper, Gitte, fulgte vi de etiske retningslinjer under denne empiriindsamling. Dette omhandler anonymisering og fortrolighed (Bundgaard & Gammeltoft, 2018, s. 36). Vi valgte desuden at anvende pseudonymer. Omtalte gruppeinterview og samtaler er optaget på telefoner, og i begyndelsen af disse interviews indhentede vi mundtligt samtykke til optagelse, til senere gennemlytning og transskription (af gruppeinterview), samt informerede de alt tre informanter om, at disse optagelser ville blive slettet efter 30 dage.

To analyserer på tre

Som det har kunnet læses ind til nu i nærværende speciale, behandler dette et ”utraditionelt” emne og genstands-/ problemfelt idet vi undersøger os selv og et tidligere gruppemedlem, som ikke længere har adgang til at analysere og fortolke projektets empiri, hvori vedkommende indgår som en del af datasættet. Dermed har vi en fortolkningsmagt over materialet, som vedkommende ikke har mulighed for at få indflydelse på.

Da omtalte tidligere gruppemedlem valgte at forlade gruppen, bad vi om lov til at anvende vedkommendes nedskrevne refleksioner om processen, og fik tilladelse til dette. Vi har efterfølgende, og efter aftale med vedkommende, udarbejdet en samtykkeerklæring til dette (Vi har vedlagt samtykkeerklæringen uden underskrift for at sikre vedkommendes anonymitet. Underskrevet samtykkeerklæring haves og kan forevises på forlangende) (bilag 4).

For at praktisere et etisk hensyn og vores bevidsthed om, at vores fortolkningsmagt udøves i et materiale og en proces, hvori en tredje entitet indgår, har vi valgt at vise et udsnit (se bilag 5) af vores analyse til vedkommende. Vi valgte dette udsnit af analysen ud fra en bevidsthed om og et hensyn til, at det tredje gruppemedlem ikke har kendskab anvendte teorier i nærværende speciale da vi først har valgt at anvende denne efter, at det tredje gruppemedlem besluttede sig for at forlade gruppen. Vedkommende kender til domæneteorien, som vi, mens vi stadig var tre, talte om at anvende i det tidligere projekt. Derfor valgte vi dette udsnit af analysen, hvor det domæneteorien som anvendes og er fremtrædende i vores refleksioner af hensyn til, at skabe bedst muligt grundlag for, en forståelse for det vi undersøger, og dermed et grundlag for vedkommende til at genkende, acceptere eller protestere over analysens fund.

Dette har vi gjort med henblik på for det første; at orientere vedkommende om i hvilken kontekst og analyse vores fælles proces behandles. For det andet; at være transparente omkring vores fund, idet vedkommendes tid, emotionelle aspekter og kognitive virksomhed alt andet lige har været flettet ind i processen. Og for det tredje; metodisk og processuelt at dokumentere udøvelse af vores etiske ansvar og overvejelser ved at vedlægge feedback og tanker vedr. analysen. Kun en del af analysen blev sendt til vedkommende. Dette af hensyn til det tidsmæssige aspekt. Da gruppen brød op seks uger inden deadline for specialet nærværende speciale, er tid derfor ikke en ubetydelig faktor, og et hensyn til vores eget projekt, men også dette tidligere gruppemedlems proces med at foretage en ny undersøgelse af selvvalgt emne med udskudt afleveringsfrist, må tillægges en vis vægtning. Vi sendte derfor kun en del af analysen, for at sikre tid til at kunne gennemlæse og give sine kommentarer tidsnok til, at vi kunne vedlægge disse i nærværende speciale. Det tredje gruppemedlem er tilbudt at få indblik i hele analysen samt det resterende af specialet, men har afvist dette, netop pga. det tidsmæssige forbrug forbundet med det.

Før beslutningen om at udlevere dele af analysen til det tidligere gruppemedlem, undersøgte vi muligheden for et kollaborativt samarbejde ved at afholde et interview om processen med vedkommende. Dette var dog ikke muligt, og beslutningen faldt dermed på ovennævnte tiltag. Vi har derudover valgt at dele den specialets formidlingsartikel (se artikel), med det tidligere gruppemedlem. Dette har vi valgt for

overfor vedkommende at være transparente omkring, hvordan vi har behandlet de refleksioner og analyser, hvori alle gruppemedlemmer indgår, og, jf. projektets problemformulering, dele vores fund vedr. gruppens kommunikations- og samarbejds mønstre.

Af etiske såvel som praktiske hensyn, har vi tildelt os selv og det tidligere gruppemedlem kønsneutrale pseudonymer og for at bibeholde anonymitet samt for læsevenligheds skyld, anvendes pronomen ”hun” i stedet for at skrive fx ”h*n” når vi refererer til et gruppemedlem.

Anvendelse af autoetnografi

I et mere undersøgelsesorienteret etisk perspektiv af vores anvendte metode og projekt, vil vi rejse nogle kritikpunkter om netop denne type af etnografisk undersøgelse.

Autoetnografiske tekster er svære at skrive og udgive etisk, idet det er udfordrende at ”forklære” eller beskytte andre entiteter i den skrevne tekst, der i sin egenskab af at være noter over hændelser og refleksioner under en etnografisk undersøgelse, stræber efter at være autentisk og dermed ”sande” beretninger som forskeren oplevede dem. Derfor vil andre aktører – uanset ansvarsfraskrivelse eller påstande om fiktion – være identificerbare og genkendte (Delamont, 2009, s. 59). For læsere af dette speciale, der har kendskab til gruppens medlemmer, kan forhold som hvem der har børn og hvem der ikke har, tilknytning til det oprindelige genstandsfelt og Medi Genics og andre omkringliggende rammer, der måtte have haft indflydelse på projektprocessen gøre os identificerbare på trods af anvendelse af pseudonymer og forsøg på anonymisering.

Flere kritikpunkter behandles i Sara Delamonts artikel *The only honest thing: autoethnography, reflexivity and small crisis in fieldwork* (2009). Kritikken af autoetnografi behandles bl.a. af antropolog Leon Anderson og går bl.a. på, at autoetnografiske tekster hævder at være forskning, mens det egentlige studerede emne eller fokus er forskeren selv (Delamont, 2009, s. 57). Med mange kraftfulde metoder til rådighed til at undersøge ukendte, sociale verdener, fokuserer autoetnografien på samfundsforskere, som normalt ikke er hverken interessante eller værdifuldt at undersøge, da det ikke er sandsynligt, at dette kan give analytisk indsigt til samfundsvidenskaben (Delamont, 2009, s. 59-60). Yderligere præsenterer Delamont i sin artikel, at en anden indvending mod autoetnografi som genre i forskningen omhandler det faktum, at forskere modtager offentlige midler, der muliggør at komme ud af universiteterne og forske, og forskeren har dermed en moralsk forpligtelse til at indsamle og analysere data, for så at offentliggøre sine fund. At betragte sig selv og vores kroppe er ifølge Delamont en etisk problematisk fortolkning af den forpligtelse, altså at introspektion ikke er en passende erstatning for dataindsamling (Delamont, 2009, s.

60). Derfor kan man anfægte, om vi som studerende opretholder denne forpligtelse til at undersøge problematikker i samfundet, idet vi netop modtager offentlig støtte i form af SU.

Der er altså en række overvejelser, der bør behandles i anvendelsen af autoetnografi. Et udsnit af de indvendinger som beskrives i Delamonts artikel – indvendinger som ikke er rejst af Delamont selv – påpeger altså at det kan være problematisk, hvis forskeren fokuserer for meget på sig selv frem for et klart forskningsemne, der kan undersøges i samfundet, idet der kan være en risiko for at underminere validiteten og relevansen for forskningen.

På trods af ovennævnte indvendinger eller kritikpunkter af metoden, og egentlig hele specialets tema og genstandsfelt – os – vil vi alligevel argumentere for det etisk ansvarlige ved at gøre netop dette; som beskrevet i specialets afsnit om formål og relevans, ønsker vi at tilbyde en indsigt i gruppearbejde på universiteter, der ligesom Aalborg Universitet anvender læringsmodellem problembaseret læring. Derfor er vi ikke kun ”forskere”, der undersøger os selv, men også studerende, der ligner mange andre nuværende og fremtidige studerende, og fremtidige studerende der ligner os. Specialets fund tilstræber altså at skabe værdi for disse studerende, ved at vi forholder os til interne og eksterne udfordringer i projektarbejde, og identificerer innovationspotentialer. Vi advokerer derfor, at det er etisk forsvarligt i et samfundsvidenskabeligt perspektiv at udføre nærværende undersøgelse ved at være transparente omkring vores anvendte kvalitative metode, være bevidste og transparente omkring eget bias og det faktum, at vi – to studerende der undersøger en (tidligere) gruppe på tre – har fortolkningsmagten, klarlægge vores analysestrategi samt løbende være metodisk processuel reflekterede.

Behandling og produktion af autoetnografiske refleksioner i gruppearbejde

Følgende afsnit vil beskrive etiske dimensioner af autoetnografi samt vores refleksioner i forbindelse med, at vi undersøger os selv ud fra vores nedskrevne refleksioner. Mens specialets etiske overvejelser i forbindelse med projektets informanter og undersøgelse i samarbejde med Medi Genics er behandlet separat, ser vi det som nødvendigt at redegøre for disse nedskrevne autoetnografiske refleksioner, idet vores etiske overvejelser i et metodologisk perspektiv har præget vores empiriske produktion over projektprocessens kriser og begivenheder. Disse etiske overvejelser – til forskel for etiske overvejelser i forbindelse med Medi Genics – vedrører os selv, som specialegruppe, og er altså introspektive etiske refleksioner fra et gruppeperspektiv.

Etiske overvejelser i forskning er typisk knyttet til spørgsmål om anonymitet for informanter og organisationer, sikring af fortrolighed og indhentning af informeret samtykke, som er angivet i forskellige professioners etiske retningslinjer. Disse forskrifter tjener som retningslinjer for forskere og tilstræber at sikre etisk forsvarlig praksis. Dog påpeger (Baarts, 2015) kompleksiteten ved at navigere korrekt i forskningens etiske dilemmaer. Det er ofte mere udfordrende at afgøre, hvad der er moralsk rigtigt eller forkert, end det er at følge de etiske retningslinjer. Etik, som Baarts fremhæver, er ikke en statisk entitet, der er eksternt forankret i faste forskrifter eller normer. I stedet er det indlejret i det sociale og kulturelle miljø og forankret i menneskets moralske liv, hvor beslutninger træffes og handlinger udføres (Baarts, 2015, s. 175). Vi har derfor undervejs reflekteret over, hvordan vi bedst balancerer mellem at være tro over for begivenheder, som vi erindrede og nedskrev dem, og behandler disse med størst mulige respekt over for hinanden, og over for det tredje og tidligere gruppemedlem, der ikke har fortolkningsmagten. Ved at indgå en aftale med dette tidligere medlem vedr. indsigt i dele af analyse samt udlevering af den videnskabelige artikel, udarbejdet på baggrund af specialets fund, forsøger vi at håndhæve og udføre den balance imellem gengivelser af vores subjektive genkaldelser af episoder i vores nedskrevne refleksioner og det moralske rigtige og forkerte inden for de etiske retningslinjer.

I vores selvundersøgelse manifesterede sig et både asymmetrisk og symmetrisk forhold, idet vi agerede som både ”forskere” med viden og som de udforskede, altså subjekter der både genererede viden og var objekt for undersøgelse. Denne dynamik mellem forskeren og den udforskede, som to interagerende parter, er beskrevet af professor i sociologi Carolyn Ellis gennem begrebet relationel etik. Dette koncept betegner en ligeværdig relation, hvor begge subjekter anerkendes som vidende (Baarts, 2015, s. 175).

Inden vi gennemgik vores empiriske materiale, sørgede vi for, at alle involverede følte sig trygge ved at nedskrive og dele vores personlige refleksioner. Vi var desuden bevidste om, hvordan vores erindringer og refleksioner ville blive behandlet i projektet. Da forskellige subjektive perspektiver og oplevelser af samme krise eller begivenhed var formet af vores unikke baggrunde, relationer, forventninger og forståelse, blev det aftalt på forhånd, at disse forskelligheder skulle håndteres med respekt i behandlingen af vores empiri. Det var derfor afgørende for os løbende at reflektere over den etiske praksis i vores arbejde med autoetnografien ved at prioritere et rum, hvor vi afsatte tid til at give udtryk over for hinanden, hvordan vi oplevede processen med at nedskrive disse refleksioner. Vi foretog selektive fravalg i den autoetnografiske tekst, hvor vi udelod interaktioner, der ikke var relevante for denne undersøgelse, for at sikre hinandens velbefindende samtidig med at muliggøre en dybdegående, og for projektet, givende undersøgelse.

Analysestrategi

Det centrale i forbindelse med analysen af empirien i nærværende speciale er at undersøge, hvilke kommunikations- og samarbejds mønstre, der kan identificeres ud fra vores retrospektive, autoetnografiske refleksioner. Med udgangspunkt i Coordinated Management of Meaning-teorien (CMM) og med domæneteori, der begge hører under systemteori, samt affektiv teori, vil vi i analysen anlægge *fornævnte kommunikationsperspektiv* på udvalgte sekvenser og forsøge at forstå, hvordan vores kommunikations- og samarbejds mønstre har påvirket projektprocessen.

Vores analyse vil have et socialkonstruktivistisk afsæt, når vi udvælger specifikke sekvenser og undersøger, hvordan gruppemedlemmernes indre følelsesliv og kommunikation- og samarbejds mønstre konstrueres gennem deres interaktioner og den ramme de indgår i under projektprocessen.

Når vi undersøger vores kommunikations- og samarbejds mønstre, anvender vi i vores analysestrategi den tidslinje, som vi udarbejdede tidligere i processen. Tidslinjen (se afsnit om afgrænsning) er udarbejdet af gruppens daværende tre medlemmer, som et greb for at kortlægge, hvilke begivenheder og *episo-*
der, der har influeret på vores projektproces. Efter at vi har fået et dybere kendskab til CMM-teorien, kan vi oversætte disse begivenheder og *episo-*
der til det, Pearce og Cronen kalder *forgreningspunkter*. Analysen vil derfor bestå af nedslag i de autoetnografiske refleksioner, og det vil derudover være i en tids-
mæssig kronologisk rækkefølge.

Som tidligere nævnt i afsnittet om vores etiske overvejelser, er en del af vores analysestrategi desuden, at vi har tildelt hinanden pseudonymer, for på den måde, at forsøge at eksternalisere vores oplevelser, når vi analyserer, og dette greb skal dermed også ses som en hjælp til, at eksternalisere og skabe distance til subjektiviteten. Derfor vil vi referere oplevelser som værende Bille, Kaya og Mikas, og ikke vores egne.

Selve analysen vil have en subjektiv tilgang, hvori vi forsøger at opdage og gengive den virkelighed, som tager sig ud i de tre gruppemedlemmers autoetnografiske refleksioner. Det er altså det erfarede subjekts beretninger, som er kilden til data, og det er de berørtes erfaringsverden, der undersøges (Olsen & Pedersen, 2018, s. 140). Da vi selv er de berørte, vil vi forholde os til refleksionerne som genstand for data og beskrive personerne og deres handlinger i 3. person. Analysens struktur er derfor, at vi lægger ud med en præsentation af hvert gruppemedlem, for derefter at præsentere og analysere på vedkommendes *talehandlinger* og refleksioner i *relation* til gruppens projektproces.

Det er altså identificerede sekvenser af *kommunikationsprocesser*, som udgør rammen for vores analyse. Vi anlægger et *kommunikationsperspektiv* og stiller os selv spørgsmålene; “hvad gør de ved deres kommunikation?”, “hvordan gør de det?” og “hvordan kan de gøre det bedre?”. Dermed er teorierne medbestemmende for, hvilke eksplicitte til- og fravalg vi tager, og de er derfor med til at systemisk forklare, hvilke kausale virkningssammenhænge, der gør sig gældende. Hermed skaber vi en kvalificeret fortolkning af empirien.

Indledning til analysen

Som indledning til analysen, har vi vurderet, at en præsentation af Bille, Kaya og Mika er relevante. Ud fra kendskab til os selv og hinanden samt med afsæt i nedskrevne refleksioner under projektprocessen, har vi udformet nedenstående, korte personpræsentationer relateret til nærværende speciale. Dette har vi gjort for at bidrage til en sandsynliggørelse af, hvilke perspektiver og rammer Bille, Kaya og Mika befinder sig i, og hvorfor de kommunikerer som de gør eller placeres i deres kommunikation.

Personpræsentation

Kaya

Kaya er uddannet professionsbachelor i Pædagogik. Det oprindelige speciales undersøgelsesområde udsprang af Kayas praksis-forløb, hvor hun har set et innovationspotentiale ift. Medi Genics træningspraksis for Content Responsibles. Undervejs i projektprocessen for specialet, bliver Kaya ansat i Medi Genics som studentermedhjælper med én ugentlig arbejdsdag, ca. 7 timer, og Gitte bliver hendes nærmeste leder. Før sin ansættelse i Medi Genics arbejder Kaya 1-2 dage om ugen. Kaya har ingen børn. Kaya er meget begejstret for tankerne om det oprindelige specialeemne, og emnet var noget, som der lå hende meget nært, eftersom hun havde brugt meget tid på at arbejde med det i sin praksis (Bilag 2, s. 1). Kaya har før lavet et projekt med Bille, men ikke med Mika.

Mika

Mika er uddannet professionsbachelor i Ernæring og Sundhed. Hun finder det spændende at have kontakt med feltet og de mennesker som indgår i det, og glæder sig derfor til at få erfaring med brugerinddragelse og aktionsforskning. Det er samtidig vigtigt for Mika, at specialets emne er noget, hun kan “sælge sig selv på” (Bilag 3, s. 1+6). Mika har ingen børn og arbejder 2-4 timer om ugen. Undervejs i projektprocessen opstår der en akut situation med et nært familiemedlem, som fylder meget i Mikas bevidsthed. Mika har før lavet et projekt med Bille, men ikke med Kaya.

Bille

Bille er uddannet professionsbachelor i Offentlig Administration. Hun kunne godt tænke sig, at specialet gav hende og de andre en erfaring med at facilitere en reel forandringsproces, som de kan tage med sig som en kompetence til når de er færdiguddannede. Bille mærker ingen begejstring eller motivation for emnet med at undersøge Medi Genics træningspraksis, men er villig til at indgå et kompromis med emnet til fordel for at komme godt fra start og undgå tidspres, idet Medi Genics og Gitte allerede har sagt OK for det. (Bilag 1, s. 1+2). Bille arbejder som studentermedhjælper 14 timer om ugen og har en søn på 2,5 år. Bille har før lavet projekter med både Kaya og Mika.

Som nævnt i vores analysestrategi, anvender vi pseudonymer for gruppens medlemmer. Vi er klar over, at læseren på dette tidspunkt er introduceret til, at vi analyserer på os selv og egne refleksioner. Vi vil for en god ordens skyld endnu en gang gøre opmærksom på dette. Ved at behandle gruppens refleksioner og projektproces i 3. person som Kaya, Mika og Bille og “de” og “deres” frem for “vi” og “vores” forsøger at skabe en distance til os selv som genstandsfelt, og vores egne refleksioner som den empiri der behandles i analysen.

Kontekstbeskrivelse ift. gruppedannelsen

Kaya om gruppedannelsen: *“Til at starte med havde vi dannet vores specialegruppe undervejs i vores praksisforløb. Vi dannede gruppen på baggrund af, at nogle af os i gruppen havde arbejdet godt sammen før (...) havde om ikke andet i hvert fald alle et godt indtryk af hinanden. Det vil sige, at vi dannede gruppen, før vi havde snakket om mulige emner til specialet.”* (Bilag 2, s. 3)

Mika om gruppedannelse: *”Jeg forventer, at vi bliver pressede og at der opstår konflikter i specialegruppen, men jeg forventer samtidig, at vi er voksne mennesker med respekt for hinanden, så vi formår at løse dem. Jeg forventer samtidig, at vi får det sjovt sammen og at vi lærer hinanden rigtig godt at kende.”* (Bilag 3, s. 3)

Bille om gruppedannelsen: *“Mika, Kaya og jeg har allerede i sommers aftalt, at vi vil skrive sammen. Gruppen var derfor på plads, og jeg følte mig rigtig tryk, forhåbningsfuld og glad ved vores konstellation. Nu manglede vi bare et emne, vi gerne ville skrive om.”* (Bilag 1, s. 1)

Som det kan læses ud fra ovenstående citater, har alle gruppemedlemmerne har en relativ positiv indstilling til gruppedannelsen, og gruppen blev sammensat på baggrund af personlige relationer og ikke på baggrund af en fælles interesse eller emne.

Analyse

Sekvens 1 og 2

Nedenfor præsenteres to eksempler på sekvenser af *talehandlinger*. Det første eksempel illustrerer, hvordan Mika og Bille med deres *talehandlinger* inkluderer Kaya i beslutninger vedr. planlægning. Det næste eksempel illustrerer modsat, hvordan Mika og Kaya med deres *talehandlinger* ekskluderer Bille fra beslutninger vedr. projektet.

Sekvens 1, d. 22. februar 2024: Bille og Mika ved en samtale med Gitte hos Medi Genics. Kaya er fraværende.

“Bille: (...) det er jo tydeligt at mærke, at I arbejder enormt meget med hele den her udvikling af træningen og egentlig også I nogen grad også har... har brugerne med på en eller anden måde?”

Gitte: I stor grad.

Bille: Ja, og der tror jeg egentlig, vi gik ind i med sådan en hypotese om, at det var der ikke så meget fokus på.

Gitte: Jeg vil faktisk sige i meget, meget stor grad. Det er rigtig vigtigt for os, at det er operatørerne der er med til det her. Det er ikke noget, vi kan løse.” (Bilag 12, s. 24)

På baggrund af ovenstående aftaler vi med Gitte, at vi vender tilbage til hende dagen efter:

“Må vi skrive til dig i morgen, når vi lige har snakket med Kaya også omkring et møde næste uge?” (Bilag 12, s. 30)

Sekvens 2, 29. februar 2024: Medi Genics. Mika og Kaya har en samtale med Gitte. Bille er fraværende.

Gitte: ”Der er et område som er begyndt - lidt i mangel af at der ikke er noget - så er de begyndt at lave deres egen Content Responsible training. Næste klasserumsundervisning er i Kalundborg. Spørgsmålet er, om jeg skal prøve at spørge (...) om det er noget, der vil være sjovt for jer at være med i...”

Kaya (afbrydende): Det vil det helt sikkert, hvis det er sådan et eller andet prøveforsøg, de har kørende agtigt.

Mika (afbrydende): Jaja, helt sikkert

Gitte: Jamen de er i gang, og det er også noget vi kigger lidt ind i og ser, hmm hvad laver de og hvordan? Altså hvad er feedbacken? Men jeg prøver lige at skrive til Carina og høre hvornår næste ligger. Om I må kigge med...

Kaya: Ja, det kunne være...

Gitte: Jeg tror det er en eller to dage de bruger på det.

Kaya: Det kunne vi også få noget observation på?

Mika: Ja helt sikkert." (Bilag 7, s. 32)

I næste sekvens, er Mika og Kaya hurtige til at tage imod Gittes forslag om at deltage i klasserumsundervisning. Det ses ved, at Kaya og Mika afbryder Gitte. Vi ser sekvens 1 og 2 i relation til hinanden. I sekvens 1 ønsker Mika og Bille at vente med at træffe en beslutning om, hvornår næste møde med Gitte skal afholdes, til de har vendt dette med Kaya. Mika og Billes *talehandling* om at sige til Gitte, at de skal afvente Kaya, kan indikere, at Mika og Bille selv har en præference om at blive involveret og inkluderet i beslutninger vedrørende planlægning relateret til projektet. Bille siger til Kaya og Mika under en telefonsamtale vedr. observationer af klasserumsundervisning nogle dage efter: "*Jeg hørte jer i interviewet sige ja uden tøven, hvor jeg tænker, at sådan en beslutning er en gruppebeslutning som jeg skulle have været med i.*" (Bilag 1, s. 8)

I de to sekvenser opstår der en diskrepans mellem specialegruppens opfattelse af konsensus om beslutninger, der vedrører projektet. Der er altså tale om Maturanas *produktive domæne*, hvor tidligere aftalte retningslinjer følges. *Produktionens domæne* er særligt præsent i de fleste organisationer, og som værende en "mikro-afdeling", er manglende konsensus omkring disse *færdselsregler* anledning til problemer i en samarbejdsrelation. Kaya og Mikas *talehandlinger* når de siger: "*Det vil det helt sikkert.*" Og: "*Jaja, helt sikkert*" i forhold til Gittes forslag om at deltage i observationer, uden at have involveret Bille, kan anses som værende en *implikativ kraft* i *kontekstniveauerne* i Pearce og Cronens CMM-teori. Ved at anvende det som Pearce og Cronen kalder *kommunikationsperspektiv*, der består af en dobbeltsidet aktivitet af *handlingskoordination* og *betydningsdannelse*, kigger vi på kommunikationen i specialegruppen. *Kommunikationsperspektivet* tilbyder en måde, hvorpå vi bliver i stand til at udpege, hvornår en interaktionsproces kunne have været ændret, altså det som i CMM-teorien omtales som *forgreningspunkter*, hvor den retning kommunikationen tager, kan influere og indebære konsekvenser for fremtidige interaktioner i gruppen. Kaya og Mikas *talehandling* påvirker de øvrige *kontekstniveauer* ved først at have en indvirkning på *episoden* og dens

punkttering og her opstår et *forgreningspunkt*, hvor Bille til dette giver udtryk for sin utilfredshed med ikke at være inkluderet i denne beslutning inden den blev truffet. ifølge Pearce og Cronen kan menneskers livskvalitet forringes, hvis ikke man af den eller anden grund ikke har mulighed for at deltage i *talehandlinger*, der omhandler beslutninger, der vedrører én selv. Denne *episode*, eller *punkttering* i *episoden*, kan videre have en negativ konsekvens på gruppens relationelle dynamik. Både Mika og Kaya har tidligere på kandidatuddannelsen i Læring og Forandringsprocesser hver især skrevet et projekt med Bille, på to forskellige semestre. Det kan derfor antages, at Mika og Kaya er vidende om, at Bille har en præference om, at beslutninger ikke træffes, når et gruppemedlem er fraværende. På samme måde som Mika sammen med Bille i sekvens 1 vil afvente Kaya før de aftaler videre med Gitte. På trods af at denne *talehandling* ikke er foregået i gruppen, men mens Bille har været fraværende, kan dette påvirke *relationen* og det *efterliv*, der udspiller sig på baggrund heraf, som behandles nedenfor.

Som tidligere nævnt, har Kaya, Mika og Bille på forhånd ikke udarbejdet en samarbejdskontrakt, og i et domæneteoretisk perspektiv, kan der argumenteres for, at dette er et eksempel på, at de ikke er enige om retningslinjer for projektprocessen. Omend, de ikke har nedskrevet disse retningslinjer ifm. en samarbejdskontrakt, har de alligevel en uskreven regel om at træffe beslutninger i fællesskab vedrørende projektet. Som tidligere beskrevet, kan uskrevne regler fungere som en objektiv sandhed, eller virkelighed, som er medbestemmende for, hvornår man gør hvad og hvordan. Som en “mikro-afdeling” under Aalborg Universitet, der opererer med læringsmodellen PBL omhandlede projektarbejde i studiegrupper med problemstillinger fra det virkelige liv (Aalborg Universitet, 2024), kan gruppens fravalg af en samarbejdskontrakt ses som en afvigelse fra universitets rammer og PBL-kultur, hvor en sådan kontrakt tilskyndes udarbejdet.

Opsamling

Ved at anlægge et *kommunikationsperspektiv* på de ovenstående to sekvenser, kan vi udpege *forgreningspunkter* i kommunikationen, som kan influere på relationerne i gruppearbejde. Det kan derudover, i et PBL-perspektiv, ses som vigtigt, at man som gruppe er bekendt med, og enige om, hvilke *færdselsregler*, og dermed retningslinjer, man i gruppen arbejder under.

Sekvens 3

Sekvens 3, d. 22. februar 2024: Efter samtalen med Gitte omhandlende brugerinddragelse i Medi Genics, taler Bille og Mika sammen, hvilket leder til et *forgreningspunkt*. Dette er på tidslinjen i fællesskab identificeret som en krise.

Umiddelbart efter Bille og Mikas samtale med Gitte, hvor det kommer frem, at Medi Genics i “*meget meget stor grad*” har fokus på brugerinddragelse, udfolder der sig en *episode* på en parkeringsplads, hvor Bille og Mika taler sammen. Som det ses, opstår der i et CMM-teoretisk perspektiv en *systemkompleksitet* i *omverdenskompleksiteten*, når Gitte fortæller, at de allerede anvender brugerinddragelse. Gittes fortælling influerer på nogle af gruppemedlemmernes konstruktion af ”gruppens objektive sandhed” om, at brugerinddragelse er mangelfuld i Medi Genics:

Billes refleksion: “*Jeg føler mig nedslået. Og vred (...) Og frustreret. (...) for første gang fortæller jeg Mika, hvordan jeg egentlig har det omkring vores emne. (...) Det er tyndt. Jeg er opgivende. Jeg føler dårlig samvittighed over for Mika. (...) Kaya og jeg spurgte Mika om hun ville skrive sammen med os. Det ville hun heldigvis gerne, men nu har jeg fanget hende i det samme håbløse projekt... Jeg synes jeg kan se en form for ”frygt” i Mikas øjne over, at jeg har det sådan, og at jeg er så frustreret og hele denne proces ind til nu. For at bløde det lidt op, og indgyde lidt håb siger jeg til Mika: ”Jeg håber at en smule af din optimisme og evne til at finde spændende vinkler, smitter lidt af på mig. Vi skal nok finde ud af det. (...) Mika går ned mod stationen, og jeg sætter mig ind i bilen og kører hjemad. Jeg har lyst til at græde. Eller faktisk har jeg mest lyst til at lægge mig under dynen, sætte min telefon op af en pude så jeg kan se Barnaby og falde i søvn til det.”* (Bilag 1, s. 5)

Mikas refleksion: “*Efter samtalen med Gitte taler Bille og jeg om det. Er vores fokus og problemformulering helt off? Undersøger vi et problem, som i virkeligheden ikke er der? Jeg forsøger at holde gejsten oppe, men jeg kan mærke, at Billes tvivl influerer. I toget på vej hjem tænker jeg mere over det og bliver mere og mere i tvivl, om vi kan gå med dette fokus.*” (Bilag 3, s. 3)

For første gang deler Bille sine betænkeligheder omhandlende emnet for specialet. Hun er vred, frustreret og opgivende, og mener, at det er hendes skyld, at både hende selv og Mika nu er fanget i et projekt. Det kan tyde på, at Billes dominerende domæne i denne kontekst er det personlige, når hendes subjektive vinkel på processen kommer til udtryk i hendes refleksioner.

Som domæneteorien beskriver, kan det opleves sårbart, når man bringer sit eget “jeg” i spil i professionelle sammenhænge. Der kunne dermed argumenteres for, at Bille er i en sårbar position, når hun ser

sig selv som årsagen til, at Mika nu er "*fanget (...) i det samme håbløse projekt*" og at hendes *talehandlinger* måske har skabt en frygt i Mika. Når Bille udtrykker, at hun håber, at noget af Mikas optimisme smitter af på hende, kan det tyde på, at Bille lægger sin lid til, at Mika med sin *implikative kraft* formår at påvirke Billes *selv* og *talehandlingen*: "*vi skal nok finde ud af det*", kan ses som et ønske om at nedskalere frygten, hun mener at have ansporet hos Mika. Samtidig kan det være et forsøg på at undgå en eventuel fremtidig kollision i relationen med Mika og Kaya.

Derudover, udtrykker hun, at hun har lyst til at græde, eller at hun faktisk har lyst til at lægge sig under dynen og se Barnaby, hvilket kan være en indikation på, at hendes følelser er så stærke, at hun ikke er i stand til at rumme dem, og har et ønske om at lukke ned for dem. Som vi tidligere har beskrevet, kritiserer Ahmed privatiseringen af følelser og argumenterer for nødvendigheden af at forstå følelser for at kunne identificere, hvordan individer bliver investeret i samfundets strukturer. Billes udtryk, kan derfor ses som at hendes investering i samfundet (her "mikro-afdelingen"/projektgruppen), når det kommer til emnet, er dalende.

Den frygt, som Bille mener at kunne spore i Mikas øjne, udtrykker Mika som tvivl.

At Bille italesætter overfor Mika, at hun har betænkeligheder ved specialets emne, skaber med sin *implikative kraft* et *efterliv* af tvivl hos Mika. På togturen hjem bevæger hun sig mere og mere ind i *det personlige domæne*, når tvivlen på emnets relevans bliver forstærket, jo mere hun tænker over det.

Episoden, som har udspillet sig på parkeringspladsen umiddelbart efter samtalen med Gitte, og Billes og Mikas efterfølgende refleksioner, når de hver især er på vej hjem, leder til et *forgreningspunkt*, da Bille dagen efter i en telefonsamtale fortæller Mika, at hun ikke kan se sig selv i problemformuleringen, hvilket gør Mika nervøs. De beslutter sig for at skrive en messengerbesked til Kaya, selvom hun ligger syg derhjemme:

23 feb. 2024, 10:36

Mika

Hej, Kaya

Bille og jeg har lige talt sammen, og vi tror, vi bliver nødt til at sadle helt om. Det føles ikke som om, at der helt er nok substans i det ude hos Novo. At vi lidt prøver at gøre et problem værre end det er, og dermed tvinge et projekt frem, så at sige.

Kan vi mødes online nu her? Tror vi bliver nødt til at få talt om det i dag. Jeg er virkelig ked af at bede dig om det, når du stadig er syg 🙄

23 feb. 2024, 12:09

Kaya

Det er virkelig heller ikke for at være på tværs, men der kan jo ikke tages nogen beslutning i dag alligevel? Jeg har ikke en gang hørt samtalen endnu? Tror i ikke det er en smule overilet at skulle til at skifte organisation en måned inde efter bare en samtale? Er sikker på det nok skal være massere at tage fat i når vi kommer rigtigt i gang. Synes vi skal slå koldt vand i blodet og tage en fornuftig samtale om det på mandag når jeg også har hørt det. Kan jo ikke kommenterer på noget alligevel uden at have hørt det?

Mika

Nej, selvfølgelig kan der ikke det ❤️ Jeg tror også bare vi har lidt brug for at dele vores frustration med dig.

Især fordi der er så længe til på mandag.

Kaya

Det kan jeg også godt forstå, men så skal vi aftale noget i løbet af i morgen? Jeg vil gerne høre samtalen først nemlig, uden at blive farvet af en snak med jer inden. Og så har jeg bare heller ikke kræfterne til det lige nu.. hvad siger i til det?

Mika

Det kan jeg godt forstå ❤️ Jeg kan i morgen formiddag

Bille

Vi kan også sagtens holde fast i kontakten til Novo, men måske skifte blik eller emne som vi kan undersøge hos dem. Lige pt er vi ingen veje alligevel, andet end vi har konstateret at det er formålstøt at undersøge brugerinddragelse i træningen, for det fortæller **XX** nemlig at de har enormt stort fokus på. At tale om det i dag handler lige så meget om at vi har sat i dag og weekenden af til at læse om innovativ Evaluering og dermed måske spilder tid og kræfter på den metode/ teori.

Jeg kan også i morgen formiddag. Kl 10?

Mika

Kl. 10 er fint for mig

Kaya

Kl 10 er fint

Mika skriver en besked ud i specialegruppens chatgruppe, med henblik på at fortælle og dele sine og Billes betænkeligheder og frustrationer vedr. projektets undersøgelsesfokus med Kaya.

Uddrag fra Kayas refleksioner: *“Jeg busker jeg blev overrasket over at høre, at der var et ønske om at ændre retnin-
gen og fokus for vores projekt. Jeg havde slet ikke set den komme. (...) Jeg synes der er flere ting som indikererede, at der
har været en del usagte forbehold ved valget om det første emne. Jeg ved personligt selv, at jeg burde have givet mere udtryk
for, hvor vigtigt emnet var for mig (...) Når jeg tænker tilbage og stiller mig selv spørgsmålet om hvorfor jeg ikke sagde det*

eksplicit højt, at jeg havde overvejet at skrive alene, hvis de to andre ikke var med på ideen om emnet og organisationen, så tror jeg at det måske havde noget at gøre med, at jeg selv allerhelst ville skrive specialet i en gruppe (...)" (Bilag 2 s. 2)

At Kaya udtrykker overraskelse over at høre, at der er ønske om at ændre retning og fokus for projektet, at hun ikke havde set det komme og at hun mener, at der er indikationer for, at der er usagte forbehold ved valg, af første emne, kan tyde på, at projektprocessen indtil nu, har været præget af en del usagte forhold, hvilket stemmer overens med Billes tidligere refleksioner om, at det er første gang, at hun udtrykker sine betænkeligheder ved specialeemnet. Som Pearce og Cronen beskriver, vil alle *tale-handlinger*, som udøves overfor andre, vække en reaktion i os selv, og vi vil føle en drift til at handle på den ene eller anden måde. Når Bille har givet udtryk for sine betænkeligheder ved specialeemnet, er der nu mulighed for, at gruppen kan handle på dem, hvilket nu sætter reaktioner i gang hos både Mika og Kaya. Kaya begynder nu at reflektere over sine tidligere usagte forbehold, og i et CMM-teoretisk perspektiv, hvordan de måske har haft den *implikative kraft*, at gruppen på nuværende tidspunkt står i et *forgreningspunkt*, hvor de må beslutte, om specialeprojektet skal have et nyt emne som omdrejningspunkt. Som Pearce og Cronen i deres teori argumenterer for, kan der forekomme en spænding mellem vores levede og vores fortalte historier, og vi har som mennesker en tendens til at fortælle de historier, som er meningsfulde for os, og der kan derfor opstå uoverensstemmelser mellem levede og fortalte historier. Ud fra Kayas refleksioner, kan det tyde på, at der netop er opstået en uoverensstemmelse i og med, at Kaya udtrykker overraskelse over Mikas og Billes ønske om retningsskifte. Kaya har tilsyneladende indtil nu haft en fortalt historie, som lyder, at alle tre gruppemedlemmer havde samme entusiasme for specialeemnet som hende selv.

Med et domæneteoretisk blik, kan der argumenteres for, at Kaya, som tilsyneladende ellers har befundet sig i *produktionen* og *refleksionens domæne*, nu bevæger sig mere ind i *det personlige domæne*, når hun i sine refleksioner giver udtryk for, at det oprindelige emne var så vigtigt for hende, at hun havde overvejet at skrive specialet alene. I samspillet mellem *det personlige* og *det produktive domæne*, gælder det, som tidligere nævnt, at der findes en balance mellem ønsket om at skabe handling og samtidig gøre plads til *det personlige domæne*, som har indflydelse. Der opstår altså allerede her et *forgreningspunkt*, hvor der er mulighed for at handle anderledes, ved at gruppen vælger at gå hver til sit og skrive speciale hver for sig. Dette *forgreningspunkt* handles der dog for nuværende ikke på.

Overvejelser om at skrive speciale alene findes også i Mikas refleksioner: ”(...) Jeg kan også godt fornemme at stemningen er meget presset og jeg har ondt i maven over det. Jeg har ikke lyst til, at vi skal blive uvenner og jeg prøver at holde humøret oppe og sige til mig selv, at vi nok skal finde en løsning. (...) Jeg overvejer, hvad jeg selv skal undersøge,

hvis vi ender med at blive uvenner og gå hvert til sit. Jeg synes det ville være træls, men jeg trøster mig med, at jeg nok skal kunne nå det, selvom jeg skal skrive speciale alene. (...) Jeg er villig til at gå rigtig meget på kompromis for, at vi kan finde en løsning, men jeg kan godt mærke, at min entusiasme for specialeprocessen er dalet rigtig meget. Jeg overvejer, om det virkelig var en god idé, at vi var tre der gik sammen, også når Kim og jeg ikke kendte hinanden på forhånd. Jeg ved jo fra tidligere projekter, at det kan tage lang tid, før man taler samme sprog og at man formår at forstå hinanden.” (Bilag 3, s. 5+6)

Mika forsøger at trække på sine erfaringer fra tidligere projekter, hvor hun har oplevet, at det tager tid, før man *“taler samme sprog og at man formår at forstå hinanden”*, alligevel beskriver hun, at hun har ondt i maven, er nervøs og oplever en dalende entusiasme for specialeprocessen. At hun forsøger at holde humøret oppe og ikke har lyst til at de skal blive uvenner, vidner om at Mika afstemmer og tilpasser sig de sociale normer og magtdynamikker, som er beskrevet ud fra Ahmeds kritik af privatisering af følelser. Følelserne hos Mika får *implikative kræfter* på *relationerne* i gruppen, når hun tilpasser sine følelser til de sociale normer, som former gruppens sociale verden. Hendes privatisering af følelser kan ses som en måde, hvorpå hun forsøger at undgå at skabe konflikter i relationerne i gruppesamarbejdet, og samtidig kommunikerer hun her ud fra *det personlige domæne* i et samspil med *det refleksive domæne*, når hun overvejer, *“hvad jeg selv skal undersøge, hvis vi ender med at blive uvenner og gå hvert til sit.”* og om det *“virkelig var en god idé, at vi var tre der gik sammen, når Kaya og jeg ikke kendte hinanden på forhånd.”*

Hendes refleksion omkring, at hun er *“villig til at gå rigtig meget på kompromis”*, kan være en *handlingskoordination*, som hun ubevidst benytter sig af, med det formål at undgå at hun påvirker *relationerne*, så de kolliderer, men derimod fungerer mere gnidningsløst. Der kan dog argumenteres for, at når hun benytter sig af disse usagte *talebehandlinger*, kan det få den *implikative kraft*, at det i virkeligheden modarbejder, at de i gruppen kommer til at *“tale samme sprog og formå at forstå hinanden.”*

Den *episode*, som projektprocessen i sin helhed har været indtil nu, er med reference til CMM-teorien tilsyneladende fortolket subjektivt forskelligt for alle gruppe-medlemmer. Gennemførelsen af sekvens 3 på parkeringspladsen får sit *forgreningspunkt*, når Bille *handlingskoordinerer* ved i sine *talebehandlinger* at udtrykke, at hun ikke ser sig selv problemformuleringen af specialeprojektet. Med sin *implikative kraft* i sine *talebehandlinger* leder det til en *betydningsdannelse* af tvivl og overraskelse hos Mika og Kaya, hvilket efterfølgende får det *efterliv*, at *kontekstuelle kræfter* influerer på *kulturen*, *relationerne* og *selvfortællingerne*, som det ses i følgende videre analyse af andre sekvenser.

Opsamling

I analysen af sekvens 3 kan det i et CMM-teoretisk perspektiv ses, hvordan *talehandlinger* med *implikativ kraft* får indflydelse. Det gælder ikke kun på relationerne mellem gruppemedlemmerne, men også på gruppemedlemmernes *selver*. Det ses ligeledes, hvordan kommunikationen ud fra forskellige domæner, leder til *forgreningspunkter*, som der kan handles anderledes på. I et affektivt perspektiv ses det yderligere, hvordan privatisering af følelser resulterer i tilpasninger af normer og magtdynamikker, men også hvordan afprivatisering af følelser igennem talehandlinger influerer på relationerne gruppesamarbejdet.

Sekvens 4

Sekvens 4, 6. marts 2024: Billes refleksion vedr. en fælles telefonsamtale med Kaya og Mika. Kaya og Mika vil tale med Bille - som er på arbejde - om koordinering af deltagelse til klasserumsundervisning i Kalundborg med en ansat ved Medi Genics. Dette er på tidslinjen i fællesskab identificeret som en krise

I sekvens 2 hvor Kaya og Mika siger ja til at deltage i klasserumsundervisning får et *efterliv*, idet Gitte og en anden medarbejder fra Medi Genics sætter processen om kalenderindkaldelse til klasserumsundervisning i Kalundborg i gang.

Om denne telefonsamtale skriver Bille: *“Den klasserumsundervisning understøtter på ingen måde det vi vil undersøge i vores problemformulering.” (...) Jeg mærker frustrationen stige i mig (...) Jeg kan ikke huske hvad Kaya siger. Men hun er tydeligt lige så frustreret som jeg er. Men vi er på hver vores side. Jeg er stille. Bevidst. Afventende. Det føles som en kamp om magten – den der taler først, taber. Det er mærkeligt. Jeg havde ikke forudset, at vi kunne ende her (...) Forudså på ingen måde, at stemningen mellem os – ja faktisk gennem de sidste par uger, så snart vi sidder omkring projektet – kunne være så trykket. Jeg kan ikke gå på kompromis med tidsplanen også, som i øvrigt allerede er skredet flere uger. Så har jeg hverken et emne jeg synes er interessant eller en fornuftig tidsplan. Ingen motivation. Intet incitament til at undersøge træningspraksis for CR i Medi Genics eller skrive det her speciale. Shit.” (Bilag 1, s. 8)*

I sekvens 4 beskrives, som det kan læses af ovenstående refleksion, en frustreret tilstand hos Bille. Da Mika og Kaya takker ja til tilbuddet om deltagelse i klasserumsundervisningen på vegne af gruppen, opstår der et *forgreningspunkt*. Ved at takke ja til tilbuddet, har det betydning for samtalens videre forløb og dens resulterende *efterliv*. I et affektivt og emotionelt perspektiv, formes Billes følelser af Mika og Kayas *talehandling*, og Billes følelser er med til at konstruere en ny tilstand i gruppen, hvor de under telefonsamtalen “kæmper om at vinde argumentet”. Bille opholder sig i dialogen med Mika og Kaya i *det*

produktive og personlige domæne, idet hun hhv. forholder sig til handlinger vedr. projektet og taler ud fra et jeg-perspektiv, der handler om tidspres og relevans. Som det kan læses af Billes personpræsentation, arbejder Bille to dage om ugen mens de andre gruppemedlemmer arbejder én dag. Bille er desuden den eneste i gruppen, der har et barn. Hendes frustration kan ses som en reaktion på det kompromis med emnevalget til fordel for en fornuftig tidsplan, der – som det læses af hendes refleksion – er skredet flere uger, og det læses af hendes refleksioner at hun har en kropslig reaktion på dette. Billes reaktion på Mika og Kayas tilslutning til Gittes forslag om deltagelse i klasserumsundervisning, gør hende frustreret som det læses af hendes refleksion når hun skriver: “*Jeg mærker frustrationen stige i mig*” og “*Jeg kan ikke huske hvad Kaya siger. Men hun er tydeligt lige så frustreret som jeg er. Men vi er på hver vores side.*” Disse følelser og argumenter skaber igen et nyt *forgreningspunkt*, hvor gruppen enten kan beslutte at deltage i denne klasserumsundervisning eller ikke. Mika og Kayas *talehandling*, får på denne måde samtidig indvirkning på *relationerne* i gruppen. Citatet indikerer, at telefonsamtalen mellem Kaya, Mika og Bille er præget af høj følelsesmæssig intensitet, hvor frustration er den fremherskende følelse. Frustration som følelse kan af mennesker genkaldes som en tilstand, der mærkes psykisk og fysisk, hvilket kan indikere, at denne påvirker det enkelte gruppemedlems evne til at handle og kommunikere rationelt. Som Ahmed nævner, vil følelser “*stick*” eller “*klistre sig fast*” og bevæge sig mellem de kroppe, som interagerer, og dermed påvirke, hvordan vi som individer agerer med hinanden. Citatet afspejler desuden en gensidig anerkendelse af den anden parts - i dette tilfælde Kayas - frustration, hvilket betoner følelsernes sociale karakter. Dog beskrives der også en følelsesmæssig og psykologisk afstand mellem gruppemedlemmerne, når Bille beskriver at de befinder sig på “*hver deres side*” og som manifesteres i omtalte *episode*. Denne afstand kan være en barriere for samarbejde, hvor oplevelse af en kontrapart forstærker konflikter i stedet for at fremme fælles forståelse og mål vedrørende specialet. En konsekvens kan i *efterlivet* være, at gruppen må dele sig op efter endt indsamling af empiri, hvis ikke de kan nå til enighed. Bille skriver videre fra den telefonsamtale, at hun: “*er stille. Bevidst. Afventende. Det føles som en kamp om magten – den, der taler først, taber.*” Disse ordvalg indikerer ligeledes en affektiv dimension af magt(-kampe) i samarbejdsrelationen. Tavshed anvendes som en strategisk handling. Dette kan være både et udtryk for kontrol foruden at være en måde at håndtere denne frustration. Billes bevidste afventen kan desuden være en indikation for en intens følelse af kontrolbehov samt en bekymring ved at skulle miste sin status eller position i relationen. Kaya er ligeledes tavs afventende, men denne *episode* er ikke gengivet i Kayas refleksioner. På baggrund af eksisterende empiri fra Kayas synspunkt, kan det derfor ikke udledes, hvorvidt denne tavshed er bevidst og at Kaya ligesom Bille forsøger at positionere sig. Billes beskrivelse af, at Kaya også er stille, tyder på, at “*kampen om magten*” er gensidig for de to i denne situation. Sara Ahmed og andre feministiske forfattere og forskere peger på, hvordan følelser afslører, at magt ikke kun former kroppe, men

former verdener gennem gentagelser, og med dette kan det forstås, at denne magtkamp ikke bare er rationel eller strategisk, men den er forankret i de følelsesmæssige tilstande som både Kaya og Bille oplever, og kan være til stede mere generelt i gruppesamarbejdet. Man kan deraf advokere for, at det ikke er første eller eneste gang, at disse følelser er frembragt i specialegruppen, men at følelserne eksisterer som både effekten af og drivkraften bag *“kampen om magten”*.

I løbet af samtalen, foreslår Mika et kompromis om, at gruppen for nuværende dropper at deltage i klasserumsundervisningen, men holder muligheden åben, hvis det skulle være behov for det senere i processen:

Mika skriver: *“Jeg foreslår, at vi går på kompromis, og måske kan tage ud og observere klasserumsundervisningen senere, hvis der skulle være behov for det. Bille siger: ‘Jamen, hvordan er det et kompromis?’ - jeg kan godt se, hvad hun mener, men jeg foreslår det, så vi kan få lukket diskussionen og så vi kan blive gode venner igen.”* (Bilag 3, s. 8)

Mikas *talehandling*, hvor hun foreslår et kompromis med det formål at *“lukke diskussionen og blive gode venner igen”*, kan være hendes forsøg på at undgå at konflikten eskalerer endnu mere, og at det i *efterlivet*, vil have kontekstuel negativ indvirkning på gruppens indbyrdes relationer. Samtidig kan det ses som et forsøg på at få gruppen til at bevæge sig ind i *det refleksive domæne*, hvor de med nysgerrighed kan undersøge andre perspektiver. Der kan her argumenteres for, at Mika med sine *talehandlinger*, implikativt forsøger at påvirke kommunikationsprocessen positivt, så den tidligere nævnte negative kontekstuelle indvirkning på gruppens indbyrdes relation ikke eskalerer.

Mikas hurtige tilslutning til forslaget om deltagelse i klasserumsundervisningen i Kalundborg, kan på baggrund af uddrag fra hendes refleksioner (se nedenfor) bero på, at hun fra projektets indledende fase, har været interesseret i at komme ud og have direkte kontakt med medarbejderne i organisationen, da det er der, hendes interesse ligger:

“Vi snakker om, da vi sidder på en café på Vesterbro, at vi alle sammen godt kunne have interesse i at komme ud og lave noget med brugerinddragelse og aktionsforskning. Det glæder mig - jeg vil gerne ud og have kontakt til medarbejderne. Det er det, jeg synes er spændende.” (Bilag 3, s. 1)

Når Mika i ovenstående refleksion giver udtryk for, at det vil glæde hende at have kontakt med medarbejderne, og at det er dét, hun synes er spændende, kan der argumenteres for, at hun kommunikerer ud fra *det personlige domæne*. Det kan derfor have betydning for hendes trivsel og engagement i

projektprocessen, hvorvidt dette imødekommes. Som det kan læses af den korte personpræsentation af Mika, er det netop interaktionen med feltet og menneskerne i organisationen, der særligt har hendes interesse.

Kayas hurtige tilslutning, kan bero på i hendes egen stærke interesse i projektets emne på baggrund af sit praksisforløb i Medi Genics og interesse i samarbejdet med organisationen:

Kaya skriver: *“Emnet for mig var meget noget som lå mig meget nært, eftersom jeg havde tilbragt meget tid med at arbejde med det i min praksis. Derudover havde jeg søgt en stilling i organisationen i tiden mellem praksismodulet og specialet. Dette var med til at øge mit engagement for at lave netop dette speciale.”* (Bilag 2, s. 1)

Hvor Mikas incitament til deltagelse i klasserumsundervisningen for medarbejdere i Medi Genics beror på et ønske om medarbejderkontakt, læses det af Kayas refleksion, at Kaya har en allerede etableret tilknytning til organisationen, og har ansøgt om en stilling i denne. Det kan dermed tyde på, at Kaya, ligesom Mika og Bille, kommunikerer ud fra *det personlige domæne*. Modsat Mika og Bille har Kaya en på forhånd etableret relation til Medi Genics. Denne association med og motivation for at få en ansættelse i Gittes afdeling i Medi Genics og, som det af Kayas personpræsentation kan læses, hun fik i april 2024 mens de arbejdede på det første projekt, kan influere relationen til de øvrige gruppemedlemmer. Ud fra et domæneteoretisk perspektiv kan citatet indikere en kommunikation ud fra *det personlige domæne*, når Kaya udtaler at engagementet for netop dette emne (da vi indledte med at skulle undersøge Medi Genicss træningspraksis), hænger sammen med hendes ansøgning om en stilling i organisationen. Ifølge domæneteorien kan konflikter let opstå, når der skal ske et samspil mellem *det personlige* og *det produktive domæne*, idet den enes personlige fornuft ikke nødvendigvis er i overensstemmelse med den andens. Konflikten kan opstå fordi objektiviteten udfordres og der ikke er opstillet regler herfor endnu. Om Kayas erfaring fra sit praksisforløb i Gittes afdeling i Medi Genics i 9. semester før specialesemesteret, skriver Mika bl.a. i sine refleksioner:

“Når Kaya kommer med udtalelser som; “Det tror jeg ikke de (red. Medi Genics) gør...” eller “Jeg tror de har styr på det...” osv., kan jeg mærke, at jeg har lyst til at sige at “Men det VED du jo i grunden ikke, så jeg tænker, at det er værd at undersøge”. Jeg gør det dog meget sjældent. Jeg tror, det både handler om, at jeg er bange for, at hun tror, jeg tvivler på hende og underminerer hendes eksisterende viden. Jeg har ikke lyst til at det skal ende i en konflikt.” (Bilag 3, s. 10)

På samme måde, som Bille og Kaya kæmper om magten og dermed ikke vil miste status og position i gruppen, kan Mikas refleksion over, det hun ikke siger højt vedr. Kayas unikke forskerposition ift.

projektet som adskiller sig fra Mika og Billes, igen kan skyldes hendes egen fortælling om at være konfliktsky.

Der er i analysen tidligere eksempler på, hvordan Mika fungerer mæglende og kompromissøgende under projektprocessen. Denne position eller status kan blive udfordret, hvis Mika siger sine tanker om Kayas udtalelser ift. Medi Genics - som er baseret på anekdotisk erfaring fra praksis og ikke undersøgelser, de i gruppen har foretaget sammen - højt. Refleksionen kan dermed indikere, at Mikas konfliktskyhed kan bero på en frygt for at miste denne position i gruppen, hvis hendes ord påvirker Kaya negativt. Der kan derfor advokere for, at Mika med sine usagte *talehandlinger* - og dermed sin implikative kraft - både påvirker relationerne i en negativ retning.

Opsamling

Analysen af sekvens 4 giver indsigt i, hvordan følelser i et affektivt perspektiv kan formes af det, som i CMM-teorien omtaler som *talehandlinger*. Når disse identificerede affektivteoretiserede følelser som udtrykkes igennem *talehandlinger*, kan de skabe *forgreningspunkter*, hvor *efterlivet* heraf kan indeholde konflikter, som kan influere gruppesamarbejdet, når disse følelser former de kroppe der indgår i den sociale verden, som projektgruppen befinder sig i. At være opmærksom på, hvilket domæne, der kommunikeres ud fra, kan som tidligere nævnt hjælpe til, at alle gruppemedlemmer føler sig hørt, forstået og set.

Sekvens 5

Sekvens 5 d. 20. marts 2024: Bille fortæller Kaya og Mika i tatarrunden, at hun ikke kan se sig i projektet. Dette er på tidslinjen i fællesskab identificeret som en krise.

En morgen beder Bille om en tatarrunde. Hun fortæller, at hun gennem de sidste par måneder har haft ondt i maven over specialet. Samtaler med Gitte og andre fra Medi Genics, samt det faktum, at gruppen ikke har rykket nærmere at få adgang til at afholde gruppeinterview og fremtidsværksted med Content Responsibles ud fra det undersøgelsesdesign de har lavet, eller er blevet mere konkrete på teori eller taget nogle skridt nærmere at udforme et projekt. Desuden giver hun igen udtryk for sin manglende motivation eller interesse for emnet. På dette tidspunkt har Kaya, Mika og Bille et par uger forinden forgæves skrevet en mail til 78 Content Responsibles i Medi Genics med henblik på at få 5-6 medarbejdere til at deltage i et gruppeinterview og et fremtidsværksted. De har tilmed ændret deres kriterier til medarbejdere, og dette har generet en liste (fremsendt af Gitte) på 472 medarbejdere, som de for nylig har skrevet til vedr. samme forespørgsel, men har ikke hørt tilbage fra bare én enkelt medarbejder (Det faktum

at der ikke er kommet noget respons vedr. deltagelse i gruppeinterviews og fremtidsværksted er i fællesskab identificeret som en krise på tidslinjen).

Bille skriver om denne interaktion til tatarrunden med Kaya og Mika: *"Jeg føler mig allerede en smule grådlabil, men fortæller til tatarrunden, hvordan jeg har det og hvordan jeg har haft det de måneder. "Jeg kan ikke se mig selv i projektet og har haft ondt i maven over det i lang tid. Der er intet ved det jeg brænder for eller har den mindste interesse i. Derudover har jeg svært ved at få øje på, hvorfor det er relevant at undersøge eller få øje på, hvor "problemet" har sin eksistens."* (Bilag 1, s. 12)

Bille fortæller Mika og Kaya, hvordan hun ikke kan se sig selv i projektet og at hun ingen motivation eller interesse har for emnet. Billes refleksion viser, hvordan hun i et domæneteoretisk perspektiv er placeret i *det personlige domæne*. Det er i dette domæne, hvor vi vurderer, hvorvidt vi kan lide det vi er en del af eller ej, og hvor ens egen personlige historie og smag er fremtrædende, og i dette domæne sættes disse i forhold til den organisation eller proces man indgår i. I dette tilfælde specialegruppen, som "mikro-afdeling" under Aalborg Universitet som organisationen, og specialet, med gruppens første emne vedr. Medi Genics træningspraksis for Content Responsibles, som processen.

Som det også læses af Billes refleksion, befinder hun sig i en sårbar position når hun skriver, hvordan hun er *"en smule grådlabil"* i momentet op til, at hun skal fortælle Kaya og Mika, hvordan hun har det og har haft det. Dette kan indikere en ansvarsfølelse over for de øvrige medlemmer, da en udmelding som denne muligvis vil medføre en forandret tilstand i gruppen og for projektet, der kan risikere at blive mødt med modstand. Bille er altså her, ifølge CMM-teorien, opmærksom på, at denne samtale vil føre til et *forgreningspunkt*. Idet Bille er klar over dette, formes og berøres hendes kommunikation og *talehandling* deraf, altså at hun fx er grådlabil da hendes ord vil få en konsekvens for Kaya og Mika og projektet som helhed. Ifølge Sara Ahmed cirkulerer følelser mellem kroppe, og er med til at forme sociale relationer og opstår eller konstrueres i mødet med andre entiteter. Følelser opstår altså udefra i sociale og kulturelle interaktioner. I dette affektive perspektiv, kan man argumentere for at Billes følelser som at være grådlabil, og oplevelse af manglende motivation og interesse for at undersøge træningspraksis i Medi Genics kan anses som en affektiv eller følelsesmæssig reaktion på, hvordan projektet er struktureret og præsenteret og er dermed konstrueret af den kontekst hun befinder sig i.

Om denne interaktion skriver Mika, da hun er kommet hjem: *"Jeg vil gerne gå mere eksplorativt til værks, men jeg har ikke lyst til helt at kaste konteksten væk (...) Hvordan gør vi det? Jeg er frustreret og ked af det. Jeg har virkelig ikke lyst til, at vi skal gå hvert til sit, men er det der vi er nu? Er vores interesseområder så forskellige, at vi må gå hvert*

til sit efter empiriindsamlingen? Ville det være bedst? Lige nu føler jeg, at det er rigtig svært at finde en "common ground" (...). Det er som om, vi stadig har forskellige fokus/ hvad vi synes er vigtigt." (Bilag 3, s. 9)

Og Kaya skriver: *"Jeg var superærgelig over at alle i gruppen ikke delte det samme engagement for projektet som jeg selv gjorde, da jeg synes vi havde fået lavet det fedeste undersøgelsesdesign. Dette vil jeg beskrive som en enormt skuffet og ærgerlig følelse."* (Bilag 2, s. 3)

Af Mika og Kayas refleksioner, på baggrund af Billes *talehandling* om at hun har *"ondt i maven"* og *"ikke kan se sig selv i projektet"*, kan det læses, at der opstår i en ny tilstand i gruppen hvor Mika skriver, at hun er frustreret og ked af det og Kaya at hun er *"superærgelig"* og skuffet. Ligesom der argumenteres for, at Billes følelser vedr. projektet er konstrueret udefra via den kontekst – projektprocessen og specialegruppen – hun, Mika og Kaya befinder sig i, konstrueres Mika og Kayas følelser på baggrund af Billes *talehandling*, altså udefra. Denne *talehandling* skaber et *forgreningspunkt*, hvor de øvrige gruppemedlemmers reaktion forandrer den verden, som gruppen befinder sig i. *Forgreningspunkter* refererer til de momenter i en kommunikation, hvor det næste skridt der tages i samtalen, kan influere og få stor betydning for fremtidige interaktioner og relationer. Hvad Kaya og Mika svarer til Billes *talehandling*, er ikke dokumenteret i eksisterende empiri, men det kan aflæses, at Kaya reagerer ved at sige, at hun er ked af at høre, at Bille har det sådan, og at Kaya kan se på Bille, at hun ikke har det godt. Hun fortæller videre at det kommer bag på hende, og at hun føler sig taget med bukserne nede (bilag 1, s. 12). Kayas reaktion, hvor hun umiddelbart udviser empati for at hun kan se at Bille ikke har det godt, kan anses som værende en positiv respons. Kaya siger dog videre, at hun føler sig taget med bukserne nede.

Kaya skriver i sin refleksion på baggrund af Billes *talehandling* at: *"Jeg følte der var nogen som fratog mig muligheden for at lave hvad jeg troede var vores allesammen drømme speciale."* (Bilag 2, s. 3)

Kaya beskriver altså, hvordan Billes *talehandling* påvirker hende på en sådan måde, at hun føler, hun får frataget muligheden for at udarbejde sit – og hvad hun tror også er de andres – drømme speciale. Der opstår altså et *forgreningspunkt*, altså et tidspunkt, der er med til at afgøre, hvordan gruppens fremtidige projektproces kan udvikle sig i forskellige retninger afhængigt af, hvordan denne *episode* håndteres. Mika og Kaya er hhv. frustreret og skuffet. Som det læses af ovenstående uddrag af gruppemedlemmernes refleksioner, adresseres situationen ikke videre. Dette kan medføre en negativ udvikling af *forgreningspunktets* potentiale, og konsekvensen kan være et vedvarende motivationstab og risiko for at enten Bille, Kaya eller Mika vil trække sig fra samarbejdet.

Billes *talehandling* har altså en betydelig *implikativ kraft*, der i et CMM-perspektiv kan påvirke de øvrige *kontekstniveauer* (*episode*, *relation*, *sejlfortælling* og *kultur*) i specialegruppen. På et *episodisk kontekstniveau*, kan man argumentere for at denne *talehandling* ændrer dynamikken i den aktuelle samtale og status i gruppen, idet Billes ærlighed fører til en revurdering af projektets mål og emne. Dette behandles nedenfor i næste sekvens.

Relationen mellem gruppemedlemmerne bliver ligeledes umiddelbart påvirket. Bille skriver om en rygepause hun, Mika og Kaya tager sammen efter:

"15-20 minutter er der gået siden vi rejste os fra HumLab for at gå til pause. Vi har ikke sagt ét ord. Ingen af os. Vi står sammen ved hovedindgangen, og ingen siger noget. Jeg kan ikke sige noget. Ved ikke hvad det skulle være. Jeg mærker, at de andre har det på samme måde. Det føles ubehageligt. Akavet. Vi snakker og hygger altid når vi holder pause. Vi kan også være stille (...). Men det er som regel en behagelig og tryk stilhed. Denne stilhed og afstand imellem os føles ikke rar." (Bilag 1, s. 12)

Dette citat beskriver, hvordan Billes *talehandling* som en *implikativ kraft* har påvirket gruppens *relation* og "væren-med-hinanden" umiddelbart efter, da de går ned og holder en rygepause sammen ved hovedindgangen (red. til Aalborg Universitet). Som det ses i citatet, hyggesnakker gruppen altid når de holder pause, samtidig med at de også kan være stille, men "*det er som regel en behagelig og tryk stilhed*". Dette indikerer en social relation mellem gruppemedlemmerne, hvor de kan og har lyst til at tale med hinanden ud over, når de sidder og arbejder og taler om projektet. At de kan være stille sammen på en behagelig og tryk måde, kan yderligere indikere at de har skabt et sikkert rum for dette. Denne situation i komplet stilhed, der beskrives som akavet og ubehagelig af Bille, kan indikere en manglende forståelse eller afvisning af Billes aversion ift. projektet. Dette kan som konsekvens føre til en konflikt og reducere tilliden Bille, Mika og Kaya imellem, og videre påvirke deres rolle og engagement i projektet, altså deres *sejlfortælling*. Den *implikative kraft* i denne *talehandling*, kan provokere en refleksion over mål og motivation samt påvirke, hvordan Bille, men også resten af gruppen fremover interagerer, og om gruppemedlemmerne vil føle sig trygge i at udtrykke deres holdninger og følelser vedr. projektet på en ærlig og sårbar måde. På den måde bevirker den *implikative kraft* af de eksisterende kulturelle normer og forventninger vedr. projektet og gruppens samarbejde rykkes, idet der er sket et brud med gruppens tidligere interaktionsmønstre, hvor – som foregående citater i analysen ligeledes beskriver – svære følelser vedr. projektprocessen ikke deles i gruppesammenhæng.

Opsamling

Domæneteori beskriver, hvordan det kan føles sårbart at bringe sit eget "jeg" i spil i en professionel situation. Som det ses i ovenstående analyse, kan det dog være nyttigt, hvis man som gruppemedlem ønsker at forandre en tilstand. Det lade sig være tilstanden af sine egne følelser, eller en tilstand i relation til gruppe- og projektarbejdet. Analysen viser, at man ved at udøve sine *talehandlinger* verbalt, kan det lede til *forgreningspunkter*, hvor det bliver muligt at handle anderledes. Sekvensen viser ligeledes, hvordan manglende motivation og interesse for det undersøgte emne, kan hindre projektets gennemførelse og kan gå forud for relationer til gruppens medlemmer, hvis dette ikke adresseres tidligere i processen.

Sekvens 6

Sekvens 6, d. 21. marts 2024: Tre problemer - én løsning med to spor. Bille præsenterer et løsningsforslag på tre barrierer for Kaya og Mika. De modtager "krise"-vejledning, hvor en ny retning med to spor for projektet præsenteres.

Den efterfølgende dag mødes gruppen igen, og Bille har været i "løsningsmode", og identificeret hvilke tre problemstillinger, som hun oplever det. Disse skriver hun op på whiteboardet i det mødelokale, som gruppen sidder i. Det drejer sig om 1: Manglende tilslutning af informanter til undersøgelsen. 2: Workshop med fremtidsværksted 3: Emnet/problemformuleringen. Det nuværende fokus siger ikke Bille noget, og giver hende ondt i maven. Hun føler ikke, at der er et problem at undersøge. Derfor foreslår hun, at gruppen laver en metaundersøgelse med fokus på, hvad der sker, når man planlægger et projekt, laver research og har etableret kontakt til organisationen, men at manglende deltagelse fra informanterne gør, at man ikke kan få adgang til den empiri, man har brug for (bilag 1, s. 13+14). Hun foreslår, at manglende deltagelse kan relateres til Medi Genicss interne evalueringsproces og medarbejdernes manglende deltagelse i evaluering af gennemført træning, som gruppen gennem samtaler med Gitte er blevet gjort opmærksomme på, hvorfor hendes forslag derfor indeholder to spor: et affektivt fokus og et med fokus på evaluering.

Uddrag fra Billes refleksioner: *"Jeg kan mærke, at det her kunne være interessant. Jeg mærker en form for kriblen i maven – og på den gode måde – for første gang siden specialesemestret gik i gang. Er det motivation jeg mærker? Jeg tænker, at Kaya vil synes det er lidt for affektivt og fluffy, og evalueringsdelen smed jeg ind for hendes skyld, og for at imødekomme noget af det vi var ved at kigge ind i før og som jeg tror ville interessere hende. Mika går i gang med at skrive underpunkter på tavlen. (...) Efter vi har brainstormet i noget tid siger hun: "Det her vil jeg rigtig gerne være med på." Jeg er glad. Vi kigger på Kaya. Hun ser ikke så glad ud. Hun virker frustreret og presset. Det føles ikke rart. (...) Efter*

vejledningen går vi ned og ryger. Jeg kan ikke huske hvad vi snakker om, men stemningen er anderledes. Den er ikke kold og akavet stille som i går, og det føles rart.” (Bilag 1, s. 14+15)

Bille mærker en følelse af kriblen i maven, og hun spørger sig selv, om det kan være motivationen, hun mærker. Dette kan ses som et eksempel på, at Billes manglende interesse for det foregående speciale-emne har været en gennemgribende faktor for frustration hos Bille, og at denne endelig er ved at slippe sit greb i hende. Med dette forslag bevæger Bille sig fra *det personlige domæne* og sin sårbare position, hun opholdt sig i under tatarrunden dagen før, over i *det reflektive* og *produktive domæne*.

I Billes *kontekstualisering* af *episoden* og dermed hendes subjektive fortolkning af denne, når hun fortæller, at hende og Mika “Kigger på Kaya” og Bille oplever, at Kaya “*Tæke ser så glad ud. Hun virker frustreret og presset*”, kan tolkes som at Bille genkender en non-verbal *talehandling*, som Kaya udfører, altså at hun virker presset. Det gør Bille opmærksom på, at Kaya ikke nødvendigvis er enig i, at den nye retning er vejen at gå, og denne *betydningsdannelse* afføder en følelse i Bille, som ikke er rar, da hun kan genkende Kayas aversion for emnet, som sin egen ift. det første emne. Bille udviser empati over for Kaya og det understreger følelsens sociale karakter. CMM-teorien beskriver, at alle *talehandlinger*, som vi udøver over for andre, automatisk vækker en reaktion i os selv, og at vi vil føle en drift til at handle på den ene eller den anden måde.

Uddrag fra Kayas refleksioner: “*Jeg tror vores “krise” vejledning den næste dag gav mig et energiboost. Jeg var stadig superærgelig over det forrige projekt ikke blev til noget, men at vores vejleder havde en positiv indstilling til situationen, og udviste et engagement i det nye forslag til projektet gjorde, at de smittede af på mig, og at jeg ikke så krisen som værende lige så stor som før vejledningen. Jeg husker det som om vi red lidt på en bølge resten af dagen. Noget vi i den grad havde brug for som gruppe at opleve at samarbejdet godt kunne føles let og ubesværet. En følelse som nok ikke havde været der i et stykke tid, når jeg sidder og tænker tilbage. Måske havde jeg selv redet på min egen bølge i et stykke tid uden at være bevidst omkring at det ikke var alle i gruppen som var med på bølgen?*” (Bilag 2, s. 4)

Som det kan aflæses i Kayas refleksioner i *relation* til denne episode, var hun “*superærgelig over det forrige projekt ikke blev til noget*”, hvilket kan tyde på, at det Bille genkendte hos Kaya, netop var en frustration.

At Bille mærker en motivation, og er glad, når Mika fortæller, at “*Det her vil jeg rigtig gerne være med på.*”, og at vejlederen ifølge Kaya har en “*positiv indstilling til situationen, og udviste et engagement i det nye forslag til projektet*”, smitter af på Kaya, og hun oplever ikke krisen som “*lige så stor*”. Her kan altså være tale om, at den ydre *omverdenskompleksitet* har en positiv indvirkning på *systemkompleksiteten*, og måden der bliver

kommunikeret positivt om det nye fokus for specialemnet, kan siges at have en *implikativ kraft* på Kayas personlige engagement ift. det nye emne.

Der kan også argumenteres for, at det har indvirkning på *efterlivet* i gruppesamarbejdet, når de i gruppen, måske ubevidst, handlingskoordinerer og fokuserer på det positive i, at de er blevet enige om de to nye spor.

Kaya og Mikas positive indstilling til den nye retning, skaber et *forgreningspunkt*, hvor de vælger at fortsætte i det produktive og *refleksive domæne* sammen. Gruppen kunne omvendt have bevæget sig ind i *refleksionens domæne* vedr. deres samarbejde, og taget fat i tidligere usagte *talehandlinger* for at arbejde med de forudgående konflikter for at forstå hinandens følelser, med henblik på at undgå fremtidige kollisioner i relationen. I stedet kan det tyde på, at de klynger sig til den følelse, det er at ride på en bølge, som Kaya udtrykker det, da de som hun beskriver *“i den grad havde brug for som gruppe, at opleve at samarbejdet godt kunne føles let og ubesværet.”*

I løbet af Billes præsentation bliver Mikas interesse vakt, da Bille foreslår, at de anlægger et metaperspektiv, og undersøger deres egen projektproces.

Uddrag fra Mikas refleksioner: *“Bille foreslår, at vi lægger et metaperspektiv på vores egen proces(...) Jeg synes, at det giver mega god mening. Det er noget der interesserer mig. Derudover foreslår hun, at vi også holder et evalueringsperspektiv, så vi ikke går helt væk fra det oprindelige. Det giver god mening.”* (Bilag 3 s. 9)

At Mikas interesse vækkes, kan hænge sammen med en refleksion, som hun har haft i forbindelse med en tidligere vejledning, hvor gruppen på anden vis også forsøgte at kombinere et affektivt perspektiv med evalueringsperspektivet:

“Jeg kan mærke, at jeg er glad for, at der er plads til det affektive, for det er virkelig det der interesserer mig, men jeg kan være bange for, at vores forskellige interesseområder stadig vil have indflydelse på den videre proces. Jeg siger det ikke højt, da jeg tænker, at jeg bare lige skal lande i det, og at det nok skal løse sig hen ad vejen.” (Bilag 3, s. 6+7)

Her ses igen, hvordan Mika tager et valg om ikke at give udtryk for sine betænkeligheder. Det kan ses som et eksempel på, at hun konfliktsky, eller at hun igen forsøger at trække på sine erfaringer fra tidligere projekter, hvor hun har en oplevelse af, at det løser sig hen ad vejen. Hun udtrykker, at hun *“kan være bange for, at vores forskellige interesseområder stadig vil have indflydelse på den videre proces”*. Mika er altså her bevidst om, at de forskellige interesseområder, som ubevidst kan have en *implikativ kraft* på projektprocessen, men sætter igen sin lid til, at *“det nok skal løse sig hen ad vejen”*.

Ud fra ovenstående analyse af sekvens med emneskift for specialet, kan der argumenteres for, at når alle gruppemedlemmer på én og samme tid enten befinder sig i, eller er på vej ind i *produktionens domæne*, oplever de at de har det godt; Der er fremgang at spore, og energien bliver derefter. Det er tilfældet, når de i d. 20. februar sammen udvikler et undersøgelsesdesign, som de alle er glade for:

Bille: *“Vi føler os opløftede. Og på samme spor.”* (Bilag 1, s. 4)

Mika: *“(...) det er min opfattelse, at vi alle er glade for det. Jeg kan selv mærke en rigtig god energi. Jeg er vild med, at vi har en plan om, at vi skal ud og lave en workshop med medarbejderne (...) Jeg glæder mig til at komme i gang. Endelig er der en retning, som føles rigtig.”* (Bilag 3, s. 3)

Kaya: *“(...) jeg synes vi havde fået lavet det fedeste undersøgelsesdesign (...).”* (Bilag 2, s. 3)

Domæneteorien beskriver, hvordan behandling af alle tre domæner i en diskussion vil resultere i, at alle involverede parter vil opleve en tilfredshed. Under undersøgelsen af gruppens kommunikation ud fra domæneteorien, har vi i de behandlede sekvenser ikke kunne identificere, at alle tre gruppemedlemmer har opholdt eller behandlet alle tre domæner i en kommunikationsproces. Det kan dog identificeres, at ved udarbejdelsen af undersøgelsesdesignet, oplever gruppen alle sammen på samme tid, at designet er handlings- og løsningsorienteret. Der er en fast ramme, som alle gruppemedlemmer kan se idéen i. Dermed opholder alle gruppemedlemmer sig i *det produktive domæne* på samme tid, og gruppen opfatter undersøgelsesdesignet som en objektiv term. De er nået til enighed om en løsningsorienteret arbejdsgang, og de oplever hermed en succesfølelse. Dette kan fx aflæses, når Bille har en følelse af, at alle gruppe-medlemmer føler sig *“opløftede”*, at Mika mærker en *“god energi, glæder sig til at komme i gang, og at det føles som rigtigt.”* samt Kayas refleksion om, at hun *“synes vi har fået lavet det fedeste undersøgelsesdesign”*. Der kan dermed advokeres for, at oplevelsen af en fælles succesfølelse er hængt op på konsensus vedr. en *færdselsregel* for projektet. I dette tilfælde er der ikke tale om, at de alle finder det samme emne interessant, men deres interesse ligger i at udføre undersøgelsesdesignet.

At der desuden flere gange fremanalyseres, at der er mange aspekter, som forbliver usagte, viser at alle tre gruppemedlemmer tilsyneladende har en tendens til at tilbageholde deres betæneligheder, når disse konstrueres på baggrund af forudgående handlinger relateret til specialeemnet og de øvrige gruppemedlemmer. Dette interaktionsmønster ser ud til at være en gennemgribende tendens, og der kan argumenteres for, at netop disse handlinger, bliver et styrende symbol for gruppens kultur. Den kulturelle dynamik, som de usagte (tale)handling er, kan derfor have indflydelse på gruppens samarbejds mønstre og dermed deres udøvede adfærd, når det forbliver den individuelle fortolkning, der konstruerer og skaber

den sociale verden, som gruppen udgør. Det kan yderligere læses i Kayas refleksion, når hun afslutningsvis reflekterer over, hvilken læring, hun tager med sig fra forløbet:

“Der er ingen tvivl om, at jeg har lært utroligt meget under dette forløb. Vigtigst af alt, vil jeg tage med mig, hvor vigtigt det er, at sige selv de mindste ting højt i et samarbejde, ligegyldigt hvor små og ubetydelige man tror de er, for selv de mindste ting kan vise sig, at have en enorm betydning.” (Bilag 2, s. 5)

Kaya har erfaret, hvor vigtigt det er, at man kan *“sige selv de mindste ting højt”*, fordi det er gået op for hende, at det med reference til CMM-teorien kan have en stor *implikativ* og senere *kontekstuel kraft*, ved at de forbliver usagte.

Opsamling

I denne sekvens ser vi, hvordan gruppen - ubevidst - sammen bevæger sig ind i *det refleksive domæne* iht. et identificeret *forgreningspunkt*, hvoraf to gruppemedlemmer tilsyneladende føler sig hørt, forstået og set, hvilket får indflydelse på gruppesamarbejdets *efterliv*. I et affektivt perspektiv, kan det desuden læses, hvordan følelser formes i og cirkulerer mellem kroppe.

Diskussion

Denne diskussion har til formål at diskutere et spørgsmål, der er opstået undervejs i udarbejdelsen af nærværende speciale. Det spørgsmål vi vil behandle, er spørgsmålet om, hvorvidt specialets anvendte metode og genstandsfelt – autoetnografi og os selv som specialegruppe – er en gangbar tilgang til at undersøge kommunikations- og samarbejds mønstre i projektarbejde med udgangspunkt i læringsmodellen PBL og eventuelle innovationspotentiale for denne læringsmodel.

Resultaterne af vores undersøgelse peger på, at der i gruppearbejde kan være en del usagte forhold. Disse usagte forhold mellem gruppemedlemmer, studerende og projektarbejdere med et fælles mål og opgave, kan risikere at være benspænd for udvikling og produktivitet i projekter. Som vores undersøgelse peger på, kan usagte forhold og hensyn, når de ikke håndteres, hobe sig op og blive til frustrationer, der i sidste ende kan hindre gennemførelse af projektet. I nærværende speciales tilfælde blev det til ineffektivitet, dårlig stemning og kriser og i sidste ende, et gruppemedlem der forlod projektet.

Ved anvendelse af en refleksiv metode i form af autoetnografiske tekster skrevet af og om os selv som gruppe, har denne metode tilbudt en indsigt, der ikke på anden vis ville have været tilgængelige; det usagte ved vi som undersøgere kun er usagt, fordi *vi* har nedskrevet dem og fordi vi, i en unik position som undersøgere og det studerede, kan verificere, hvad der blev sagt, og hvad der forblev usagt. Vi er

bekendte med mellemregningerne, af det der ikke er at finde i vores empiriske materiale. Forskere, uden denne nærhed, ville normalvis ikke have samme adgang til forløbet, hvad vi tænkte, med hvilken intention eller forsæt en (tale-)handling blev udført. For at højne validiteten videst muligt i specialet, er disse mellemregninger dog udeladt, og kun nedskrevne refleksioner behandles med henblik på at skabe transparens for vores undersøgelse.

Det kan diskuteres, om der kan findes en "onesize-fits-all", når det kommer til at skabe et rum, hvor usagte forhold kan præsenteres og modtages af øvrige gruppemedlemmer, idet, det ifølge Maturana er sårbart at tale ud fra *det personlige domæne*, og sætte sit eget "jeg" i spil i professionelle og studie-sammenhænge. "Et trygt rum" kan bero på at være nær og omkring mennesker man har gode personlige relationer til eller kemi med. Det kan også handle om personlighed – hvor villig eller tilbøjelig er man til at sætte sit "jeg" i spil, og udvise en sårbarhed, eller hvor naturligt er det at komme med (konstruktiv) kritik til andre gruppemedlemmer, og påpege forhold hos en anden, der ikke er i overensstemmelse med indgåede retningslinjer. Og hvor øvet er man i at lytte og tage imod kritik?

I enhver etableret projektgruppe eksisterer forskellige lokale rammer, der er sætter normen for, hvad der kollektivt må betragtes som værende en "normalitet". Sociale relationer på universiteter og andre uddannelsesinstitutioner, dannes i samtale med andre studerende, fordi samtalerne er bundet til ritualer vedr. akademiske opgaver, eksamener, gruppearbejde m.v. Det kan også vedrøre ritualer inden for den lokale ramme – fx en projektgruppe – hvor det ikke anses som værende "normalt" at dele kritikpunkter vedr. projektet eller fra en "jeg"-position, dele et standpunkt der væsentligt afviger fra de øvriges. Mennesker er flokdyr, og en udstødelse fra flokken har tidligere i historien betydet den visse død (Werner, 2020, s. 29). Det er indlejret i kroppen, at vi må forblive i flokken for at sikre vores overlevelse. I en overført betydning, kan det derfor diskuteres, hvorvidt de usagte talehandlinger beror på ønsket om at vise hensyn og være respektfulde overfor andre gruppemedlemmer, og undgå konflikter, eller om det i virkeligheden er en forsvarsmekanisme, vi som gruppemedlemmer ubevidst udfører, for at undgå udstødelse af gruppen, og dermed ikke på egen hånd, formå at komme i mål med projektet, hvilket kan få den konsekvens, at studerende ikke "overlever". Altså, ikke gennemfører sin uddannelse. Det kan diskuteres, om det er selvfortællingen, der for den enkelte studerende værnes om, og en opretholdelse af dette selvbillede er derfor essentielt. På baggrund af undersøgelsens fund, ser vi en fordel i, at man i undervisningen, relateret til PBL, forsøger at give de studerende flere værktøjer til at skabe et sådant rum. Ifølge Deweys læringsteori, der er specialets læringsperspektiv, skabes erfaring gennem kroppe, bevidstheden og tænkning. Studerende tager gruppeerfaringer fra tidligere sociale konstellationer med

sig i form af ubevidste mønstre og reaktioner og disse erfaringer danner ”jeg’et” gruppen (Lading & Jørgensen, 2010, s. 102).

På baggrund af specialets fund, findes det anbefalingsværdigt, at denne kropslige erfaring og ”jeg” studerende danner, ikke kun øves i projektgrupper, der i sin natur etableres med det formål at undersøge, udarbejde og forsvare et projekt inden for gældende akademiske rammer og studieordning og inden for en vis tidsfrist, men også prioriteres i undervisningen op til disse projekter. Disse rammer kan hindre fordybelse, og at ”øve” sig på et effektivt og givtigt gruppearbejde. Universiteter og andre uddannelsesinstitutioner, der anvender læringsmodellen PBL kan med fordel strukturere og prioritere undervisning i PBL, hvor værktøjer vedr. gruppearbejde og gruppedannelse øves med de studerende, så disse opbygger en værktøjskasse vedr. kommunikation og problemløsning orienteret til problematikker inden for gruppens rammer. Lige som at en organiseret supervision, med professionelle på dette område, som ikke er hverken vejledere eller undervisere knyttet til det pågældende hold, anbefales. Vores undersøgelse viser, at eksekveringen af gruppens såkaldte tatarrunder, hvor vi indlagde og prioriterede et rum til at dele vores bekymringer, var gruppen gode til at lytte og rumme hinanden, men – i forlængelse af det usagte – sjældent handlede på det der blev sagt.

Som Dabae Lee, Yeol Huh og Charles M. Reigeluth fandt i deres undersøgelse af gruppesamarbejde og gruppedynamik på to high schools, der benytter sig af læringsmodellem PBL, fandt de, at opgaverelaterede konflikter kan tjene som læringsmuligheder og fremelske kritisk tænkning og i sidste ende skabe bedre resultater for projektarbejdet, når disse konflikter håndteres effektivt inden for den kollaborative ramme, der udgør gruppen. De fandt videre frem til, at sociale færdigheder på gruppeniveau havde større betydning for at reducere intragruppekonflikter og forbedre samarbejder, end individuelle gruppedlemmers sociale færdigheder. Dette tyder altså på, at det netop en gruppes ”gruppe-færdigheder” som helhed, der kan være determinerende for at reducere intragruppekonflikter, og ikke individers sociale færdigheder og personlighed, og det er dermed gruppe-disciplinen der med fordel bør øves og prioriteres i uddannelsessammenhænge, der anvender PBL.

Så for at svare på diskussionens indledende spørgsmål: er autoetnografi en gangbar metodisk tilgang til at undersøge kommunikations- og samarbejds mønstre i projektarbejde med læringsmodellen PBL? Denne metode har, til forskel fra anvendelse af andre kvalitative metoder som fx interview og observationer, muliggjort udforskning og dokumentering af subjektive og personlige aspekter af specialeprocessen, som studerende i et interview muligvis ikke på samme måde, ville være villige til at dele med den, der interviewer. Ligesom metoden har tilbudt en kontinuerlig dataindsamling over en længere periode,

og ikke afgrænset inden for rammen af fx et interview. Dette har altså bidraget til undersøgelsen af specialets tema over hele processen fra start januar til slut marts 2024, og dermed givet et nuanceret billede af projektprocessen. At vi har anvendt det på os selv har tilbudt en indsigt, der ikke på anden vis ville have været tilgængelige; det usagt ved vi som undersøgere kun er usagt, fordi *vi* har nedskrevet dem og fordi vi, i en unik position som undersøgere og det studerede, kan verificere, hvad der blev sagt, og hvad der forblev usagt. Vi har udfordret vores egne overbevisninger omhandlende vores kommunikations- og samarbejds mønstre, og fået en forståelse for, hvordan vi hver især har bidraget til projektprocessens forløb, ved at undersøge og analysere på egne autoetnografiske refleksioner i den valgte teoretiske ramme for specialet. Dermed har vi forsøgt at skabe et indlevende perspektiv, der kan bidrage med en dybere forståelse for forskellige sociale og kommunikative aspekter af et gruppearbejde, der kan frembringe resonans og genkendelse fra andre projekt- og studiegrupper, der over flere måneder udarbejder et produkt. Sammen.

Konklusion

Ved at anlægge et *kommunikationsperspektiv* på gruppens kommunikationsprocesser identificeret via autoetnografiske refleksioner, kan vi udpege *forgreningspunkter* i kommunikationen, som kan influere på relationerne i gruppearbejde. Det kan derudover, i et PBL-perspektiv, ses som vigtigt, at man som gruppe er bekendt med, og enige om, hvilke *færdselsregler*, og dermed retningslinjer, man i gruppen arbejder under. Undersøgelsen peger ligeledes på, hvordan manglende motivation og interesse for det undersøgte emne, eller en væsentlig diskrepans mellem gruppemedlemmers motivation og interesse, kan hindre projektets gennemførelse og kan gå forud for relationer til gruppens medlemmer, hvis dette ikke adresseres tidligere i processen. Altså, at det at etablere en gruppe på baggrund af fælles interesseområder og motivation, kan antages at have fortrin for etablering af grupper på baggrund af personlige relationer.

I et CMM-teoretisk perspektiv ses, hvordan talehandlinger med implikativ kraft får indflydelse på øvrige kontekstniveauer. Det ses ligeledes, hvordan kommunikationen ud fra forskellige domæner, leder til forgreningspunkter, som der kan handles anderledes på. I et affektivt perspektiv ses det yderligere, hvordan privatisering af følelser resulterer i tilpasninger af normer og magtdynamikker, men også hvordan afprivatisering af følelser igennem talehandlinger influerer på relationerne gruppensamarbejdet.

Følelser i et affektteoretisk perspektiv kan formes af det, som CMM-teorien omtaler som talehandlinger. Når disse identificerede kropslige følelser som udtrykkes igennem talehandlinger, kan de skabe forgreningspunkter, hvor *efterlivet* heraf kan indeholde konflikter, som kan influere gruppensamarbejdet, når disse følelser former de kroppe der indgår i den sociale verden, som projektgruppen befinder sig i. At

være opmærksom på, hvilket domæne, der kommunikeres ud fra, kan hjælpe til, at alle gruppemedlemmer føler sig hørt, forstået og set.

Domæneteorien beskriver, hvordan det kan føles sårbart at bringe sit eget "jeg" i spil i en professionel situation. Som det ses i ovenstående analyse, kan det dog være nyttigt, hvis man som gruppemedlem ønsker at forandre en tilstand. Det lade sig være tilstanden af sine egne følelser, eller en tilstand i relation til gruppe- og projektarbejdet.

Formidlingsartikel

“Selv de mindste ting kan vise sig at have en enorm betydning”

Bud på innovationspotentialer for kommunikation og samarbejde i forbindelse med projektarbejder under læringsmodellen problembaseret læring (PBL):

- Flere anvendte værktøjer til gruppesamarbejde
- Mere fokus på usagte forhold
- Reducering af intragrupperkonflikter
- Fokus på at skabe trygge rum for deling af bekymringer

Kommunikation og samarbejde

Kommunikation og samarbejde er centrale elementer for at opnå virkningsfulde resultater i gruppearbejde, uanset om de udfoldes inden for akademiske institutioner eller i erhvervslivet.

Ikke desto mindre er vejen mod disse resultater ofte fyldt med barrierer, begivenheder, sejre og kriser, både eksterne i form af praktiske og logistiske hindringer og internt i form af intragrupperkonflikter, subjektive standpunkter og følelsesmæssige tilstande.

At indgå i dialoger og kommunikere er centralt, da viden skabes gennem forskellige kommunikationsformer, og er med til at definere, hvordan grupper fungerer og hvordan udfordringer med kommunikation kan hindre effektivt samarbejde og være grobund for konflikter. Vi må som mennesker forsøge, fejle og forsøge igen; vi forsøger os med noget, indtil vi mislykkes,

hvorefter vi prøver noget andet. Erfaringen skabes ifølge John Dewey gennem kroppen, bevidstheden og tænkning. Kroppen kan ses som et forstyrrende element, men den er samtidig også et element af hvilket, vi kan erfare på ny. I arbejdet med at tænke eller reflektere over vores erfaringer, kan vi øge vores evne til at forudsige og kontrollere situationer mere præcist, og hvis vi forstår detaljerne af, hvad der påvirker resultatet, kan vi undersøge, hvilke betingelser der er, for at øge vores kontrol og effektivitet.

Undersøgelsens forløb og formål

Ved at anvende egne erfaringer, autoetnografiske refleksioner og beskrivelser af begivenheder omhandlende vores egen specialeproces i perioden fra start januar til slut marts 2024, har vi ved at zoome ind på egne handlinger – både verbale og nonverbale – søgt at identificere underliggende dynamikker, der har formet vores specialeproces og gruppearbejde, med det formål ikke kun at reflektere og kortlægge vores egen proces, men også at bidrage til en forståelse af, hvordan kommunikation og følelsesmæssige tilstande kan påvirke projektarbejde.

Ved at dele egen indsigt og læring, vil vi særligt, men ikke udelukkende, inspirere andre studerende til at udforske deres egne processer og skabe øget opmærksomhed omkring samarbejde og potentielle udfordringer ved

gruppearbejde. Artiklen retter fokus mod studiemiljøer, der ligner Aalborg Universitet, hvor problembaseret læring er en central del af lærings- og undervisningskulturen. Ved at undersøge kommunikations- og samarbejds mønstre i disse miljøer, med os selv som undersøgelsens omdrejningspunkt og genstandsfelt, håber vi at bidrage til en effektiv og gavnlig undersøgelses- og studiepraksis, både for nuværende og kommende studerende og medlemmer af projektgrupper. Ved at pege på innovationspotentialer på baggrund af analyse af vores retrospektive autoetnografiske refleksioner og inspirerer vi dermed til en refleksiv tilgang til videnskabelige undersøgelser.

Kortlægningen af vores kommunikations- og samarbejds mønstre er sket ved at anlægge et kommunikationsperspektiv og stille os selv spørgsmålene; “hvad gør vi ved vores kommunikation?”, “hvordan gør vi det?” og “hvordan kan vi gøre det bedre?” for systemisk at forklare, hvilke kausale virkningssammenhænge, der har gjort sig gældende.

Kommunikationsperspektivet er et begreb, der tilhører kommunikationsteorien Coordinated Management of Meaning (W. Barnett Pearce & Vernon Cronen). Sammen med domæneteorien (Humberto Maturana), har den fungeret som teoretisk ramme for undersøgelsen. Vi har desuden anvendt affektiv teori (Iram Khawaja & Sara Ahmed) som et teoretisk perspektiv på de følelsesmæssige aspekter som har påvirket kommunikationen og samarbejdet under projektet.

Ved at forholde os til de følelsesmæssige eller affektive aspekter af specialegruppens autoetnografiske refleksioner, har vi gjort brug af affektiv teori for at identificere og forstå den affektive tilstand og dennes indvirkning på vores kommunikation. Vi har undersøgt, hvordan vores indre liv blev formet og udspillede sig (eller ikke udspillede sig), gennem en affektiv linse som supplement til de anvendte kommunikationsteorier.

Innovationspotentialer

Resultaterne af vores undersøgelse peger på, at der i gruppearbejde kan være en del usagte forhold. Disse usagte forhold mellem gruppemedlemmer, studerende og projektarbejdere med et fælles mål og opgave, kan risikere at være ben-spænd for udvikling og produktivitet i projekter. Som vores undersøgelse peger på, kan usagte forhold og hensyn, når de ikke håndteres, hobe sig op til frustrationer, der i sidste ende kan hindre gennemførelse af projektet.

Det kan diskuteres, om der kan findes en ”one-size-fits-all”, når det kommer til at skabe et rum, hvor usagte forhold kan præsenteres og modtages af øvrige gruppemedlemmer, når det er sårbart at sætte sit eget “jag” i spil i professionelle og studie-sammenhænge. ”Et trygt rum” kan bero på at være nær og omkring mennesker, man har gode personlige relationer til eller kemi med. Det kan også handle om personlighed – hvor villig eller tilbøjelig er man til at

sætte sit ”jeg” i spil, og udvise en sårbarhed eller hvor naturligt er det at komme med (konstruktiv) kritik til andre gruppemedlemmer, og påpege forhold hos en anden, der ikke er i overensstemmelse med indgåede retningslinjer. I enhver projektgruppe eksisterer forskellige lokale rammer, der sætter normen for, hvad der kollektivt må betragtes som værende ”normalitet”. Sociale relationer på universiteter og andre uddannelsesinstitutioner, dannes i samtale med andre studerende, fordi samtalerne er bundet til ritualer vedr. akademiske opgaver, eksamener, gruppearbejde m.v. Det kan også vedrøre ritualer inden for den lokale ramme – fx en projektgruppe – hvor det ikke anses som værende ”normalt” at dele kritikpunkter vedr. projektet eller fra en ”jeg”-position, dele et standpunkt der væsentligt afviger fra de øvrige.

Mennesker er flokdyr, og en udstødelse fra flokken har tidligere i historien betydet den visse død. Det er indlejret i kroppen, at vi må forblive i flokken for at sikre vores overlevelse. I en overført betydning, kan det derfor diskuteres, hvorvidt de usagte forhold beror på ønsket om at vise hensyn og være respektfulde overfor andre gruppemedlemmer, og undgå konflikter, eller om det i virkeligheden er en forsvarsmekanisme, man som gruppemedlem ubevidst udfører, for at undgå udstødelse af gruppen, og

dermed ikke på egen hånd, formå at udarbejde projektet, hvilket kan have den konsekvens, at man ikke ”overlever” projektprocessen. Det kan diskuteres, om det er selvfortællingen, der for den enkelte studerende værnes om, og en opretholdelse af dette selvbillede er derfor essentielt. Vi ser derfor en fordel i, at man i undervisningen relateret til PBL forsøger at give de studerende endnu flere værktøjer til at skabe et sådant rum.

På baggrund af specialets fund, findes det anbefalingsværdigt, at denne kropslige erfaring og ”jeg”, studerende danner sig i gruppesammenhænge, ikke kun øves i projektgrupper, der i sin natur dannes med det formål at undersøge, udarbejde og forsvare et projekt inden for gældende akademiske rammer og studieordning inden for en vis tidsfrist. Disse rammer kan hindre fordybelse, og det at ”øve” sig på et effektivt og givtigt projekt. Universiteter og andre uddannelsesinstitutioner, der anvender læringsmodellen PBL kan med fordel strukturere og prioritere undervisning i PBL, hvor værktøjer vedr. gruppearbejde og gruppedannelse øves med de studerende, så disse opbygger en værktøjskasse vedr. kommunikation og problemløsning orienteret til løsning af problematikker inden for gruppens rammer.

Litteraturliste

- Ahmed, S. (2014). *The Cultural Politics of Emotions*. Edinburgh University Press.
- Alvesson, M. (2009). At-home ethnography: Struggling with closeness and closure. I S. Ybema, D. Yanow, H. Wels, & F. Kamsteeg, *Organizational Ethnography, Studying the Complexities of Everyday Life*. SAGE.
- Belbase, S., Luitel, B. C., & Taylor, P. C. (17. april 2008). Autoethnography: A Method of Research and Teaching for Transformative Education. *Journal of Education and Research*, 1(1), 86-95. Hentet 11. maj 2024 fra <https://www.learntechlib.org/p/208799/>
- Bundgaard, H., & Gammeltoft, T. (2018). Kapitel 1. Projektdesign: Fra idé til projekt. I H. Bundgaard, H. O. Mogensen, & C. Rubow, *Antropologiske projekter en grundbog* (s. 21-37). Forfatterne og samfundslitteratur.
- Baarts, C. (2015). Autoetnografi. I S. Brinkmann, & L. Tangaard, *Kvalitative metoder - En grundbog*. Hans Reitzels Forlag.
- Baarts, C. (2020). Autoetnografi. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder - En grundbog*. Hans Reitzels Forlag.
- Collin, F. (2015). Socialkonstruktivisme. I M. H. Jacobsen, K. Lippert-Rasmussen, & P. Nedergaard, *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Hans Reitzels Forlag.
- Delamont, S. (marts 2009). The only honest thing: autoethnography, reflexivity and small crisis in fieldwork. *Ethnography and Education*, 4(1).
- Dewey, J. (2006). Erfaring og Tænkning. I J. Dewey, *Demokrati og uddannelse* (s. 157-168). Århus: KLIM.
- Dinesen, M. S., & De Wit, C. K. (2010). *Innovativ evaluering*. Forfatterne og Dansk Psykologisk Forlag.
- Dinesen, M. S., & De Wit, C. K. (2010). *Innovativ Evaluering*. Dansk Psykologisk Forlag A/S.
- Duch, H. (2023). *Gruppearbejde på ungdoms- og videregående uddannelser : begrundelser og perspektiver: en studiebog til undervisere og studerende*. Frydenlund.
- Elting, M. (2019). Organisationer i teorihistorisk perspektiv. I M. Elting, & S. Hammer, *Ledelse, organisering og strategisering - Organisation, udvikling og samskabelse*. Samfundslitteratur.
- Halkier, B. (2002). *Fokusgrupper*. Samfundslitteratur & Roskilde Universitetsforlag.
- Harré, R., & Secord, P. (1973). *The Explanation of Social Behavior*. New Jersey: Littlefield, Adams.
- Hasse, C. (2012). *Kulturanalyse i organisationer*. Samfundslitteratur.
- Heldbjerg, G., Damgaard-Hansen, H., Hansen, L. S., & Kråkenes, A. (2009). *Kulturforståelse og forandring*. Samfundslitteratur.
- Højberg, K., & Martinussen, M. (Årgang 10, nr. 18 2015). "Er jeg akademiker nok"? - Studenterkampe om legitim uddannelseskultur. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*.

- Jensen, I., & Halkier, B. (2008). Det sociale som performativitet - et praksisteoretisk perspektiv på analyse og metode. *Dansk Sociologi*(3/19).
- Justesen, L., & Mik-Meyer, N. (2010). *Kvalitative metoder - I organisations- og ledelsesstudier*. Hans Reitzels Forlag.
- Keiding, T. B., & Qvortrup, A. (2014). *Systemteori og Didaktik*. København: Forfatterne og Hans Reitzels Forlag.
- Kelly, G. J., & Greene, J. (1998). The Social Nature of Knowing: Toward a Sociocultural Perspective on Conceptual Change and Knowledge Contruction. I B. Guzzetti, & C. Hynd, *Perspectives on Conceptual Change - Multiple Ways to Understand Knowing and Learning i a Complex World* (s. 145-182). Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Khawaja, I. (23. februar 2022). Memory Work as Engaged Critical Pedagogy - Creating Collaborative Spaces for Reflections on Racialisation, Privilege and Whiteness. *Nordisk Tidsskrift for Samfundsforskning*, 13(1-2022), s. 94-107.
- Kaae, A. (2018). Gruppeproces og -problemer. I P. B. Olsen, *Problemorienteret projektarbejde*. Samfundslitteratur.
- Lading, Å. H., & Jørgensen, B. A. (2010). *Grupper - om kollektivets bevidste og ubevidste dynamikker*. København: Frydenlund.
- Lang, P., Cronen, V., & Little, M. (1990). The systemic professional: domains of action and the question of neutrality. *Human Systems: The Journal of Systemic Consultation & Management*.
- Lang, P., Cronen, V., & Little, M. (Vol 3, nr. 2 2005). Den systemiske professionelle. *Erhvervspsykologi: Tidsskrift om udvikling, dialog, ledelse og organisation*, s. 36-52.
- Lee, D., Huh, Y., & Reigeluth, C. M. (18. marts 2015). Collaboration, intragroup conflict, and social skills. 561-590. Hentet fra <https://doi.org/10.1007/s11251-015-9348-7>
- leksikon.dk*. (april 2011). Hentet 5. januar 2024 fra www.leksikon.dk:
<https://leksikon.org/art.php?n=5016>
- Maturana, H., & Francisco, V. (1987). *Kundskabens træ - den menneskelige erkendelses biologiske rødder*. Århus: ASK.
- Maturana, H., & Francisco, V. (1987). *The Tree of Knowledge*. Boston and London: New Science Library.
- Microsoft. (18. april 2024). *Beskyt dig selv mod phishing*. Hentet fra www.support.microsoft.com:
<https://support.microsoft.com/da-dk/windows/beskyt-dig-selv-mod-phishing-0c7ea947-ba98-3bd9-7184-430e1f860a44>
- Mogensen, H. O., & Dalsgård, A. L. (2018). At være tilstede: Deltagelse og observation. I H. Bundgaard, H. O. Mogensen, & C. Rubow, *Antropologiske projekter. En grundbog*. Samfundslitteratur.
- Molly, A., & Olsen, T. (september 2007). De tre domæner - En guide for kontekstnavigatører. *Villa Venire Biblioteket*. Hentet fra De tre domæner: <https://www.villavenire.dk/wp-content/uploads/2014/09/de-3-domaener-af-asbjoern-molly-og-thorkild-olsen.pdf>

- Moltke, H. V., & Molly, A. (2021). *Systemisk coaching - En grundbog*. Dansk Psykologisk forlag A/S.
- Moltke, H. V., & Molly, A. (2021). *Systemisk coaching en grundbog*. Forfatterne og Dansk Psykologisk Forlag.
- Nielsen, J. R., & Ry, M. (2019). Organisationsanalyse. I M. Elting, & S. Hammer, *Ledelse, organisering og strategisering - Organisation, udvikling og samskabelse*. Samfundslitteratur.
- Olsen, P. B., & Pedersen, K. (2018). *Problemorienteret projektarbejde - En værktøjsbog*. Samfundslitteratur.
- Pearce, W. B. (1994). *Interpersonal Communication: Making Social Worlds*. New York: Harpercollins College.
- Pearce, W. B. (2014). *Kommunikation og skabelsen af sociale verdener*. København K: Dansk Psykologisk Forlag.
- Pearce, W. B., & Cronen, E. V. (1980). *Communication, Action and Meaning: The Creation of Social Realities*. Preager.
- Pearce, W. B., & Littlejohn, S. W. (1997). *Moral conflict: When Social Worlds Collide*. CA: Sage: Thousand Oaks.
- potential.dk*. (25. 05 2024). Hentet fra [www.potential.dk](https://potential.dk/belbins-9-teamroller/?doing_wp_cron=1715516784.8355450630187988281250): https://potential.dk/belbins-9-teamroller/?doing_wp_cron=1715516784.8355450630187988281250
- Rasborg, K. (2018). Socialkonstruktivisme i klassisk og moderne sociologi. I L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg, *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne - På tværs af fagkulturer og paradigmer*. Samfundslitteratur.
- Rasborg, K. (2021). Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi. I L. Fuglsang, P. B. Olsen, & K. Rasborg, *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne - på tværs af fagkulturer og paradigmer* (s. 403-438). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Rydén, P. (2019). Organisationskultur. I M. Elting, & S. Hammer, *Ledelse, organisering og strategisering - Organisation, udvikling og samskabelse*. Samfundslitteratur.
- Samfundsfag.dk*. (05. 08 2024). Hentet fra [www.samfundsfag.dk](https://samfundsfag.dk): <https://samfundsfag.dk/begreber/sociologi/generel-sociologi/habermas-juergen/>
- Schou, I. A. (16. december 2019). *www.vpt.dk*. Hentet fra Viden på Tværs: <https://vpt.dk/psykisk-arbejdsmiljo/forsker-vi-lader-andre-overskride-vores-graenser-i-robusthedens-navn>
- Sonne-Ragans, V. (2019). *Anvendt Videnskabsteori*. Samfundslitteratur.
- Sonne-Ragans, V. (2019). *Anvendt videnskabsteori - Reflekteret teoribrug i videnskabelige opgaver*. Samfundslitteratur.
- Troth, A. C., Jordan, P. J., & Lawrence, S. A. (2012). Emotional Intelligence, Communication Competence, and Student Perceptions of Team Social Cohesion. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 414-424.
- Werner, N. (2020). *Fra selvkritik til self compassion - Lær at behandle dig selv som en ven - og vend lavt selvværd, præstationsstress og depression*. KLIM.

Aalborg Universitet. (04. maj 2024). *Problembaseret læring (PBL) på Aalborg Universitet*. Hentet fra [www.aau.dk: https://www.aau.dk/om-aau/profil/pbl](https://www.aau.dk/om-aau/profil/pbl)

Bilagsoversigt

- Bilag 1 - Billes autoetnografiske refleksioner
- Bilag 2 - Kayas autoetnografiske refleksioner
- Bilag 3 - Mikas autoetnografiske refleksioner
- Bilag 4 - Samtykkerklæring vedr. anvendelse af Kayas autoetnografiske refleksioner
- Bilag 5 - Analysedel sendt til Kaya
- Bilag 6 - Miniinterview Content Responsible, Mille
- Bilag 7 - Transskriberet samtale med Gitte, Mika og Kaya d. 29. februar 2024
- Bilag 8 - Transskriberet gruppeinterview
- Bilag 9 - Interviewguide gruppeinterview
- Bilag 10 - Invitationsmail til Content Responsibles
- Bilag 11 - Revideret invitationsmail til Content Responsibles
- Bilag 12 - Transskriberet samtale med Gitte, Mika og Bille d. 22. februar 2024